

## Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania

# RAPORT KOŃCOWY EX-POST

z ewaluacji końcowej (wewnętrznej i zewnętrznej)  
Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego  
oraz  
Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania  
za okres 2016-2022

Elbląg, 2023





## SPIS TREŚCI

<b>1.</b>	<b>WPROWADZENIE</b>	<b>4</b>
<b>2.</b>	<b>STRESZCZENIE NAJWAŻNIEJSZYCH WYNIKÓW BADAŃ EWALUACYJNYCH</b>	<b>5</b>
2.1.	GLÓWNE WYNIKI BADAŃ I OCENY LSR i KE LGD	6
2.2.	SZCZEGÓLNE WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH I OCENY LSR I KE LGD	8
2.3.	WYNIKI EWALUACJI ZEWNĘTRZNEJ	11
2.4.	WNIOSKI, REKOMENDACJE I ZALECENIA Z BADAŃ ANKIETOWYCH I GRUPOWYCH WYWIADÓW	14
2.5.	PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ	16
2.6.	WNIOSKI Z EWALUACJI KOŃCOWEJ LSR OW KE ZA OKRES 2016-2022	18
<b>3.</b>	<b>OPIS PRZEDMIOTU I METODOLOGII BADANIA LSR OW KE</b>	<b>19</b>
3.1.	PRZEDMIOT I ZAKRES MONITORINGU I EWALUACJI	19
3.2.	CEL MONITORINGU I EWALUACJI	19
3.3.	PYTANIA I ZAGADNIENIA MONITORINGU I EWALUACJI	19
3.4.	KRYTERIA EWALUACJI - WSKAŹNIKI	20
3.5.	METODY I NARZĘDZIA BADAWCZE	20
3.6.	GRUPY DOCELOWE MONITORINGU I EWALUACJI	22
3.7.	PREZENTACJA WYNIKÓW WYKONANYCH BADAŃ	22
<b>4</b>	<b>OPIS BADANIA LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU OW KE NA LATA 2016-2023</b>	<b>23</b>
4.1.	PROCES PLANOWANIA I OCENY LSR na lata 2016-2023	23
4.2.	CHARAKTERYSTYKA LSR OW KE NA LATA 2016-2023	24
4.3.	REALIZACJA LSR OW KE NA LATA 2016-2023 - SYSTEM WDRAŻANIA LSR OW KE	31
4.4.	OCENA REALIZACJI LSR OW KE - WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU	33
4.5.	ANEKSY LSR OW KE NA LATA 2016-2023	36
<b>5.</b>	<b>OPIS BADANIA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA KANAŁU ELBLĄSKIEGO</b>	<b>37</b>
5.1.	CHARAKTERYSTYKA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA KANAŁU ELBLĄSKIEGO	37
5.2.	OCENA FUNKCJONOWANIA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA	41
<b>6.</b>	<b>OCENA WYNIKÓW BADAŃ EWALUACYJNYCH MIESZKAŃCÓW LSR OW KE</b>	<b>43</b>
6.1.	ORGANIZACJA BADAŃ ANKIETOWYCH CZŁONKÓW LGD, BENEFICJENTÓW, MIESZKAŃCÓW	43
6.2.	WYNIKI Z BADAŃ ANKIETOWYCH CZŁONKÓW LGD, BENEFICJENTÓW, MIESZKAŃCÓW	45
6.3.	WYNIKI Z BADAŃ ANKIETOWYCH MIESZKAŃCÓW	47
6.4.	WYNIKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MŁODZIEŻY	55
6.5.	WYNIKI Z CZĄSTKOWYCH BADAŃ ANKIETOWYCH do nowej LSR	56
6.6.	WYNIKI GRUPOWYCH WYWIADÓW POGŁĘBIONYCH	58
6.7.	WYNIKI WARSZTATU REFLEKSYJNEGO	59
<b>7.</b>	<b>PODSUMOWANIE: WNIOSKI, REKOMENDACJE I ZALECENIA</b>	<b>59</b>
7.1.	MONITORING i EWALUACJA WEWNĘTRZNA	59
7.2.	WNIOSKI I REKOMENDACJE Z BADAŃ ANKIETOWYCH	61
7.3.	WNIOSKI I REKOMENDACJE Z GRUPOWYCH WYWIADÓW POGŁĘBIONYCH	62
7.4.	WNIOSKI I REKOMENDACJE Z WARTSZTATU REFLEKSYJNEGO	63
<b>8.</b>	<b>WNIOSKI Z EWALUACJI KOŃCOWEJ LSR OW KE 2016-2023 i LGD</b>	<b>59</b>
1)	Raporty z monitoringu i ewaluacji wewnętrznej za okres 2016-2022 - STUDIUM PRZYPADKÓW:	
a)	Część I. Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2016-2023	
b)	Część II. Funkcjonowanie Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania	
c)	Część III. Sytuacja społeczno-gospodarcza	
2)	Kwestionariusze ankiet badawczych i RAPORTY z wyników badań ankietowych	

## 1. WPROWADZENIE

Raport końcowy ex-post z monitoringu i ewaluacji (wewnętrznej i zewnętrznej) Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego oraz działalności Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania za okres 2016-2022 odpowiada na kluczowe pytania dotyczące celowości działania Stowarzyszenia oraz efektywności wykorzystania finansowej pomocy publicznej. Pokazuje także praktyczne dokonania Lokalnej Grupy Działania Kanału Elbląskiego i wpływ Lokalnej Strategii Rozwoju na rozwój obszarów wiejskich wokół Kanału Elbląskiego. Pokazuje wartość dodaną LEADERa poprzez KE LGD.

U podstaw procesu ewaluacji LSR OW KE są zapisy w dokumencie końcowym LSR Rozdział XI. *Monitoring i ewaluacja LSR OW KE 2016-2023*, umowa ramowa o warunkach i sposobie realizacji LSR oraz *Wytyczne nr 10/1/2022 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020*<sup>1</sup>.

W oparciu o te dokumenty Zarząd KE LGD przyjął „*Koncepcję przeprowadzenia monitoringu i ewaluacji końcowej (wewnętrznej i zewnętrznej) Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2016-2023 Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania*”<sup>2</sup> porządkującą ten proces. Od 2016 roku monitoring i ewaluacja wewnętrzna jest procesem samooceny dokonywanym w oparciu o dokumenty własne KE LGD i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz dane statystyczne GUS.

W 2022 roku prace nad monitoringiem i ewaluacją końcową prowadzono równolegle z procesem tworzenia nowej Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2023-2030. Coroczne materiały z monitoringu i ewaluacji LSR i LGD, wzbogacono o warsztaty strategiczne, dodatkowe ankiety badawcze, których wyniki dyskutowano na kolejnych warsztatach strategicznych i warsztacie refleksyjnym. Te grupowe wywiady pogłębione będące elementem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzono pod okiem doświadczonych ewaluatorów i moderatorów warsztatów.

Raport wzbogacono „*Wynikami analizy potencjału Lokalnych Grup Działania w województwie warmińsko-mazurskim Atuty i wyzwania*”<sup>3</sup> z 2021 roku Tomasza Szimanka.

Strukturę RAPORTU końcowego z monitoringu i ewaluacji dostosowano do WYTYCZNYCH NR 10/1/2022.<sup>4</sup>

Raport zawiera szczegółowe analizy i oceny LSR i LGD oparte o istniejącą dokumentację sprawozdawczą opracowywaną corocznie w Biurze KE LGD i zatwierdzaną zgodnie z przyjętymi procedurami w Statucie i Regulaminach wewnętrznych. Opisano wyniki badań ankietowanych dotyczących: realizacji LSR, rozpoznawalności KE LGD oraz oceny znajomości pozyskiwania środków z UE, kierunku rozwoju obszaru w latach 2023-2030. Dokument zawiera bogatą dokumentację analityczną w postaci tabel i wykresów.

„*Raport końcowy ex-post z ewaluacji (wewnętrznej i zewnętrznej) Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego oraz Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania za okres 2016-2022*” zawiera ocenę efektu końcowego realizacji LSR i działań LGD, a kończą rekomendacje i wnioski do nowej Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2023-2030.

Integralną częścią RAPORTU są RAPORTY cząstkowe dotyczące LSR, LGD i sytuacji społeczno-gospodarczej jako STUDIUM PRZYPADKÓW oraz RAPORTY z badań ankietowych i wnioski z warsztatów strategicznych oraz końcowego warsztatu refleksyjnego. RAPORT został przyjęty przez Zarząd KE LGD 25 stycznia 2023 roku i zostanie przedstawiony na najbliższym posiedzeniu Komisji Rewizyjnej i Zgromadzenia Członków KE LGD.

<sup>1</sup> Wytyczne nr 10/1/2022 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, Warszawa, 31 maja 2022 r.

<sup>2</sup> UCHWAŁA NR III/V/8/2/2022 ZARZĄDU Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania z 16 listopada 2022 roku w sprawie przyjęcia koncepcji przeprowadzenia monitoringu i ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2016-2023 Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania (zał. do niniejszego RAPORTU).

<sup>3</sup> Tomasz Szimank: Wyniki analizy potencjału Lokalnych Grup Działania w województwa warmińsko-mazurskim Atuty i wyzwania, 2021

<sup>4</sup> Wytyczne nr 10/1/2022 w zakresie monitoringu i ewaluacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, Warszawa, 31 maja 2022 r.

## 2. STRESZCZENIE NAJWAŻNIEJSZYCH WYNIKÓW BADAŃ EWALUACYJNYCH

Lokalna Grupa Działania Kanału Elbląskiego od 2018 roku corocznie opracowuje RAPORTY z monitoringu i ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju i Lokalnej Grupy Działania, kierując się Poradnikiem, Wytocznymi, zapisami UMOWY RAMOWEJ i zapisami w LSR<sup>5</sup> w tym zakresie. Łącznie powstały 22 RAPORTY<sup>6</sup>, w tym w l. 2018-2022 18 RAPORTÓW JAKO STUDIUM PRZYPADKÓW, a w 2023 roku 4 RAPORTY, w tym KOŃCOWY.

Ewaluacja oparta jest na zebranych i zinterpretowanych w tym celu informacjach, wynikach ankiet badawczych przeprowadzonych stacjonarnie i on-line wśród członków LGD, beneficjentów dotacji, młodzieży szkolnej, pogłębionych wywiadach grupowych przeprowadzonych podczas warsztatów refleksyjnych i warsztatów planowania nowej strategii rozwoju na lata 2023-2030. Łącznie badania przeprowadzono na 665 uczestnikach, w tym ankiety badawcze wypełniło 356 respondentów, a w grupowych wywiadach pogłębionych wzięło udział 309<sup>7</sup> uczestników: warsztatów strategicznych, spotkań konsultacyjnych, wizyty studyjnej, spotkania fokusowego i warsztatu refleksyjnego.

Badanie ewaluacyjne spełnia wymogi formalno-prawne wynikające z przepisów dotyczących finansowania zadań realizowanych z udziałem środków publicznych w ramach PROW i LEADERa.

Raport ewaluacyjny jest ważnym dokumentem także dla organów Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania. Samoocena prawidłowości i efektywności realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju oraz skuteczności prowadzonych działań jest podstawą programowania celów, przedsięwzięć i zadań, kryteriów, grup docelowych, planu komunikacji i partnerstw na przyszły okres programowania.

Odbiorcami RAPORTU końcowego z monitoringu i ewaluacji LSR OW KE na lata 2016-2023 są członkowie organów KE LGD odpowiedzialnych za realizację LSR OW KE, partnerzy KE LGD, beneficjenci operacji i zadań zapisanych w Lokalnej Strategii Rozwoju, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Lokalna Strategia Rozwoju jest dokumentem wymaganym formalnie jako podstawa podejmowania działań i kształtowania kierunków rozwoju. Stanowi podstawę pozyskiwania środków kierowanych na realizację przedsięwzięć i projektów w wyznaczonych kierunkach, jak też na procesy związane z ich obsługą, w tym utrzymanie i funkcjonowanie Biura KE LGD.

Badanie ewaluacyjne i monitoring na różnych etapach wdrażania LSR są także wymogiem formalnym. Zarząd LGD prowadził monitoring i ewaluacje wewnętrzną i składał sprawozdania stosownie do obowiązujących procedur wewnętrznych i zewnętrznych.

Obecne badanie ewaluacyjne zamyka okres realizacji przyjętej w 2015 roku Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego i obejmuje wszystkie działania wdrażane przez Lokalną Grupę Działania w latach 2016-2022. W najważniejszych zagadnieniach odnosimy się także do 2006 roku, czyli początku planowania rozwoju w oparciu o LSR i funkcjonowanie LGD. Wyniki badania wskazują, że LSR jest realizowana prawidłowo, a największą wartością jest zaangażowanie LGD, doświadczenie, umiejętności oraz KONSEKWENCJA w utrzymaniu zaplanowanych kierunków rozwoju, wynikająca z ciągłości planowania i zarządzania. Cenione jest także budowanie partnerstw, sieciowanie przedsięwzięć i wdrażanie innowacyjnych metod promocji. Dostrzeżono ukierunkowanie na turystykę i produkt lokalny.

Zalecane jest utrzymanie wysokiego poziomu usług, stabilizację zatrudnienia, poprawę warunków pracy i mobilności BIURA KE LGD, jak również wychodzenie z szerszymi inicjatywami, poza wdrażanie LSR.

W ocenach sumarycznych ewaluacja daje odpowiedź czy i jak działania wpłynęły na zmiany w obszarze Lokalnej Strategii Rozwoju OW KE i Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania.

<sup>5</sup> Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2016-2023, str. 65-66.

<sup>6</sup> RAPORT z monitoringu i ewaluacji wewnętrznej za okres 2026-2022 STUDIUM PRZYPADKÓW, Część II Funkcjonowanie Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania, Załącznik nr 10, poz. 13-14 str. 58.

<sup>7</sup> Tamże, Tabela II.10. poz. 1, str. 34.

## 2.1. GŁÓWNE WYNIKI BADAŃ I OCEN LSR i KE LGD

Szczegółowe WYNIKI BADAŃ monitoringu realizacji LSR OW KE 2016-2023 i funkcjonowania KE LGD zawarte są w RAPORTACH Z MONITORINGU I EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ za okres 2016-2023 jako STUDIUM PRZYPADKÓW Część I-III. Wyniki badań ankietowych i grupowych badań pogłębionych zawarto w niniejszym raporcie. LSR obejmuje 12 gmin i 89 778 ludności. LGD liczy 101 członków i 21 osób funkcyjnych. Średnia ważona ocena realizacji LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU w badaniu ankietowym wynosi 4,41 w skali 1-5, działania LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA oceniono na 4,75, a sytuację społeczno-gospodarczą oceniono na 3,18 pkt w skali 1-5. Ponadto z prezentowanych w RAPORTACH podsumowań wyników badań ankietowych, grupowych wywiadów pogłębionych wynika, że:

1. **LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU** ma LIMIT dotacji wynoszący 20 948 220 zł na realizację 977 wskaźników. Zrealizowany LIMIT dotacji wg zawartych umów wynosi 96,28% kwoty, a zrealizowana liczba wskaźników produktu wynosi 96,72%. Pomoc wypłacona wynosi 70,79% limitu dotacji i 91,61% wskaźników produktu. Wypłacone dotacje schodzące z budżetu wynoszą 77,95% limitu środków LSR OW KE.
2. **LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU** Obszarów Wiejskich Kanatu Elbląskiego na lata 2016-2023 ukierunkowana jest głównie na rozwój turystyki w oparciu o największy wyróżnik obszaru jakim jest **KANAŁ ELBLĄSKI** oraz dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze. Na ten cel przeznaczane jest około 70% środków LSR OW KE. Na rozwój branży turystycznej (cel 1.1.1. Wysoki poziom przedsiębiorczości) kwotowo i ilościowo przeznaczono odpowiednio 47,9% i 47,8% limitu dotacji i wskaźników LSR. Osiągane wskaźniki rezultatu w obszarze turystyki są zauważane w BAROMETRZE Turystycznym Warmii i Mazur. Przedstawione wyniki podczas Forum Turystyki Warmii i Mazur wskazują, że 2022 rok był najlepszym rokiem, jeśli chodzi o liczbę turystów i obłożenie miejsc noclegowych (38%). Taką samą informację przekazują przewoźnicy turystyczni na Kanale Elbląskim.
3. **LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU** ma niewielki wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą obszaru, mierzoną wskaźnikami oddziaływania, z uwagi na ograniczony limit dotacji LSR OW KE 2016-2023<sup>8</sup>. Potwierdzają to wyniki monitoringu i badań ankietowych. Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej będzie podstawą diagnozy Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanatu Elbląskiego na lata 2023-2030. Według danych GUS liczba ludności na obszarze KE LGD w stosunku do 2013 roku spadła o 5 109 osób (5,4%). Saldo migracji jest nadal ujemne (-2,46‰), choć jego tempo spada. Przyrost naturalny drastycznie spada i wynosi aż (- 6,20‰). Wskaźnik bezrobocia wynosi 6% i systematycznie spada (o 7,4 pkt% od 2013 roku). Wskaźnik przedsiębiorczości wynosi 10,97% i wzrósł o 3,47pkt% w stosunku do 2013 roku. Dochody gmin na 1 mieszkańca wzrosły o 189,66%, a dochody podatkowe gmin o 200,02%. Średnia ważona ocena możliwości rozwoju społeczno-gospodarczego w badaniu ankietowym wynosi 3,18 pkt w skali 1-5.
4. W nowej **LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU**, zgodnie z wynikami badań wskazano, że główne kierunki działań powinny dotyczyć budowania PARTNERSTWA i SIECIOWANIA, wspierania przedsiębiorczości w kierunku rozwoju turystyki wewnętrznej, aktywizowania mieszkańców, wzmożonej promocji obszaru, utrzymania wysokiego poziomu usług KE LGD oraz budowania kapitału ludzkiego i materialnego LGD.

WYNIKI RAPORTÓW CZĄSTKOWYCH i BADANIA ABKIETOWE oraz GRUPOWE WYWIADY POGŁĘBIONE wskazują na skuteczność **LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA**, w tym w pozyskiwaniu środków poza PROW. W okresie 2006-2022 KE LGD uzyskała 42 598 497,78 złotych dotacji na obszar 12 gmin w ramach 90 realizowanych projektów, w tym środki PROW stanowią 96,08% wg umów i 95,78% wg refundacji. W latach 2016-2022 środki PROW stanowiły odpowiednio: 93,84% wg umów i 93,90% wg refundacji. Średnia ważona ocena **LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA** w badaniu ankietowym wynosi 4,75 pkt w skali 1-5 za zaangażowanie, kompetencje, doświadczenie i konsekwencję w utrzymaniu zaplanowanych kierunków rozwoju. Jest to efekt ciągłości planowania, zarządzania i samooceny. **KE LGD** skupia się na następujących kierunkach aktywności:

<sup>8</sup> RAPORT z monitoringu i ewaluacji wewnętrznej za okres 2026-2022 STUDIUM PRZYPADKÓW, Część III Sytuacja społeczno-gospodarcza.

1. **BADANIA I ANALIZY** - 2 694 120 zł (12,86 % limitu dotacji), wykonanie wg refundacji schodzącej z budżetu wynosi 111,90%), 583 wskaźniki planowane (50,67% puli wskaźników) wykonano 494 wskaźniki:84,73% planowanych. Wskaźniki dodatkowe, związane z LSR to 608 innych opracowań<sup>9</sup>;
2. **SZKOLENIA** - 89 903,20 zł (0,43% limitu dotacji), wykonanie limitu: 105,11%, 195 planowanych wskaźników (19,96% puli wskaźników), wykonanie planowanych wskaźników wynosi 129,74%, w tym:
  - szkolenia KE LGD ogółem 594 zadań (304,6% puli), 608 dni, 5 714 osobodni<sup>10</sup>,
  - pracowników i organów LGD i RADY 18 szkoleń, 24 dni, 223 osobodni,
  - wnioskodawców - 94 szkoleń, 88 dni, 1 277 osobodni;
3. **INWESTOWANIE** - 15.976 751,08 zł (76,26% limitu dotacji), wykonanie limitu dotacji: 74,26%, 150 planowanych zadań, wykonanie planowanych wskaźników wynosi 78,67%<sup>11</sup>
  - tworzenie i rozwój firm 8 550 748,48 zł limitu dotacji (40,82%) 70 zadań (7,16%),
  - infrastruktura niekomercyjna 4 415 130,48 zł limitu dotacji (21,08%) 62 zadania (6,35%),
  - inkubator przetwórstwa lokalnego 250 385,20 zł limitu dotacji 1 wskaźnik (0,10%),
  - dziedzictwo kulturowe (zabytki) 122 026,08 zł limitu dotacji (0,58%) 3 wskaźniki (0,31%),
  - drogi publiczne 2 638 460,84 zł limitu dotacji (12,60%), 14 zadań (1,43%);
4. **INFORMOWANIE I PROMOCJA** - 2 002 657,28 zł (9,56% limitu dotacji), wykonanie limitu dotacji: 62,08%, 32 wskaźniki (114,29% puli wskaźników), 28 wykonanie planowanych wskaźników: 87,50%, w tym dodatkowo:
  - udział w konferencjach i szkoleniach, targach i prezentacjach poza obszarem LGD, wizytach studyjnych wyjazdowych ogółem 237 zadań, 281 dni, 697 osobodni<sup>12</sup>,
  - prowadzenie mediów społecznościowych - 4 strony i 4 grupy na Facebooku, 8 293 posty, 1 734 383 wyświetleń postów<sup>13</sup>,
  - założona Moja Firma Google Kraina Kanatu Elbląskiego - 5 577 obserwujących, 1 000 390 wyświetleń obrazów Street View trasy rowerowej Kanatu Elbląskiego<sup>14</sup>,
  - WWW - 4 strony, 1 080 artykułów, 68 809 użytkowników, 266 519 odsłon<sup>15</sup>,
  - wydawanie publikacji - 70 opracowań, 88 651 egz.<sup>16</sup>,
  - oznakowanie tras rowerowych - 668 km, kajakowych - 121,5 km, konnego Pocztyliona - 36 km, atrakcji turystycznych - 400 obiektów;
5. **KOMERCJALIZOWANIE** - 184 788,44 zł (0,88% limitu dotacji), 17 wskaźników (11,76% wykonanie planowanych wskaźników):
  - operator dotacji i projektów - na obszar KE LGD wpłynęło 40 032 630,96 zł w 90 projektach<sup>17</sup>,
  - działalność statutowa odpłatna - zrealizowane 13 zadań na kwotę 239 408,22 zł<sup>18</sup>,
  - tworzenie sieci na obszarze LGD Kanatu Elbląskiego:
    - o Ekomuzeum Krainy Kanatu Elbląskiego,
    - o Wsi Tematycznych Krainy Kanatu Elbląskiego,
    - o organizacja, rozwój i promocja Szlaku Kulturowego Kanatu Elbląskiego<sup>19</sup>,
  - pakietowanie produktów lokalnych i turystycznych Krainy Kanatu Elbląskiego.

<sup>9</sup> Tamże, CZĘŚĆ II. Załącznik 10. poz. 1-22, str. 58 oraz str. 20.

<sup>10</sup> Tamże, Tabela II. 15. poz. 1-11, str. 34, Tabela II. 12. str. 20.

<sup>11</sup> Tamże, Tabela II. 12. str. 20.

<sup>12</sup> Tamże, Tabela II. 22. poz. 1-7, str. 39, Tabela II. 12. str. 20.

<sup>13</sup> Tamże, Tabela II. 23. poz. 1-4, 1, str. 40, Tabela II. 12. str. 20.

<sup>14</sup> Tamże, str. 40, Tabela II. 12. str. 20.

<sup>15</sup> Tamże, Tabela II. 24. poz. 1-4, str. 41, Tabela II. 12. str. 20.

<sup>16</sup> Tamże, Tabela II. 25. poz. 1-22, str. 42, Tabela II. 12. str. 20.

<sup>17</sup> Tamże, str. 18-32.

<sup>18</sup> Tamże, str. 29-30.

<sup>19</sup> Tamże, str. 31-32.

## 2.2. SZCZEGÓŁOWE WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH I OCEN LSR i KE LGD

**WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH** to średnie ważone zawarte w 11 raportach z badań cząstkowych, w tym 3 dotyczących badań ewaluacyjnych realizacji LSR i LGD za okres 2016-2022, a 8 nakierowanych na planowanie nowej LSR na okres 2023-2030. Zostały przeprowadzone w latach 2022-2023. Wzięło w nich udział łącznie 356 osób, w tym 106 respondentów odpowiedziało na ankiety dotyczące realizacji LSR i funkcjonowania LGD, a 250 odpowiedzi dotyczyło oceny i planowania nowej LSR, 232 ankiet zostało wypełnionych stacjonarnie, a 124 on-line.

W poszczególnych badaniach (CZERWIEC 2022 roku - STYCZEŃ 2023 roku), wzięło udział odpowiednio:

– członków LGD, beneficjentów, partnerstw, ...	57 ankiet;	34 stacjonarnie	23 on-line,
– mieszkańców	49 ankiet:	0 stacjonarnie	49 on-line,
– młodzieży	52 ankiety	0 stacjonarnie	52 on line,
– uczestników warsztatów nowej LSR	198 ankiet	198 stacjonarnie	0 on line.

### METRYCZKA ANKIETOWANYCH:

- **PŁEĆ:** 53,92% respondentów to kobiety, 39,22% to mężczyźni, 6,86% nie określiło swojej płci,
- **WIEK:** 26,47% nie przekroczyło 25 roku życia, 36,27% ma od 25 do 50 lat, 33,33% jest powyżej 50 roku życia, 3,93% ankietowanych nie określiło swojego wieku,
- **WYKSZTAŁCENIE:** 1,42% podstawowe i gimnazjalne, 2,45% zawodowe, 43,14% średnie, 48,04% wyższe, 4,90% ankietowanych nie określiło swojego wykształcenia,
- **SEKTOR:** 13,16% gospodarczy, 28,96% publiczny, 51,97% społeczny, 5,92% ankietowanych nie określiło swojej przynależności sektorowej,
- **ZAMIESZKANIE:** 68,75% mieszka na wsi, 26,25% w mieście do 50 tys. mieszkańców, 5% w mieście powyżej 50 tys. mieszkańców,
- **GMINY:** 35,84% ankietowanych pochodzi z gminy Pasłęk, 11,56% z gminy Iława, 10,41% z gminy Elbląg, 9,83% z gminy Gronowo Elbląskie, 32,36% pochodzi z pozostałych 8 gmin KE LGD wg aktywności: Kisielice, Rychliki, Miłomłyn, Małdyty, Godkowo, Susz, Zalewo, Markusy.

Wyniki badań ankietowych i wywiadów pogłębionych prezentujemy poniżej:

- WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH DOTYCZĄCYCH LSR**, przeprowadzonych wśród CZŁONKÓW LGD, BENEFICJENTÓW OPERACJI, PARTNERSTW, MIESZKAŃCÓW - średnia ważona ocena w tym badaniu w skali 1-5 wynosi odpowiednio: wdrażanie LSR - 4,48, działania LGD - 4,75, sytuacja społeczno-gospodarcza - 3,18. Wyniki szczegółowe z badania ankietowego przedstawiają się następująco:
  - 1) 91,92% ankietowanych stwierdziło, że realizacja finansowa i rzeczowa LSR jest zgodna z planem;
  - 2) jakość składanych wniosków oceniono na 4,56 w skali 1-5, najniżej oceniono wnioski w ramach podejmowania działalności gospodarczej;
  - 3) jakość stosowanych kryteriów oceniono na 4,24 w skali 1-5, 56,56% stosowane kryteria oceniła pozytywnie, 12,12% negatywnie, a 31,31% ankietowanych nie ma zdania;
  - 4) wpływ procedur wyboru operacji na stopień osiągnięcia celów oceniono na 4,37 w skali 1-5;
  - 5) przyjęty system wskaźników pozytywnie oceniło 88,89% ankietowanych, 3,03% negatywnie, a 8,08% ankietowanych nie miało zdania. Wiarygodność źródeł danych o wskaźnikach pozytywnie oceniło 92,31% ankietowanych;
  - 6) przyjazność procedur 71,72% ankietowanych uznała za zadowalającą, 25,25% za niezadowalającą, a 3,03% ankietowanych nie miała zdania;
  - 7) z innych zagadnień związanych z realizacją LSR wskazywano na potrzebę poprawy komunikacji i skrócenie terminów oceny wniosków;



- 8) jako sposób wykorzystania rekomendacji wskazano na precyzyjne zaplanowanie nowej LSR w oparciu o potencjał i potrzeby oraz konsultowanie zapisów LSR z lokalną społecznością;
  - 9) na pytanie jakie wartości przenieść do nowej LSR wskazywano na doświadczenie LGD, organizację pracy Rady, ustabilizowanie kadry i poprawę warunków pracy oraz mobilności Biura.
2. **WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH DOTYCZĄCYCH LGD**, przeprowadzonych wśród CZŁONKÓW KE LGD, BENEFICJENTÓW OPERACJI, PARTNERSTW, MIESZKAŃCÓW w styczniu 2023 roku, oceniających LOKALNĄ GRUPĘ DZIAŁANIA KANAŁU ELBLĄSKIEGO wskazują, że skuteczność działań KE LGD jest oceniona na **4,75** w skali 1-5 za doświadczenie, zaangażowanie, kompetencje.
- 1) propozycje zmian w działaniach LGD dotyczyły poprawy warunków pracy i utworzenia nowej siedziby KE LGD, wyższego wynagrodzenia pracowników, zabiegania o nowe środki, stosowania nowych technologii, zwiększenia zatrudnienia, promowania KE LGD i potrzeby prestiżu, zwiększenia aktywności członków, podejmowania innych inicjatyw poza PROW, dzielenia się wiedzą, mobilności Biura KE LGD, podnoszenia jakości, utrzymania wysokiego poziomu usług;
  - 2) w nowym okresie programowania ankietowani proponują utrzymanie wysokiego poziomu oceny KE LGD, budowanie partnerstwa, prowadzenie warsztatów, wizyt studyjnych, szkoleń, dofinansowania przedsiębiorców, promocji wsi tematycznych i zrealizowanych udanych projektów, stosowanie nowych technologii w promocji obszaru.
3. **WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH MŁODZIEŻY - 52 ankiety**
- 1) zaledwie **50%** szkół z obszaru KE LGD **ODPOWIEDZIAŁO** na prośbę o przeprowadzenie badania ankietowego młodzieży w zakresie podejścia LEADER;
  - 2) **59,6%** ankietowanej młodzieży **SŁYSZAŁO** promocyjną nazwę **KRAINA KANAŁU ELBLĄSKIEGO**, a tylko **38,5%** ankietowanej młodzieży **płynęło Kanalem Elbląskim**;
  - 3) **21,2%** ankietowanej młodzieży **SŁYSZAŁO** o projektach realizowanych w ramach LSR OW KE i tyle samo o STOWARZYSZENIU Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania, a tylko **13,5%** słyszało o LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego i **9,6%** o podjętych PROJEKTACH przez Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania;
  - 4) **55,77%** ankietowanej młodzieży odpowiedziało na pytanie o **OCZEKIWANIA** wobec LGD, z tego **30,77%** niczego nie oczekuje od LGD, **21,15%** oczekuje warsztatów, szkoleń, wizyt studyjnych, **3,85%** wsparcia działalności młodzieży, a tylko **5,8%** ankietowanej młodzieży chciałoby **ZAANGAŻOWAĆ SIĘ** w działania Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania;
  - 5) **50,00%** ankietowanej młodzieży wypowiedziało się co do **MIEJSCA ZAMIESZKANIA**, z tego tylko **17,31%** deklaruje pozostanie w miejscu zamieszkania, **17,31%** jeszcze nie wie co zrobi, a **9,62%** zamierza wyjechać;
  - 6) **82,69%** ankietowanej młodzieży wypowiedziało się co do swoich **MARZEŃ**, z tego **30,77%** nie ma marzeń, **44,23%** pozytywnie planuje swoje życie, **17,31%** nie przyznaje się do marzeń, a **17,31%** ankietowanych ma absurdalne marzenia;
  - 7) **86,54%** ankietowanej młodzieży wypowiedziało się co do **PROBLEMÓW**, z tego **32,69%** za główny problem uznało transport, drogi i komunikację, **30,77%** nie widzi problemów lokalnej społeczności, **9,62%** uznało za problem biedę i brud, **5,77%** ma problemy osobiste, **5,55%** badanym brakuje sklepu, a **1,92%** brakuje kanalizacji;
4. **WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH DOTYCZĄCE CZĄSTKOWYCH ZAŁOŻEŃ PROCESU PLANOWANIA STRATEGICZNEGO - 198 ankiet**

Dzięki prowadzeniu równoległych procesów ewaluacji i planowania nowej Lokalnej Strategii Rozwoju, w tym grupowych wywiadów pogłębionych wprowadzono modyfikację w procesie planowania LSR a wyniki badań ankietowych posłużą do opracowania dokumentu końcowego nowej LSR w zakresach:

1) DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ:

- największym POTENCJAŁEM obszaru LGD są ludzie, dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze,
- za największy PROBLEM uznano: drogi i infrastrukturę, aktywność społeczną, wyludnienie i starzejące się społeczeństwo,
- za podstawowe POTRZEBY uznano poprawę jakości dróg i infrastruktury, inwestycje w kapitał ludzki i wsparcie dla firm,
- OCZEKIWANY jest rozwój przedsiębiorczości, poprawa jakości dróg i infrastruktury niekomercyjnej oraz kapitału społecznego,
- WYRÓŻNIKIEM obszaru jest Kanał Elbląski, wyznaczający kierunki rozwoju oraz dziedzictwo kulturowe i oznakowanie obszaru,
- WYRÓŻNIKIEM LGD jest zaangażowanie, kompetencje i aktywizowanie mieszkańców;

2) CELE, PRZEDSIĘWZIĘCIA, BUDŻET LSR I ZADANIA - wypracowane CELE TEMATYCZNE I BUDŻET to:

- RACJONALNIE ZAGOSPODAROWANY POTENCJAŁ TURYSTYCZNY OBSZARU KANAŁU ELBLĄSKIEGO - 70% środków LSR,
- ROZWINIĘTA PARTNERSKA WSPÓŁPRACA - 20% środków LSR,
- WYSOKI POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO - 10% środków LSR;

3) ZADANIA w poszczególnych zakresach dotyczą:

- INNOWACYJNOŚĆ: aktywizowania społeczności i sektorów, cyfryzacji, natury, przedsiębiorczości i przetwórstwa,
- ŚRODOWISKA I KLIMATU: edukacji ekologicznej, inwestycji w odnawialne źródła energii, budowy lub przebudowy infrastruktury niekomercyjnej,
- ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH: infrastruktury towarzyskiej, aktywizacji seniorów i młodzieży, wdrażania systemowych programów wsparcia,
- CYFRYZACJI: zastosowania szerokopasmowego Internetu, nowoczesnych technologii, pętli informacyjnej,
- KONCEPCJI SMART VILLAGE: aktywizowania społeczności, edukowania, promocji regionu, programów rozwoju, nowych technologii,
- BUDOWANIA PARTNERSTWA: współpracy i promocji partnerstw, edukowania i programów rozwoju,
- SIECIOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ: infrastruktury, promocji partnerstw, edukowania i programów rozwoju, wspierania inicjatyw społecznych;

4) KRYTERIA - wskazanie premiowania w poszczególnych zakresach dotyczy:

- INNOWACYJNOŚCI - wspieranie przedsiębiorczości,
- ŚRODOWISKA I KLIMATU - zagospodarowania odpadów,
- ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH - aktywizacji,
- CYFRYZACJI - dostępu do informacji,
- SMART VILLAGE - dostępu do ośrodków zdrowia,
- BUDOWANIE PARTNERSTWA - wzajemnego tworzenia usług;

5) GRUPY DEFAWORYZOWANE: kobiety, osoby powyżej 50 roku życia, osoby do 25 roku życia;

6) MONITORING i EWALUACJA LSR i LGD: zalecane w kolejności:

- kryteria wg skuteczności i efektywności,
- analizy danych i dokumentów własnych i zewnętrznych,
- ankiety badawcze;

**7) KANAŁY KOMUNIKACJI dominujące w zakresach:**

- INNOWACYJNOŚCI - media społecznościowe,
- ŚRODOWISKA I KLIMATU - spotkania, warsztaty, szkolenia, konferencje,
- ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH - spotkania, warsztaty, szkolenia, konferencje,
- CYFRYZACJI - strony internetowe,
- SMART VILLAGE - spotkania, warsztaty, szkolenia, konferencje,
- BUDOWANIA PARTNERSTWA - osobiste kontakty,
- SIECIOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ - spotkania, warsztaty, szkolenia, konferencje;

**8) CECHY LIDERA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ:**

- JAKO ORGANIZACJI to umiejętności budowania partnerstwa, wdrażania zasad metody LEADER, współpracy zespołowej, kreatywności i innowacyjności,
- JAKO OSOBY: pasja, wizja i działanie, zaangażowanie i zapał, autentyczność.

### 2.3. WYNIKI EWALUACJI ZEWNĘTRZNEJ - 106 ankietowanych

#### BIEŻĄCA DZIAŁALNOŚĆ LGD:

**1) 66,67%** ankietowanych korzystało z usług KE LGD, w tym:

- **81,0%** ze strony internetowej, mediów społecznościowych,
- **81,0%** ze spotkań informacyjnych,
- **71,4%** ze szkoleń i warsztatów,
- **61,9%** z imprez,
- **38,1%** z dotacji,

**2) 4,75** w skali 1-5 to średnia ważona ocena pracy KE LGD, w tym:

- **4,89** działania promocyjne i imprezy,
- **4,72** działania szkoleniowe,
- **4,69** obsługa dotacji,
- **4,68** spotkania informacyjne,
- **4,65** publikacje.

**3) 33,33%** ankietowanych zgłosiła sugestie i pomysły na poprawę funkcjonowania KE LGD, z tego **19,05%** uznało, że nie trzeba poprawiać działań KE LGD, a **14,29%** zasugerowało, aby zmienić:

- punkt ciężkości w wydawaniu materiałów promocyjnych z tradycyjnych form na cyfrowe,
- wprowadzić więcej spotkań animacyjnych w terenie,
- popularyzować działalność KE LGD.

#### EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - WDRAŻANIE LSR:

**1) 4,48** w skali 1-5 to średnia ważona ocena stopnia osiągnięcia celu głównego poprzez wskaźniki.

#### EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - KAPITAŁ SPOŁECZNY:

**2) 4,0** w skali 1-5 to średnia ważona ocena za budowanie kapitału społecznego;

**3)** sugestie i pomysły wspierania rozwoju kapitału społecznego w przyszłości dotyczą budowania PARTNERSTW, wspierania lokalnych LIDERÓW i rozwoju TURYSTYKI.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI:**

- 4) **4,29** w skali 1-5 to średnia ważona ocena za ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI;
- 5) **52,38%** ankietowanych wskazało sposoby wspierania przedsiębiorczości w kolejnej edycji LSR poprzez wspieranie podejmowania działalności, międzysektorowego partnerstwa, edukacji.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - BUDOWANIE LOKALNEGO POTENCJAŁU W ZAKRESIE TURYSTYKI I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO:**

- 6) **4,52** w skali 1-5 to średnia ważona ocena za BUDOWANIE LOKALNEGO POTENCJAŁU W ZAKRESIE TURYSTYKI I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO,
- 7) **52,38%** ankietowanych uznała za właściwy wybór tego kierunku rozwoju;
- 8) **47,62%** ankietowanych wskazała kierunki wspierania rozwoju lokalnego potencjału turystycznego poprzez: rozwijanie potencjału i dywersyfikowanie źródeł dochodu, rozwijanie wewnętrznej turystyki i rekreacji, budowanie poczucia tożsamości z miejscem zamieszkania, polepszanie warunków bytowych mieszkańców, dofinansowywanie szkoleń i wizyt studyjnych, rozwijanie infrastruktury i usług lokalnych.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - GRUPY DEFAWORYZOWANE**

- 9) **90,48%** ankietowanych uznała, że w ramach LSR należy wspierać grupy defaworyzowane, jednak w LSR zdefiniowano je na wysokim poziomie ogólności i nie ma większego znaczenia dla tych grup.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE**

- 10) **71,43%** ankietowanych zabrało głos w tej sprawie, jednak zdania były podzielone co do wpływu LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego, a część uznała, że są do tego inne źródła;
- 11) **52,38%** ankietowanych na pytanie o podejmowanie działań na rzecz ograniczania ubóstwa uznała: motywowanie do pracy i oszczędzania czasu, ludzi i pieniędzy; podejmowanie kompleksowych działań w partnerstwie międzysektorowym; edukowanie, angażowanie, uwrażliwianie społeczności lokalnej na biedę i ubóstwo; LGD nie powinna się tym zajmować i zastępować wyspecjalizowanych instytucji typu GOPS, MOPS, pomoc społeczna.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - INNOWACYJNOŚĆ PROJEKTÓW**

- 12) **4,52** w skali 1-5 to średnia ważona ocena za INNOWACYJNOŚĆ PROJEKTÓW;
- 13) **100%** ankietowanych zabrała głos w sprawie premiowania innowacyjności: na poziomie miejscowości; za racjonalność i funkcjonalność inwestycji; niepotrzebnie wprowadzane są pod kryteria nikomu niepotrzebne udziwnienia.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - PROJEKTY WSPÓŁPRACY**

- 14) **4,52** w skali 1-5 to średnia ważona ocena skuteczności i efektywności PROJEKTÓW WSPÓŁPRACY.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - PARTNERSTWO**

- 15) **4,71** w skali 1-5 to średnia ważona ocena skuteczności i efektywności PARTNERSTWA LSR.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - BIURO KANAŁ ELBLĄSKI LGD**

- 16) **61,90%** ankietowanych skuteczność i efektywność działań BIURA KE LGD oceniła jako bardzo wysoką, wiodącą w regionie, zwłaszcza promocję przekładającą się na napływ turystów.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - PROPOZYCJE ZMIAN W DZIAŁANIACH KE LGD**

- 17) **33,33%** ankietowanych wypowiedziało się nt. propozycji zmian w działaniu LGD, w tym **9,25%** zaproponowało uproszczenie procedur, zwiększenie pracy z ludźmi i otwartości.

### EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - KOMUNIKACJA, SIECIOWANIE, SPÓJNOŚĆ

- 18) **80,95%** ankietowanych określiło, że działania LGD wpłynęły na poprawę komunikacji, budowanie powiązań i sieciowanie;
- 19) **76,19%** ankietowanych uznała, że potencjał rozwojowy stworzony przy wsparciu KE LGD jest w dostateczny sposób zagospodarowany, **9,52%** - jeszcze NIE, a **14,29%** nie ma zdania;
- 20) **76,19%** ankietowanych uznało, że realizowane projekty są spójne ze zidentyfikowanym potencjałem i wzmacniają ten potencjał, a **23,81%** nie ma zdania;
- 21) **71,43%** ankietowanych uznało, że realizowane inwestycje są komplementarne względem siebie i z wiodącym tematem strategii, **4,76%** że NIE, a **23,81%** nie ma zdania.

### SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA - PROCESY DEMOGRAFICZNE

- 22) **3,19** w skali 1-5 to średnia ważona ocena procesów demograficznych zachodzących na obszarze LGD;
- 23) **61,91%** ankietowanych uznało, że zmiany demograficzne będą miały negatywny wpływ na liczbę ludności obszaru KE LGD, **4,76%** za pozytywny, a **33,33%** NIE MA ZDANIA;
- 24) **66,67%** ankietowanych nie ma zdania nt. minimalizacji skutków zachodzących zmian demograficznych, **4,76%** ankietowanych uważa, że LGD nie ma do tego narzędzi, **28,57%** zaproponowało następujące działania KE LGD:
- budować partnerstwa, tożsamość lokalną, rozwiązywać problemy, łagodzić spory,
  - rozwijać przedsiębiorczość, tworzyć miejsca pracy, stosować zachęty dla młodych, poprawiać jakość zamieszkania,
  - skutecznie uprawiać marketing terytorialny.

### SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA - RYNEK PRACY

- 25) ocena rynku pracy i przedsiębiorczości na obszarze LGD KE wynosi **3,19** w skali 1-5, w tym:
- **3,82** możliwość znalezienia pracy wymagającej niskich kwalifikacji,
  - **3,43** przedsiębiorczość mieszkańców,
  - **3,29** dostępność instytucji otoczenia biznesu,
  - **3,00** dostępność zasobów ludzkich o pożądanym kwalifikacjach,
  - **2,81** możliwość znalezienia pracy wymagającej wysokich kwalifikacji,
  - **2,76** poziom aktywności zawodowej mieszkańców;
- 26) poprawę warunków rynku pracy i przedsiębiorczości może przynieść:
- podniesienie efektywności procesu dotacyjnego w systemie: doradztwo→ edukacja→ dotacja,
  - uruchomienia **GENERATORA ROZWOJU LOKALNEGO** w formie Think Tanku, zajmującego się badaniami i analizami rynku pracy, poszukiwaniem rozwiązań problemów społecznych, doradztwem, organizacją debaty publicznej,
  - stworzenia oferty spędzania **CZASU WOLNEGO MIESZKAŃCOM**,
  - wpisania Kanału Elbląskiego na Listę Informacyjną **UNESCO**,
  - skupienia sił i środków na rozwoju i promocji **PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**.

### SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA - FINANSE PUBLICZNE

- 27) ocena STANU FINANSÓW PUBLICZNYCH na obszarze LGD KE wynosi **3,17** w skali 1-5, w tym:
- **3,81** dostępność, stan i jakość szlaków turystycznych,
  - **3,43** dostępność, stan i jakość obiektów sportowo-rekreacyjnych,
  - **3,14** dostępność, stan i jakość obiektów kulturalnych,
  - **2,90** współpraca gmin z innymi podmiotami,
  - **2,90** dostępność, stan i jakość obiektów turystycznych,
  - **2,81** dostępność, stan i jakość dróg publicznych,
  - **2,76** zamożność gmin;

- 28) **76,19%** ankietowanych stwierdziła, że finanse publiczne mają decydujący wpływ na rozwój obszaru KE LGD, a **23,81%** nie ma zdania w tym temacie.

#### **SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA - DZIAŁANIA PUBLICZNE**

29) zaproponowano następujące rozwiązania:

- PARTNERSKA WSPÓŁPRACA GMIN z wymiernymi korzyściami,
- inwestowanie w infrastrukturę, drogi i trasy rowerowe,
- umiejętność pozyskiwania dużych środków finansowych dla samorządów,
- kształcenie w nowych i niszowych zawodach,
- kształcenie kadry instytucji publicznych.

#### **PRZYSZŁY OKRES PROGRAMOWANIA (lata 2023-2030)**

- 30) ZAKRESY na jakich powinna się skupić nowa LSR OW KE ze względu na potencjał, potrzeby, oczekiwania, problemy i zagrożenia dotyczą **BUDOWANIA PARTNERSTWA**.

SZCZEGÓŁOWE OPISOWE WYNIKI dotyczące potencjału, potrzeb, oczekiwań, problemów, zagrożeń zostały dołączone do wyników badań cząstkowych wykonanych podczas warsztatów strategicznych;

- 31) Propozycje ankietowanych wspierania operacji w zakresie INNOWACYJNOŚCI, CYFRYZACJI, ŚRODOWISKA I KLIMATU w nowej LSR OW KE wskazują na preferencje w kryteriach wyboru operacji, a PRZECIWDZIAŁANIE ZMIANOM DEMOGRAFICZNYM, BUDOWANIE PARTNERSTWA I SIECIOWANIA wskazują na wpisanie wprost w LSR realizację projektów.

## **2.4. WNIOSKI, REKOMENDACJE, ZALECENIA Z BADAŃ ANKIETOWYCH I GWP**

1. **WNIOSKI I REKOMENDACJE** dotyczące **REALIZACJI LSR** zawarte w RAPORTACH z badań ankietowych i PODSUMOWAŃ grupowych wywiadów pogłębionych:

- 1) trzymać się planu wdrażania;
- 2) szkolić, doskonalić umiejętności, doradzać zwłaszcza nowym wnioskodawcom i osobom aplikującym w ramach podejmowania działalności gospodarczej, wzmocnić doradztwo i szkolenia;
- 3) obniżyć premiowanie grup defaworyzowanych, gdyż mają niewielki wpływ na te grupy, a pogarszają jakość wybieranych wniosków;
- 4) doprecyzować definicje kryteriów i intensywnie szkolić Radę Stowarzyszenia;
- 5) publikować wskaźniki realizacji LSR i poprawić system wskaźników w nowej LSR;
- 6) uprościć procedury, stosować zrozumiałe słownictwo, być uważnym na nowych wnioskodawców;
- 7) negatywny wpływ na realizację celów może mieć inflacja, pandemia i ogólny kryzys gospodarczy.

2. **WNIOSKI, REKOMENDACJE, ZALECENIA** dotyczące **KANAŁ ELBLĄSKI LGD** zawarte w RAPORTACH z badań ankietowych i PODSUMOWAŃ grupowego wywiadu pogłębionego na warsztacie refleksyjnym:

Wyniki badań ankietowych w pytaniach o nową LSR podano jako średnie ważone ze **106** uzyskanych odpowiedzi ankietowych w badaniu ogólnym i wynikach badań cząstkowych.

#### **WNIOSKI:**

- 1) **ANKIETOWANI** zauważyli pozytywne efekty pracy Biura KE LGD w zakresie promocji turystycznej, budowania PARTNERSTWA i SIECIOWANIA oraz rozwijania kapitału społecznego;
- 2) **WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH**, przeprowadzonych wśród mieszkańców obszaru KE LGD w czerwcu 2022 roku, oceniających KE LGD wskazują, że:

- **100%** ankietowanych zna KE LGD, a **81%** korzystała ze spotkań informacyjnych oraz stron internetowych i Facebooka, prowadzonych przez Kanał Elbląski LGD;
- średnia ocena pracy Kanał Elbląski LGD wynosi **4,75** w skali 1-5, najwyżej oceniono publikacje i działania promocyjne,
- skuteczność Biura KE LGD oceniono na **4,72** w skali 1-5,
- najwyżej cenione jest zaangażowanie, kompetencje, wiedza i doświadczenie pracowników Biura KE LGD.

#### **REKOMENDACJE I ZALECENIA:**

- 1) efekty pracy BIURA KE LGD należy premiować, motywować, „nie psuć”;
- 2) popularyzować działalność KE LGD i promować dobre praktyki w regionie i kraju;
- 3) zwiększyć kontakty z beneficjentami i monitoring w terenie;
- 4) ustabilizować i kształcić kadrę, utrzymać wysoki poziom usług i poprawić warunki pracy;
- 5) aktywizować członków LGD i wolontariuszy;
- 6) poprawić komunikację i nadal zabiegać o dodatkowe środki.

### **3. WNIOSKI, REKOMENDACJE I ZALECENIA WYPRACOWANE W PROCESIE PLANOWANIA LSR 2023-2030:**

Procesy monitoringu i ewaluacji zewnętrznej oraz planowania strategicznego prowadzono równolegle, metodą społeczną ze wsparciem eksperckim. Częstkowe tematyczne badania ankietowe poprzedzały warsztaty strategiczne połączone z grupowymi wywiadami pogłębionymi, co dało bardzo dobry wynik planowania w zakresie diagnozy, prognozowania i wdrażania nowej LSR na lata 2023-2030.

Z zebranych wyników badań ankietowych przedyskutowanych w trakcie warsztatów strategicznych, konsultacji społecznych, warsztatu podsumowującego proces ewaluacji i planowania oraz podczas warsztatu refleksyjnego UZYSKANO EFEKTY dotyczące kolejnych etapów planowania LSR i zakresów tematycznych. Dotyczyły one: potencjału, problemów, innowacyjności, cyfryzacji, środowiska i klimatu, starzenia się społeczeństwa, budowania partnerstwa, sieciowania przedsięwzięć, koncepcji SMART VILLAGE. Wyniki były zbierane etapami planowania, wyprzedzająco do warsztatów strategicznych:

- 1) DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ;
- 2) CELE, PRZEDSIĘWZIĘCIA, BUDŻET LSR I ZADANIA;
- 3) KRYTERIA oceny operacji i zadań w poszczególnych zakresach tematycznych;
- 4) GRUPY DEFAWORYZOWANE;
- 5) MONITORING i EWALUACJA LSR i LGD;
- 6) KANAŁY KOMUNIKACJI w poszczególnych zakresach tematycznych;
- 7) CECHY LIDERA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ jako organizacji i osoby.

### **4. WNIOSKI, REKOMENDACJE I ZALECENIA WYNIKAJĄCE Z BADAŃ MŁODZIEŻY - 52 odpowiedzi**

#### **WNIOSKI I REKOMENDACJE:**

- 1) niepokojącym jest fakt, że tylko **50%** szkół średnich obszaru KE odpowiedziało na prośbę o badania ankietowe młodzieży. Młodzież podeszła bardzo poważnie do zaproponowanego badania i dała bardzo interesujące odpowiedzi dotyczące problemów, potrzeb, oczekiwań i propozycji współpracy;
- 2) najwięcej odpowiedzi dotyczyło zidentyfikowania problemów (**85,5%**), zmniejszenia oczekiwań (**56%**), natomiast zdecydowanie mniej planowania przyszłości (**44,23%**), **BARDZO MAŁO**

pozostania w miejscu zamieszkania (17,3%), a najmniej zaangażowania, zaledwie 5,8% ankietowanych;

- 3) niepokojąca jest mała znajomość Kanatu Elbląskiego, Krainy Kanatu Elbląskiego, LSR i LGD Kanatu Elbląskiego oraz niktę zainteresowanie działaniami KE LGD i nawiązaniem współpracy z KE LGD.

#### **ZALECENIA:**

- 1) zaktywizować współpracę z młodzieżą poprzez szkoły średnie, świetlice wiejskie, kluby;
- 2) zachęcać młodych do udziału w pracach Lokalnej Grupy Działania i innych organizacji.

## **2.5. PODSUMOWANIA WYNIKÓW BADAŃ**

### **1. PODSUMOWANIE WYNIKÓW MONITORINGU:**

- 1) **SKUTECZNOŚĆ BIURA KE LGD** przejawia się w:
  - pozyskiwaniu środków PROW i poza PROW. W okresie 2006-2022 KE LGD uzyskała ponad 40 mln złotych dotacji na obszar 12 gmin skupionych wokół Kanatu Elbląskiego w ramach 90 realizowanych projektów, w tym środki PROW w okresie 2016-2022 stanowią 95,82% ogółu,
  - promocji obszarów wiejskich wokół Kanatu Elbląskiego, poprzez media społecznościowe, publikacje, oznakowanie tras rowerowych, szlaku Pocztyliona i atrakcji przyrodniczo-kulturowych,
  - wdrażaniu innowacyjnych metod promocji: STREET VIEW trasy rowerowej Kanatu Elbląskiego ma ponad 1 mln wyświetleń w ciągu 1,5 roku;
- 2) **PODEJMOWANIE DODATKOWYCH INICJATYW** poza obszarem KE LGD:
  - koordynacja zadań rozwoju i promocji Krainy Kanatu Elbląskiego w latach 2017-2021,
  - opracowanie czterech fiszek projektowych zabezpieczających 402 mln zł dotacji w programie regionalnym Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur,
  - powołanie, organizacja i promocja SZLAKU KULTUROWEGO KANAŁU ELBLĄSKIEGO;
- 3) **REALIZACJA OPERACJI WŁASNYCH KE LGD** wspiera BUDOWANIE PARTNERSTWA i przynosi dodatkowy efekt w postaci funkcjonujących sieci. Jest także zachętą do tworzenia nowych partnerstw:
  - EkoMuzeum Krainy Kanatu Elbląskiego, z ideą wzajemnego polecenia usług jest swoistym laboratorium marki Krainy Kanatu Elbląskiego,
  - Wsie Tematyczne Krainy Kanatu Elbląskiego są wzajemną inspiracją i wskazują kierunki rozwoju,
  - bioryneczek produktów lokalnych ma być wsparciem dla lokalnych producentów i wytwórców,
  - Szlak Kulturowy Kanatu Elbląskiego tworzy PARTNERSTWO międzysektorowe pn. „Żeglarski Szlak Kulturowy Deltę Wisty, Zalewu Wiślanego, Kanatu Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego”.

### **2. PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH:**

- 1) **ANKIETOWANI** wysoko oceniają wdrażanie LSR i proponują:
  - utrzymać dotychczasowy poziom w planowaniu, wdrażaniu i oceny LSR,
  - uprościć procedury oceny wniosków,
  - rozwinąć doradztwo, animację i edukację beneficjentów,
  - promować podejmowane działania i dobre przykłady projektów LSR;
- 2) **ANKIETOWANI** zauważyli efekty pracy Biura KE LGD w zakresie promocji turystycznej, budowania partnerstwa i sieciowania oraz rozwijania kapitału społecznego. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH mieszkańców obszaru KE LGD w latach 2022-2023, oceniających KE LGD wskazują, że:
  - 100% ankietowanych zna KE LGD, a 81% korzystała ze spotkań informacyjnych, stron internetowych i Facebooka, prowadzonych przez Kanał Elbląski LGD,



- średnia ważona ocena skuteczności pracy Kanał Elbląski LGD wynosi **4,75** w skali 1-5, wdrażanie LSR uzyskało ocenę **4,48**, a sytuacja społeczno-gospodarcza **3,18** w skali 1-5;
- najwyżej cenione jest zaangażowanie, kompetencje i wiedza pracowników Biura KE LGD;
- propozycje do nowej LSR dotyczą budowania PARTERSTWA, niewielką modyfikację LSR, wspierania przedsiębiorczości, ograniczania preferencji dla grup defaworyzowanych, rezygnacji z wspierania ubóstwa, utrzymania wysokiego poziomu usług, działań animacyjnych i budowania kapitału organizacji.

### 3. PODSUMOWANIE WYNIKÓW WARSZTATU REFLEKSYJNEGO DOTYCZĄCE LSR I LGD:

- 1) precyzyjnie zaplanować i konsultować nową strategię z lokalną społecznością;
- 2) nie wprowadzać rewolucji tylko modyfikować wypracowane kierunki rozwoju;
- 3) w LSR zaplanować budowanie infrastruktury, rozszerzenie i podnoszenie atrakcyjności usług, stosowanie testowania produktów i promowanie obszaru KE LGD;
- 4) zachować racjonalność, premiować innowacyjność poprawiającą funkcjonalność do poziomu miejscowości;
- 5) w kryteriach oceny operacji ograniczyć premiowanie grupy defaworyzowanych, gdyż ma to marginalne znaczenie dla tych grup, a obniża jakość wniosków;
- 6) informować o planach rozwoju obszaru LGD i regionu;
- 7) kształcić, motywować, budować tożsamość ludzi, miejscowości, obszaru;
- 8) zatrudniać ekspertów, podpatrywać innych, dzielić się wiedzą, doradzać, uczyć zarządzania firmą i samorozwojem;
- 9) pobudzać aktywność społeczną, rozwijać partnerstwo, w tym partnerstwo samorządów, budować sieci i wspierać współpracę;
- 10) doceniać, wspierać i promować lokalnych liderów;
- 11) promować dobre praktyki, przykłady działań KE LGD;
- 12) promować działalność KE LGD i zadbać o poprawę warunków pracy i siedzibę KE LGD.

### 4. PODSUMOWANIE RAPORTU ZEWNĘTRZNEGO: ANALIZA POTENCJAŁU LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM ATUTY I WYZWANIA. Opracowany w 2021 roku RAPORT przez Tomasza Szimanka<sup>20</sup>, zauważa zróżnicowanie LGD WARMII I MAZUR pod względem liczby ludności, obszaru, potencjału ludzkiego, specjalizacji, pozyskiwania środków i wdrażania LSR. Kanał Elbląski LGD jest w grupie największych obszarowo grup. Ma pierwszą lokatę pod względem budżetu PROW. Najwięcej umów jest na podejmowanie działalności gospodarczej, infrastrukturę niekomercyjną i rozwój działalności gospodarczej. Najwięcej środków przeznaczono na infrastrukturę niekomercyjną i rozwój działalności gospodarczej oraz podejmowanie działalności gospodarczej.

Za ATUTY LGD uznano długotrwałe procesy:

- integrowania społeczności lokalnej,
- rozwoju współpracy międzysektorowej,
- aktywizowania mieszkańców.

W RAPORCIE autor STWIERDZA, że o SKUTECZNOŚCI LGD decyduje stosowanie zasad działania LEADER:

- oddolności w tworzeniu i realizacji LSR,
- terytorialności, czyli kierowanie interwencji do spójnego obszaru,
- zintegrowanie sił i środków,
- partnerstwo sektorów i branż,
- innowacyjność, czyli wprowadzenie nowych rozwiązań w lokalnej skali,
- decentralizacja zarządzania i finansowania,
- sieciowanie i współpraca, czyli wymiana doświadczeń i rozpowszechnianie dobrych praktyk.

<sup>20</sup> Tomasz Szimank: Wyniki analizy potencjału Lokalnych Grup Działania w województwa warmińsko-mazurskim Atuty i wyzwania, 2021

## 2.6. WNIOSKI Z EWALUACJI KOŃCOWEJ LSR OW KE I KE LGD za okres 2016-2023

EWALUACJA KOŃCOWA LSR i LGD jest bardzo potrzebnym i rzetelnym narzędziem oceny procesu planowania i realizacji LSR. Wykonana zgodnie z proponowaną metodologią daje argumenty do stosowania działania LEADER, jako efektywnej metody aktywizowania i inspirowania społeczności lokalnej. Wykonana siłami własnymi KE LGD ze wsparciem ekspertów zewnętrznych, gwarantuje korzystanie z wyników, wniosków i rekomendacji w bieżącej pracy i planowaniu nowej LSR. Jest wartością dodaną Stowarzyszenia Łączy nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania.

### RAPORT Z EWALUACJI KOŃCOWEJ WSKAZUJE, ŻE:

- 1) PODEJŚCIE LEADER JEST BARDZO DOBRĄ METODĄ AKTYWIZOWANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ.
- 2) LOKALNE STRATEGIE ROZWOJU SĄ BARDZO DOBRYM NARZĘDZIEM PLANOWANI I WDRAŻANIA ROZWOJU.
- 3) REALIZACJA LSR I WYKONANIE ZAŁOŻONYCH WSKAŹNIKÓW NIE JEST ZAGROŻONE.
- 4) LOKALNE GRUPY DZIAŁANIA MAJĄ ZNIKOMY WPŁYW NA SYTUACJĘ SPOŁECZNO-GOSPODARCZĄ OBSZARU Z UWAGI NA NIEWIELKIE ŚRODKI JAKIMI DYSPONUJĄ.
- 5) OCZEKIWANIA WOBEC LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA SĄ NIEADEKWATNE DO ZAANGAŻOWANYCH SIŁ I ŚRODKÓW.
- 6) LOKALNE GRUPY DZIAŁANIA, POMIMO PRACY JAKĄ WYKONUJĄ NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ SĄ NIEDOCENIANE, NIEDOWARTOŚCIOWANE I NIEPROMOWANE.
- 7) ANKIETOWANI TROSCZĄ SIĘ O LOKALNĄ GRUPĘ DZIAŁANIA I OCZEKUJĄ POPRAWY WARUNKÓW PŁACY I PRACY BIURA KANAŁ ELBLĄSKI LGD.
- 8) NAJWIĘKSZY WPŁYW NA POZYCJĘ LEADERA JAKO ORGANIZACJI MA LIDER JAKO OSOBA.

### WNIOSKI KOŃCOWE:

POMIMO WYTEŻONEJ PRACY KANAŁ ELBLĄSKI LGD, STOSOWANIA OD 30 LAT METODY LEADER I WIDOCZNYCH EFEKTÓW DZIAŁALNOŚCI LGD NADAL NALEŻY:

1. KONTYNUOWAĆ PRACE NA RZECZ ROZUMIENIA I BUDOWANIA PARTNERSTWA OPARTEGO NA WARTOŚCIACH.
2. UCZYĆ PARTNERSKIEJ WSPÓLPRACY OPARTEJ O ZAANGAŻOWANIE, WIEDZĘ, DOŚWIADCZENIE, ZAUFANIE I AUTORYTETY.
3. BUDOWAĆ TOŻSAMOŚĆ LUDZI, MIEJSCOWOŚCI, ORGANIZACJI TAK, ABY MIAŁY PRESTIŻ, AUTORYTET I WIĘKSZE ODDZIAŁYWANIE NA LOKALNĄ SPOŁECZNOŚĆ.
4. WSPÓŁPRACOWAĆ Z NAJLEPSZYMI MISTRZAMI W SWOIM FACHU.
5. WSPIERAĆ LOKALNYCH LIDERÓW I ANIMATORÓW, UCZYĆ BYCIA DOBRYM DLA SIEBIE I INNYCH, PROSIĆ I DZIĘKOWAĆ ZA WSPARCIE, PROMOWAĆ LIDERÓW I LOKALNE GRUPY DZIAŁANIA.
6. PODJĄĆ DZIAŁANIA W ŚRODOWISKU SZKÓŁ I MŁODZIEŻY.
7. UWZGLĘDNIĆ PODPOWIEDZI ANKIETOWANYCH W ZAKRESIE TWORZENIA NOWEJ LSR.

NINIEJSZY RAPORT JEST PODZIĘKOWANIEM ZA WSPARCIE, DORADZTWO, WYTEŻONĄ PRACĘ PRACOWNIKOM KANAŁ ELBLĄSKI LGD, CZŁONKOM I ORGANOM KE LGD, MENTOROM I DORADCOM ZAANGAŻOWANYM W PROCES EWALUACJI I PLANOWANIA NOWEJ LSR OW KE NA LATA 2023-2030.

SZCZEGÓLNE PODZIĘKOWANIA KIERUJEMY DO PRACOWNIKÓW I DYREKCJI DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA ZA NIEOCENIONĄ POMOC I ZROZUMIENIE, SZUKANIE DOBRYCH ROZWIĄZAŃ W NAPOTYKANYCH PROBLEMACH I TRUDNOŚCIACH, ZA OPIEKĘ I PROMOWANIE LIDERÓW I LEADERA.

WIELKIE PODZIĘKOWANIA SKŁADAMY ANKIETOWANYM ZA POŚWIĘCONY CZAS I DZIELENIE SIĘ WIEDZĄ A MODERATOROM ZA SKUTECZNE DORADZTWO I PRZEPROWADZENIE GRUPOWYCH WYWIADÓW POGŁĘBIONYCH.

### 3. OPIS PRZEDMIOTU I METODOLOGII BADANIA LSR i KE LGD

#### 3.1. PRZEDMIOT I ZAKRES MONITORINGU I EWALUACJI

##### PRZEDMIOT BADANIA

Przedmiotem monitoringu i ewaluacji końcowej (wewnętrznej i zewnętrznej) jest realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2016-2023 (LSR OW KE) oraz efektywność działania Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania (KE LGD). Badaniem objęto okres od 2016 roku do 2022 roku. W kluczowych zagadnieniach dotyczących planowania i zarządzania proces oceny rozpoczęto od 2006 roku.

Badania i oceny są prowadzone w trybie ciągłym. Wyniki są przyjmowane i prezentowane corocznie w sprawozdaniach z realizacji LSR i funkcjonowania LGD merytorycznych i finansowych oraz od 2018 roku w Raportach z monitoringu i ewaluacji LSR, LGD oraz sytuacji społeczno-gospodarczej. Dotychczas opracowano:

- 1) 7 sprawozdań z realizacji LSR za lata 2016-2022;
- 2) 35 sprawozdań merytorycznych i finansowych oraz informacji dodatkowych KE LGD;
- 3) 18 RAPORTÓW z monitoringu i ewaluacji wewnętrznej LSR, LGD i sytuacji społeczno-gospodarczej oraz rozwoju i promocji turystyki Kraju Kanału Elbląskiego.

##### ZAKRES BADANIA

- 1) ZAKRES TERYTORIALNY - badaniem objęte zostały wszystkie gminy w obszarze działania Stowarzyszenia - 12 gmin: Elbląg, Godkowo, Gronowo Elbląskie, Markusy, Pastęk, Rychliki z powiatu elbląskiego; Iława, Kisielice, Susz, Zalewo z powiatu iławskiego; Małdyty i Miłomłyn z powiatu ostródzkiego;
- 2) ZAKRES CZASOWY - badaniem objęto wszystkie działania, operacje i zadania realizowane w latach 2016-2022 (większość informacji dotyczy stanu na 31.XII.2022 r.);
- 3) ZAKRES PODMIOTOWY - badaniem objęto wszystkie działania, operacje i projekty realizowane przez Stowarzyszenie oraz beneficjentów w obszarze działania Stowarzyszenia.

#### 3.2. CEL MONITORINGU I EWALUACJI

Podstawowym CELEM przeprowadzonego monitoringu i badania ewaluacyjnego jest:

- 1) ocena stopnia i efektów realizacji celów i przedsięwzięć LSR OW KE na lata 2016-2023;
- 2) ocena efektywności działań Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania, służąca usprawnieniu wdrażania i planowania nowej Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2023-2030 oraz funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania;
- 3) zebranie informacji, wniosków i rekomendacji służących do wypracowania Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2023-2030.

#### 3.3. PYTANIA I ZAGADNIENIA MONITORINGU I EWALUACJI

Kluczowe pytania i zagadnienia prowadzonego monitoringu i ewaluacji uporządkowane zostały w „Koncepcji”<sup>21</sup> i dotyczą:

- 1) Założeń, celów i przedsięwzięć oraz nakładów i wskaźników LSR OW KE 2016-2023;
- 2) Skuteczności i efektywności działania KE LGD;

<sup>21</sup> UCHWAŁA NR II/V/8/2/2022 ZARZĄDU Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania z 16 listopada 2022 roku w sprawie przyjęcia koncepcji przeprowadzenia monitoringu i ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2016-2023 Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania (zał. do niniejszego RAPORTU).

3) Założeń Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2023-2030.

Ogólne zasady, sposób ewaluacji Lokalnej Strategii Rozwoju określne zostały w dokumencie Strategii. Przyjęto, że corocznie dokonywane będą badania realizowanych operacji pod kątem ich zgodności LSR OW KE oraz uzyskanych efektów końcowych.

COROCZNE RAPORTY poddawane są statutowej procedurze ich oceny i akceptacji.

### 3.4. KRYTERIA EWALUACJI - WSKAŹNIKI

KRYTERIA prowadzonego monitoringu i ewaluacji LSR i LGD dotyczą:

- 1) **Trwałości**, czyli oceny stopnia przydatności celów LSR OW KE do zaspokajania potrzeb, rozwiązywania problemów, zagospodarowania potencjału w kluczowych obszarach LSR. Badanie dotyczy trwałości efektów operacji: wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania;
- 2) **Efektywności**, czyli oceny stopnia osiągania celów mierzonych wskaźnikami produktu, rezultatu i oddziaływania. Sprawdzenie czy zaangażowane środki i podjęte działania przyczyniły się do realizacji celów LSR i czy zastosowany właściwy poziom nakładów LSR OW KE w stosunku do uzyskanych efektów. Zaangażowane środki to zasoby finansowe, ludzkie i poświęcony czas.
- 3) **Skuteczności**, czyli oceny w jakim stopniu zdefiniowane w LSR cele zostały osiągnięte. Badanie na ile skuteczna była praca Stowarzyszenia w inicjowaniu spotkań, szkoleń, konsultacji zachęcających do korzystania z proponowanych dotacji przez mieszkańców obszarów wiejskich i czy te działania przełożyły się na liczbę dofinansowanych i rozliczonych operacji;
- 4) **Użyteczności**, czyli oceny skuteczności i efektywności działania KE LGD w realizacji LSR OW KE na lata 2016-2023 oraz planowania nowej LSR OW KE na lata 2023-2030. Czy działalność Stowarzyszenia zaspakaja potrzeby mieszkańców i zachęca do większej aktywności i rozwoju oraz jaka jest wartość dodana LEADERa, a także planowanie nowej LSR.

### 3.5. METODY I NARZĘDZIA BADAWCZE

#### WEWNĘTRZNIE:

- 1) ANALIZA dokumentów źródłowych: sprawozdań, projektów, przedsięwzięć znajdujących się Biurze Stowarzyszenia za lata 2016-2022, dokumentów z realizacji LSR i działania KE LGD;
- 2) ANALIZA informacji z dostępnych badań statystycznych, opracowanych badań zewnętrznych dotyczących obszaru działania Stowarzyszenia;
- 3) BADANIA ANKIETOWE monitoringu realizacji operacji i zadań do oceny realizacji LSR OW KE, w tym nakładów, wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania, grup defaworyzowanych - skierowane do beneficjentów operacji na potrzeby ewaluacji;
- 4) Porównawcze BADANIA STATYSTYCZNE z lat: 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, dotyczące czynników rozwoju obszarów wiejskich wokół Kanału Elbląskiego;
- 5) ANKIETY EWALUACYJNE LSR OW KE wdrażanej przez Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania, skierowane do członków LGD, beneficjentów operacji zadań, mieszkańców obszaru KE LGD, młodzieży, członków partnerstw: Wsi Tematycznych Krainy Kanału Elbląskiego, Ekomuzeum KKE, Smart Village, produktu lokalnego Krainy Kanału Elbląskiego, Szlaku Kulturowego Kanału Elbląskiego;
- 6) GRUPOWE KONSULTACJE w ramach partnerstw i młodzieży jako grupy defaworyzowanej;
- 7) SPOTKANIE FOKUSOWE dotyczące PARTNERSTW Krainy Kanału Elbląskiego.

#### ZEWNĘTRZNIE:

- 1) ANKIETY EWALUACYJNE LSR OW KE skierowane do mieszkańców obszarów wiejskich KE;
- 2) GRUPOWE WYWIADY POGŁĘBIONE z członkami KE LGD, beneficjentami KE LGD i mieszkańcami obszaru KE LGD, członkami partnerstw nt. realizacji LSR i funkcjonowania LGD, sytuacji społeczno-gospodarczej oraz planowania nowej LSR;

- 3) **BADANIE SPÓJNOŚCI RAPORTU** z monitoringu i ewaluacji LSR OW KE na lata 2016-2023 i KE LGD pod względem trafności oceny, spójności wewnętrznej i zewnętrznej zapisów oraz przydatności i przewidywanej skuteczności oraz efektywności nowej LSR OW KE.

MONITORING I EWALUACJA WEWNĘTRZNA LSR i LGD jest prowadzona przez BIURO KE LGD na podstawie dokumentów własnych, beneficjentów operacji i zadań oraz danych statystycznych GUS i ankiet badawczych. Nieocenioną pomocą są analizy porównawcze Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego<sup>22</sup>. Wyniki są prezentowane w corocznych sprawozdaniach i RAPORTACH z monitoringu i ewaluacji wewnętrznej LSR, LGD, Krainy Kanału Elbląskiego (KKE) oraz sytuacji społeczno-gospodarczej obszaru LSR i LGD, jako STUDIUM PRZYPADKÓW. Dotychczas opracowano i zaakceptowano **35** rocznych sprawozdań merytorycznych, finansowych i informacji dodatkowej, **18** RAPORTÓW z monitoringu i ewaluacji wewnętrznej, **7** sprawozdań z realizacji LSR.

BADANIA ANKIETOWE podzielono na ZAKRESY TEMATYCZNE i skierowano do odpowiednich GRUP DOCELOWYCH. Ankiety ewaluacyjne kierowano pocztą elektroniczną, publikowano na stronie [www.kanal-elblaski-igd.pl](http://www.kanal-elblaski-igd.pl), w mediach społecznościowych (stronach i grupach Facebooka), szkołach średnich oraz na warsztatach strategicznych, spotkaniach konsultacyjnych i warsztacie refleksyjnym. Łącznie zebrano **356** ankiet badawczych i wygenerowano **11** RAPORTÓW badań cząstkowych i zbiorczych.

GRUPOWE WYWIADY POGŁĘBIONE przeprowadzono podczas **5** warsztatów strategicznych (WS), **12** konsultacji społecznych w gminach, **1** podsumowania procesu planowania i konsultowania, **1** spotkania fokusowego, **1** warsztatu refleksyjnego i warsztatu strategicznego budowania PARTNERSTW: wsi tematycznych, produktu lokalnego, Ekomuzeum Krainy Kanału Elbląskiego, Smart Village i Szlaku Kulturowego Kanału Elbląskiego.

ZAKRESY TEMATYCZNE badań ankietowych i wywiadów pogłębionych nowej LSR dotyczyły:

- 1) **I WS** w Elblągu - potencjału, problemów, potrzeb, oczekiwań, wyróżników LSR i LGD;
- 2) **II WS** w Miłomłynie - zakresów finansowania, diagnozy problemów, potrzeb i celów nowej LSR, wyróżników, szans i zagrożeń, korzystnych dziedzin i priorytetów rozwoju wsi, potrzeb edukacyjnych;
- 3) **III WS** w Zalewie - zadań i budżetu w zakresach: innowacyjności, cyfryzacji, środowiska i klimatu, starzenia się społeczeństwa, budowania partnerstwa, sieciowania przedsięwzięć, koncepcji SMART VILLAGE;
- 4) **IV WS** w Iławie - kryteriów w zakresach: innowacyjności, cyfryzacji, środowiska i klimatu, starzenia się społeczeństwa, budowania partnerstwa, sieciowania przedsięwzięć, koncepcji SMART VILLAGE;
- 5) **V WS** w Elblągu - kanałów komunikacji w zakresach: innowacyjności, cyfryzacji, środowiska i klimatu, starzenia się społeczeństwa, budowania partnerstwa i sieciowania przedsięwzięć, cyfryzacji, koncepcji SMART VILLAGE oraz modelu zarządzania LSR i LGD, monitoringu i ewaluacji LSR oraz grup defaworyzowanych;
- 6) **13** spotkań konsultacyjnych LSR OW KE - potrzeb i oczekiwań, analizy problemów, celów i zadań, zakresów, kryteriów, grup defaworyzowanych, kanałów komunikacji;
- 7) **1** spotkanie fokusowe nt. partnerstw i grup defaworyzowanych;
- 8) **1** badanie ankietowe młodzieży do 25 roku życia w szkołach średnich obszaru Kanał Elbląski LGD;
- 9) **1** warsztat refleksyjny z przedstawicielami PARTNERSTW i GRUP DEFAWORYZOWANYCH KKE:
  - Wsi Tematycznych Krainy Kanału Elbląskiego,
  - Ekomuzeum Krainy Kanału Elbląskiego,
  - Inteligentnych Wsi (Smart Village) Krainy Kanału Elbląskiego,
  - Szlaku Kulturowy Kanału Elbląskiego,
  - produktów i usług lokalnych obszaru Kanału Elbląskiego.

<sup>22</sup> Sprawozdania okresowe z zawartych umów w ramach działania 19.2 PROW (Wojciech Stanny) oraz Analiz budżetu, wskaźników LSR i różnic kursowych w ramach działania 19.2 PROW (Ewelina Gołębiowska).

BADANE ZAKRESY skierowano do GRUP DOCELOWYCH: członków KE LGD, beneficjentów operacji, mieszkańców, młodzieży, grup partnerskich. Formularze badania ankietowego były konsultowane z ekspertami zewnętrznymi, moderatorami warsztatów strategicznych i warsztatu refleksyjnego (*Beata Bednarczyk, Gabriela Effenberg, Mariusz Pannek, Beata Wrzosek*).

BADANE ZAKRESY metodą GRUPOWYCH WYWIADÓW POGŁĘBIONYCH, prowadzono z uczestnikami warsztatów strategicznych, konsultacji społecznych i grup partnerskich, tj.: członkami KE LGD, beneficjentami KE LGD, przedstawicielami partnerstw i mieszkańcami. Warsztaty moderowali eksperci zewnętrzeni (*Beata Bednarczyk, Gabriela Effenberg, Beata Wrzosek*).

EWALUACJĘ ZEWNĘTRZNĄ metodą ankietową skierowano do mieszkańców KE LGD, a grupowy wywiad pogłębiony podczas warsztatu refleksyjnego moderowali eksperci zewnętrzeni (*Beata Bednarczyk, Gabriela Effenberg, Beata Wrzosek*).

EWALUACJĘ UPREDNIĄ projektu Raportu z monitoringu i ewaluacji końcowej Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanalu Elbląskiego na lata 2016-2023 pod względem trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności oraz spójności wewnętrznej i zewnętrznej zapisów wykonał ekspert zewnętrzny (*Beata Wrzosek*).

### 3.6. GRUPY DOCELOWE BADANIA EWALUACYJNEGO:

- beneficjenci, którzy za pośrednictwem KE LGD otrzymali dofinansowanie,
- członkowie KE LGD i uczestnicy 5 warsztatów strategicznych, 13 spotkań konsultacyjnych, 1 warsztatu refleksyjnego,
- mieszkańcy obszaru, na którym realizowana jest LSR OW KE (badanie internetowe za pośrednictwem [www:kanal-elblaski-lgd.pl](http://www.kanal-elblaski-lgd.pl), [www.facebook.com/pages /Kanał Elbląski LGD](https://www.facebook.com/pages/Kanał%20Elbląski%20LGD)),
- uczniowie 3 z 5 szkół średnich obszaru KE LGD, metodą on-line,
- osoby zaangażowane w bieżące funkcjonowanie KE LGD (członkowie KE LGD i pracownicy Biura),
- eksperci zewnętrzeni i moderatorzy warsztatów strategicznych oraz warsztatu refleksyjnego.

### 3.7. PREZENTACJA WYNIKÓW WYKONANYCH BADAŃ EWALUACYJNYCH

#### WEWNĘTRZNIE:

- 1) RAPORTY z monitoringu LSR, LGD i sytuacji społeczno-gospodarczej - STUDIUM PRZYPADKÓW;
- 2) RAPORTY z wyników badań ankietowych członków LGD, mieszkańców, grup partnerskich;
- 3) WNIOSKI I REKOMENDACJE z wyników warsztatów strategicznych, konsultacji społecznych, warsztatu refleksyjnego i partnerstwa;
- 4) PREZENTACJE podsumowujące wyniki analiz, badań i dyskusji.

#### ZEWNĘTRZNIE:

- 1) GRUPOWE WYWIADY POGŁĘBIONE z członkami LGD, beneficjentami LSR, grupami partnerskimi i defaworyzowanymi podczas warsztatów strategicznych, konsultacji społecznych, warsztatu refleksyjnego, spotkania fokusowego i grup partnerskich;
- 2) WNIOSKI I REKOMENDACJE w ramach podsumowań dyskusji z warsztatów strategicznych, warsztatu refleksyjnego i spotkań grup partnerskich;
- 3) RAPORT z ewaluacji uprzedniej monitoringu i ewaluacji końcowej LSR i LGD.

#### WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE PROCESU OCENY LSR I LGD:

1. Przyjęto sprawdzoną metodę badania KE LGD i LSR z udziałem ekspertów zewnętrznych.
2. Zgromadzona wiedza pozostaje w KE LGD, wnioski i rekomendacje są łatwiejsze do wdrożenia, a zdobyte doświadczenie jest wartością dodaną Kanał Elbląski LGD.

## 4. OPIS BADANIA LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU OW KE 2016-2023

### 4.1. PROCES PLANOWANIA I OCENY LSR NA LATA 2016-2023

**LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU** jest dokumentem strategicznym o zasięgu lokalnym, wymaganym jako warunek podejmowania działań, kształtowania kierunków rozwoju metodą LEADER. Stanowi podstawę pozyskiwania środków zewnętrznych zarówno na realizację przedsięwzięć rozwojowych, działań informacyjnych i promocyjno-edukacyjnych prowadzonych przez KE LGD, jak i utrzymanie Biura Lokalnej Grupy Działania.

Strategia spełnia wymogi wynikające z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym.

LSR OW KE na lata 2016-2023 została opracowana metodą społeczno-ekspercką i przyjęta przez Walne Zebranie Członków 21 grudnia 2015 roku. Umowa ramowa na jej realizację została zawarta 20 maja 2016 roku. Od 2016 roku zawarto 12 ANEKSÓW umowy ramowej, w tym 9 dotyczy zmian LSR OW KE.

Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania ma w dorobku trzy dokumenty planowania strategicznego planowane metodą społeczno-ekspercką, a mianowicie:

- Zintegrowaną Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2006-2008 i docelowo do 2013 roku,
- Lokalną Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2009-2015,
- Lokalną Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2016-2023.

Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2016-2023 uwzględnia dorobek i główne założenia „Zintegrowanej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2006-2013” oraz „Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2009-2015”. W ramach prac nad opracowaniem LSR OW KE przygotowano szczegółową diagnozę stanu wyjściowego. Zadbanano, aby nowa LSR była spójna z innymi lokalnymi i regionalnymi dokumentami strategicznymi.

W 2012 roku opracowany został „*Raport końcowy ewaluacji wewnętrznej Lokalnej Strategii Rozwoju OW KE na lata 2009-2015 i Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania za okres 2009 - I kwartał 2012*”. Dla potrzeb tego dokumentu przeanalizowano zgromadzone w zasobach Stowarzyszenia podstawowe dokumenty dotyczące procesu budowania LSR OW KE na lata 2009-2015, jak też jej uchwalania, realizacji oraz monitoringu i ewaluacji wewnętrznej.

**WNIOSKI I REKOMENDACJE** z ewaluacji wewnętrznej z 2012 roku uwzględniono przy planowaniu Lokalnej Strategii Rozwoju na okres programowania 2016-2023. RAPORT był wzorcem do prowadzenia monitoringu i ewaluacji przez kolejne lata oceny LSR i funkcjonowania LGD. Na bazie raportu z 2012 roku powtórzono ten proces oceny LSR OW KE za lata 2016-2023 i KE LGD w latach 2022-2023.

Analiza zgromadzonych dokumentów pozwala na ocenę procesu planowania za prawidłowy, zgodny zarówno z wymogami formalno-prawnymi, jak i ogólnie przyjętymi zasadami planowania strategicznego. Na podkreślenie zasługuje fakt dużego udziału społeczności lokalnej w konsultacjach społecznych w całym procesie planowania. Łącznie w planowaniu LSR na okres 2016-2023 wzięło udział **3 421** osób, w tym w badaniach ankietowych **754** osoby, w warsztatach strategicznych **162** osoby, konsultacjach **286** osób, kontaktach mailowych **2 199** osób, kontaktach bezpośrednich **20** osób.

#### **WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE PROCESU PLANOWANIA I OCENY LSR:**

1. Przyjęto sprawdzoną, społeczno-ekspercką metodę planowania Lokalnej Strategii Rozwoju.
2. Zaangażowano ekspertów i wykładowców z różnych dziedzin wiedzy i zakresów kompetencji.
3. Zaktywizowano mieszkańców i grupy docelowe poprzez udział w procesie planowania LSR.
4. Zróznicowano metody badawcze potrzeb i problemów, potencjału i wyróżników, celów i zadań.
5. Pokazano dobre przykłady, inspirujące do dalszych działań na rzecz społeczności lokalnej.
6. Zdobyta w procesie planowania wiedza, doświadczenie i zaangażowanie w proces planowania procentuje na etapie wdrażania LSR i jest wartością dodaną KE LGD.

## 4.2. CHARAKTERYSTYKA LSR OW KE NA LATA 2016-2023

Ze zgromadzonych materiałów analitycznych, opracowań eksperckich dla obszaru LSR OW KE wynika, że obszar gmin skupionych wokół Kanału Elbląskiego, będących członkami Stowarzyszenia charakteryzuje spójność funkcjonalno-przestrzenna, a także pewna odrębność wyrażająca się m.in. w bogactwie i różnorodności przyrody, dużej ilości cieków i zbiorników wodnych, czystości środowiska, poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego. Obszar ten spełnia także formalne wymogi działania LEADER dotyczące: wielkości obszaru, liczby ludności, spójności przestrzennej, wyróżników, potencjału, problemów, wypracowanych wartości.

**PODSTAWOWE ATUTY** zdefiniowane dla tego obszaru<sup>23</sup> to m.in.:

- spójność terytorialna, przyrodnicza, kulturowa, gospodarcza, społeczna obszaru KE LGD,
- bogate i różnorodne dziedzictwo kulturowe z wyróżnikiem o największej wartości kulturowej i turystycznej obszaru, którym jest **Kanał Elbląski**,
- zróżnicowany potencjał do pozyskiwania środków zewnętrznych przez gminy i innych potencjalnych wnioskodawców,
- zrównoważone dochody i wydatki gmin, jednak zróżnicowane pod względem ich wielkości,
- niezagospodarowany unikalny, bogaty i różnorodny potencjał turystyczny,
- dostępne wolne zasoby na rynku pracy,
- wysokie tempo wzrostu liczby podmiotów gospodarczych.

**PROBLEMY OBSZARU** to m.in.:

- demografia, w tym: depopulacja, niski wskaźnik zaludnienia, rosnące tempo starzejącego się społeczeństwa w stosunku do województwa i kraju,
- rynek pracy i bezrobocie, w tym: niskie wykształcenie ludności, niska przedsiębiorczość, wysokie wskaźniki bezrobocia i wskaźnik korzystających z pomocy społecznej w stosunku do województwa i kraju,
- niski wskaźnik liczby pracujących na 1000 mieszkańców,
- spadkowy trend liczby uczniów w szkołach średnich,
- niski wskaźnik aktywności kulturalnej i społecznej mieszkańców,
- duża rozpiętość w infrastrukturze komunalnej, w tym głównie w instalacjach wodociągowych i kanalizacyjnych,
- niekorzystne wskaźniki ochrony zdrowia w stosunku do subregionu, województwa i kraju,
- niekorzystne wskaźniki świadczące o poziomie życia mieszkańców na poziomie gmin w porównaniu z subregionem elbląskim, wojewódzkim i krajem,
- grupy problemowe to: przedsiębiorcy, młode osoby poniżej 35 roku życia, kobiety, długotrwale bezrobotni, osoby korzystające z pomocy społecznej, gminy: Rychliki, Godkowo, Markusy oraz miejscowości do 5 tys. mieszkańców.

W procesie planowania uznano, że zrównoważony rozwój można oprzeć o „edukację i kształcenie liderów wiejskich, pobudzanie aktywności społecznej i przedsiębiorczości, rozwój nowych usług, rozwój nowych produktów spożywczych i turystycznych, dywersyfikację działalności i dochodów, tworzenie miejsc pracy na bazie posiadanego potencjału przyrodniczego, kulturowego i ludzkiego”.

Lokalna Strategia Rozwoju OW KE dotyczy zatem obszaru spójnego terytorialnie, geograficznie, przyrodniczo, kulturowo i historycznie oraz gospodarczo. Obszar ten wykazuje podobne cechy

<sup>23</sup> Rozdział III LSR OW KE 2016-2023



potencjału demograficznego i gospodarczego. Z jednej strony obszar skupia wiele problemów społeczno-gospodarczych, a z drugiej dysponuje bardzo dużym potencjałem ludzkim, kulturowym i przyrodniczym.

Przyjęte główne założenia LSR OW KE to: wizja, misja, cele, przedsięwzięcia i przyporządkowane im odpowiednie wskaźniki oddziaływania, rezultatu i produktu oraz budżet. Przyjęte założenia odpowiadają na rzeczywiste problemy i potrzeby oraz uwzględniają czynniki rozwoju, potencjał i zasoby obszaru, jednocześnie biorąc pod uwagę czynniki zewnętrzne.

## INSTRUMENTY, NARZĘDZIA REALIZACJI LSR OW KE

Realizacja przyjętych celów LSR OW KE, osadzona została nie tylko na dobrze przeprowadzonej analizie potrzeb, problemów, czynników rozwojowych, ale także na dobrze sprecyzowanych kierunkach działania i zadaniach realizacyjnych z udziałem ekspertów zewnętrznych i wewnętrznych LGD oraz społeczności lokalnej.

Podstawą prowadzenia działań przez Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania (KE LGD) jest przyjęta przez Walne Zebranie Członków i zatwierdzona przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2016-2023 (LSR OW KE). Wytycza ona wizję, misję, cele, priorytety, wskaźniki i budżet niezbędny do osiągnięcia celów. Strategia została przyjęta przez WZC Uchwałą nr XVIII/2/14/2015 z 21 grudnia 2015 roku.

## WIZJA ROZWOJU LSR OW KE 2016-2023<sup>24</sup>

**„Obszar Kanału Elbląskiego atrakcyjny dla mieszkańców, otwarty na nowe perspektywy i możliwości rozwoju”**

Sformułowana WIZJA pokazuje perspektywę rozwoju obszarów wiejskich Kanału Elbląskiego.

## MISJA KE LGD<sup>25</sup>

**„Wspieramy działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich wokół Kanału Elbląskiego”**

MISJA wyznacza rolę Lokalnej Grupy Działania.

Realizacja przyjętej WIZJI rozwoju i MISJI Kanał Elbląski LGD jest uwarunkowana wieloma czynnikami, m.in. podnoszeniem wiedzy i umiejętności liderów wiejskich w zakresie zarządzania, rozwojem współpracy opartej o wzajemne zaufanie, umiejętności, normy i klimat organizacyjny oraz podjęte działania inwestycyjne i dobrą promocję.

## CELE, BUDŻET I WSKAŹNIKI:<sup>26</sup>

CELE NADRZĘDNE:

01. Mała migracja ludności
02. Niskie bezrobocie
03. Wysokie dochody podatkowe gmin

BUDŻET: 5 237 055 EURO, 20 948 220 PLN

WSKAŹNIKI ODDZIAŁYWANIA:

- spadek salda migracji o 1% wykonanie: spadek o 2,14%<sup>27</sup>
- spadek liczby bezrobotnych o 57 osób wykonanie: spadek o 39 osób<sup>28\*</sup>
- wzrost dochodów podatkowych gmin o 120 zł/mieszkańca wykonanie: wzrost o 1 130,99 zł<sup>29\*</sup>

<sup>24</sup> Rozdział V LSR OW KE 2016-2023, str. 41

<sup>25</sup> Rozdział V LSR OW KE 2016-2023, str. 41

<sup>26</sup> Załączniki do LSR OW KE 2016-2023, str. 74-75

<sup>27</sup> Raport z monitoringu i ewaluacji wewnętrznej za okres 2016-2022 - STUDIUM PRZYPADKÓW Część III Sytuacja Społeczno-gospodarcza, Tabela 4, str. 4

<sup>28</sup> Sprawozdanie z realizacji LSR za 2022 rok, wg zakończonych operacji, \*wg statystyk UM WW-M - 7 bezrobotnych

## CEL OGÓLNY LSR OW KE NA LATA 2016-2023, BUDŻET I WSKAŹNIKI

CEL: **1. Wysoki rozwój lokalny obszarów wiejskich wokół Kanału Elbląskiego**

BUDŻET: **5 237 055 EURO, 20 948 220 PLN**

WSKAŹNIK ODDZIAŁYWANIA:

– przyrost liczby ludności o 1000 osób **wykonanie: spadek o 4 396 osób<sup>30</sup>**

## CELE SZCZEGÓŁOWE, PRZEDSIĘWZIĘCIA, BUDŻET I WSKAŹNIKI LSR OW KE

CEL SZCZEGÓŁOWY: **1.1. Racjonalnie zagospodarowany potencjał obszaru**

BUDŻET: **3 729 714,41 EURO 14 918 857,64 PLN**

WSKAŹNIKI REZULTATU:

- 83 utworzone miejsca pracy **wykonanie: 39 miejsc pracy<sup>31\*</sup>**
- 7 200 korzystających z odnowionej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej **wykonanie: 18 036 korzystających (statystyki UM WW-M cel. 1.1.2 PI)**
- 65 200 korzystających z narzędzi promocji **wykonanie: 88 651 korzystających<sup>32</sup>**
- 4 projekty wykorzystujące lokalne zasoby: przyrodnicze, kulturowe, historyczne, turystyczne i 2 produkty lokalne, 1 Centrum Rozwoju Lokalnego **wykonanie: 7 projektów: 4OW, 2PW, 1PI<sup>33</sup>**
- 4 powstałe wsie tematyczne **wykonanie: 4 oferty wsi tematycznych<sup>34</sup>**
- 1 projekt skierowany do grup docelowych: przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane (określone w LSR), młodzież, turyści **wykonanie: 4 projekty<sup>35</sup>**
- 1 projekt współpracy międzynarodowej nt. inkubowania przedsiębiorczości wiejskiej **wykonanie: 0 projekt<sup>36</sup>**
- 90 korzystających z inkubatora przetwórstwa lokalnego **wykonanie: 90 osób<sup>37</sup>**
- 200 korzystających z co najmniej 2 usług w Ekomuzeum Krainy Kanału Elbląskiego **wykonanie: 200 osób<sup>38</sup>**
- 15 partnerstw stworzonych w ramach koncepcji Smart Village **wykonanie: 0 partnerstw<sup>39</sup>**
- 1 500 korzystających z odnowionych zabytków **wykonanie: 1 500 korzystających<sup>40</sup>**

Cel szczegółowy 1.1. osiągnięty jest przez realizację 6 przedsięwzięć:

PRZEDSIĘWZIĘCIE: **1.1.1. Wysoki poziom przedsiębiorczości**

BUDŻET: **2 137 687,12 EURO, 8 550 048,48 PLN**

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

43 utworzone nowe firmy **wykonanie: 23 utworzone nowe firmy - kod 1.1**

27 rozwiniętych przedsiębiorstw **wykonanie: 21 rozwinięte firmy - kod 1.2**

<sup>29</sup> Tamże Tabela III 13, str. 13, \*wg statystyk UM WW-M - 0,04 zł/1 mieszkańca

<sup>30</sup> Tamże Tabela III.1., str. 3

<sup>31</sup> Sprawozdanie z realizacji LSR za 2022 rok, wg zakończonych operacji, wg statystyk UM WW-M - 72 miejsca pracy

<sup>32</sup> Tamże Tabela II 25, str. 42

<sup>33</sup> Tamże Tabela II 12, str. 20, cel 1.1.2 - 4 OW, cel 1.1.3.- 1 PW, cel 1.1.4 - 1 PI, cel 1.1.4 - 1 PW

<sup>34</sup> Tamże Tabela II 12, str. 20, cel 1.1.3 - 2 OW (4 oferty)

<sup>35</sup> Sprawozdanie z realizacji LSR za 2022 rok, wg zakończonych operacji, kod wskaźnika 3.4

<sup>36</sup> Tamże Tabela II 12, str. 20, cel 1.1.4 - 1 PW - RBEI, SPRAWOZDANIE - kod wskaźnika 3.2

<sup>37</sup> Tamże Tabela II 12, str. 20, cel 1.1.4 - 1 PI - INKUBATOR PRZETWÓRSTWA LOKALNEGO

<sup>38</sup> Kronika KE LGD TOM IX 2017, Elbląg 2018, str. 116

<sup>39</sup> Tamże Tabela II 12, str. 20, cel 1.1.5 - 1 PG - KONCEPCJE SMART VILLAGE

<sup>40</sup> Kronika KE LGD TOM X 2018, Elbląg 2019, str. 154-157, TOM XI 2019, str. 136-137

**PRZEDSIĘWZIĘCIE:** 1.1.2. Zagospodarowany turystycznie obszar

**BUDŻET:** 952 063,04 EURO 3 808 252,16 PLN

**WSKAŹNIKI PRODUKTU:**

- 42 odnowionych obiektów T R K wykonanie: 40 odnowionych obiektów TRK
- 1 OW LGD odnowionego oznakowania szlaków rowerowych wykonanie: 1 OW KE LGD
- 1 operacja własna LGD odnowionego oznakowania szlaków kajakowych wykonanie: 1 OW KE LGD
- 2 operacje własne Centrum Rozwoju Lokalnego - funkcja turystyczna, Centrum Rozwoju Lokalnego - rowerowy zawrót głowy wykonanie: 0 OW KE LGD, zawarte umowy

**PRZEDSIĘWZIĘCIE:** 1.1.3. Skuteczna promocja obszaru

**BUDŻET:** 500 664,32 EURO 2 002 657,28 PLN

**WSKAŹNIKI PRODUKTU:**

- 9 wydanych publikacji lub aplikacji mobilnych, publikacji, zestawów strojów promocyjnych wykonanie: 9: 1 publikacja OW LGD, 3 publikacje PG, 5 kompletów strojów promocyjnych
- 5 projektów współpracy: Markowy Produkt Turystyczny MPT, Questingowy Produkt Współpracy QPW, Symbioza Małych Atrakcji Kulinarnych SMAK, Zintegrowany Produkt Turystyczny SZLAK, Centrum Rozwoju Lokalnego (CRL PILOT) wykonanie: 4 PW KE LGD
- 1 zorganizowana impreza rozpoczynająca cykl wykonanie: 1 PG
- 4 stworzone oferty biznesowe wsi tematycznych Krainy Kanatu Elbląskiego wykonanie: 4 oferty 2 OW
- 1 prowadzona strona internetowa wykonanie: 1 WWW.kanal-elblaski-lgd.pl
- 10 tomów Kroniki KE LGD 2015-2024 wykonanie: 7 TOMÓW KRONIKI

**PRZEDSIĘWZIĘCIE:** 1.1.4. Rozwinięty rynek produktów lokalnych

**BUDŻET:** 86 113,68 EURO 344 454,72 PLN

**WSKAŹNIKI PRODUKTU:**

- 1 projekt współpracy inkubowania przedsiębiorczości wiejskiej wykonanie: 1 PW
- 1 utworzony inkubator przetwórstwa lokalnego wykonanie: 1 inkubator

**PRZEDSIĘWZIĘCIE:** 1.1.5. Rozwinięta partnerska współpraca

**BUDŻET:** 22 679,73 EURO 90 718,92 PLN

**WSKAŹNIKI PRODUKTU:**

- 1 sieć Ekomuzeum Krainy Kanatu Elbląskiego wykonanie: 1 sieć EM, 25 członków, 1 OW
- 15 stworzonych koncepcji Smart Village wykonanie: 0 sieć SV, 0 członków, 1 PG

**PRZEDSIĘWZIĘCIE:** 1.1.6. Zachowane, zbadane i dostępne dziedzictwo lokalne

**BUDŻET:** 30 506,52 EURO 122 026,08 PLN

**WSKAŹNIKI PRODUKTU:**

- 3 odnowione zabytki wykonanie: 3 odnowione zabytki kod. 2.9

**CEL SZCZEGÓŁOWY:** 1.2. Wysoki poziom kapitału społecznego

**BUDŻET:** 696 005,80 EURO 2 785 023,20 PLN

**WSKAŹNIK PRODUKTU:**

- 1 242 zaktzywizowanych odbiorców usług wykonanie: 1 277 uczestników szkoleń BO

Cel szczegółowy 1.2. osiągnąć jest poprzez realizację 3 przedsięwzięcia:

PRZEDSIĘWZIĘCIE: **1.2.1. Wysoki poziom edukacji pozaszkolnej, poczucia tożsamości i zmienionej mentalności**

BUDŻET: **22 475,80 EURO 89 903,20 PLN**

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

- 13 zorganizowanych szkoleń, warsztatów BO (270 osobodni): 1 PI - 50 osobodni, 2 PG - 40 osobodni, 10 KBiA - 180 osobodni **wykonanie: 94 zorganizowane szkolenia BO**
- 30 osobodni szkoleń pracowników Biura LGD **wykonanie: 223 osobodni szkoleń kod. 4.1**
- 150 osobodni członków organów KE LGD i Rady **wykonanie: 223 osobodni szkoleń kod. 4.1**
- 2 konferencje informacyjno-promocyjne (180 osobodni = 1 konferencja x 2 dni x 60 osób + 1 konferencja x 1 dzień x 60 osób; 120 osobodni + 60 osobodni = 180 osobodni; 120 osób) **wykonanie: 4 konferencje 297 osobodni**

PRZEDSIĘWZIĘCIE: **1.2.3. Aktywne organizacje pozarządowe**

BUDŻET: **673 530,00 EURO 2 694 120,00 PLN**

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

- 400 podmiotów z udzielonym doradztwem przez pracowników Biura KE LGD **wykonanie: 293 udzielonego doradztwa kod. 4.2**
- 72 spotkania informacyjno-konsultacyjne z mieszkańcami **wykonanie: 85 spotkań**
- 12 nawiązanych lub rozwijanych kontaktów **wykonanie: 29 spotkań**
- 12 spotkań informacyjnych z mieszkańcami **wykonanie: 29 spotkań**
- 20 posiedzeń Rady (15 członków) **wykonanie: 15 posiedzeń**
- 36 posiedzeń Zarządu i Komisji Rewizyjnej (8 osób) **wykonanie: 59 posiedzeń**
- 3 zatrudnionych pracowników **wykonanie: 5,43 średnio etatów (7 osób)**
- 4 usługi: prawne, telefon, Internet, bank **wykonanie: 4 usługi**
- 2 usługi: najem biura, sądowe, bankowe **wykonanie: 2 usługi**
- 22 usługi zakupy **wykonanie: 22 usługi**

CEL SZCZEGÓŁOWY: **1.3. Wysoka jakość życia**

BUDŻET: **811 334,79 EURO 3 245 339,16 PLN**

WSKAŹNIK PRODUKTU:

- 11.400 korzystających z infrastruktury społecznej **wykonanie: 7 764 korzystających**

Cel szczegółowy 1.3. osiągnąć jest przez realizację 2 przedsięwzięć:

PRZEDSIĘWZIĘCIE: **1.3.1. Wystarczająca infrastruktura społeczna**

BUDŻET: **151 719,58 EURO 606 878,32 PLN**

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

- 11 nowych lub zmodernizowanych obiektów T R K **wykonanie: 11 zmodernizowanych obiektów**

PRZEDSIĘWZIĘCIE: **1.3.2. Dostępne obiekty użyteczności publicznej**

BUDŻET: **659 615,21 EURO 2 638 460,84 PLN**

WSKAŹNIKI PRODUKTU:

- 14 operacji w zakresie infrastruktury drogowej **wykonanie: 7 operacji<sup>41</sup>**

<sup>41</sup> Statystyki wskaźników UM WW-M, 16 stycznia 2023 roku (Ewelina Gołębiewska)

## BUDŻET LSR OW KE 2016-2023 WG PODDZIAŁAŃ LEADER I WSKAŹNIKÓW

OGÓŁEM wysokość pozyskanych środków przez KE LGD w latach 2006-2022 wg zawartych umów wynosi **42 598 497,78 zł**, w tym środki w ramach działań LEADERA wynoszą **40 926 533,89 zł**, co stanowi **96,08%** budżetu pozyskanych dotacji KE LGD. W l. 2006-2022 zrealizowano **90** projektów, w tym **67** w l. 2016-2023.

OGÓŁEM wysokość pozyskanych środków przez KE LGD w latach 2016-2022 wg zawartych umów wynosi **22 346 551,64 zł**, w tym środki w ramach działań LEADERA wynoszą **20 970 122,00 zł**, co stanowi **93,84%** budżetu LGD. W l. 2016-2022 pod umowami jest **117** operacji działania LEADER.

LIMIT DOTACJI LSR OW KE z PROW 2014-2020 w działaniu 19 wynosi **5 237 055 EURO** na lata 2016-2023, tj. **20 948 220 zł** (przy kursie 4 zł/EURO), w tym odpowiednio w poddziałaniach:

- 19.2	4 129 000 EURO	16 516 000 zł	- 78,84% limitu dotacji ogółem
- 19.3	412 900 EURO	1 651 600 zł	- 7,9%
- 19.4	695 155 EURO	2 780 620 zł	- 13,27%, z tego:
- koszty bieżące	673 530 EURO	2 694 120 zł	- 12,86%
- aktywizacja	21 625 EURO	86 500 zł	- 0,41%

LIMIT DOTACJI na realizację **977** wskaźników w ramach **135** operacji LSR OW KE 2016-2023 wynosi **20 948 220,00 zł**, w tym:

- 14 736 020,68 zł w projektach indywidualnych, co stanowi	70,34% limitu dotacji,
- 595 979,32 zł w projektach grantowych	2,85%,
- 1 184 000,00 zł w operacjach własnych	5,65%,
- 1 651 600,00 zł w projektach współpracy	7,88%,
- 2 780 620,00 zł w zadania kosztów bieżących i aktywizacji	13,27%.

## PODZIAŁ BUDŻETU I WSKAŹNIKÓW WG RODZAJU OPERACJI LSR OW KE<sup>42</sup>:

1) **PODDZIAŁANIE 19.2: LIMIT DOTACJI - 16 516 000 zł (78,84% limitu LSR)** na realizację **185** wskaźników (**18,94%** LSR), w tym wykonanie w zł, liczbach i % LIMITU budżetu i wskaźników produktu LSR:

- wykonanie wg zawartych UMÓW	- 15 730 033,62 zł (95,24%),	135 wskaźników (72,97%),
- wykonanie wg wypłaconych dotacji	- 10 899 054,86 zł (70,24%),	112 wskaźników (60,54%),
- wykonanie wg kwot schodzących z budżetu	- 12 398 452,18 zł (75,07%),	

<b>LIMIT PROJEKTÓW INDYWIDUALNYCH</b>	- 14 736 020,68 zł (70,34%),	136 wskaźników (13,92%),
- wykonanie wg zawartych UMÓW	- 13 838 718,62 zł (83,79%),	103 wskaźniki (55,68%),
- wykonanie wg wypłaconych dotacji	- 10 007 879,73 zł (60,60%),	88 wskaźniki (47,57%),
- wykonanie kwot schodzących z limitu	- 11 507 277,05 zł (69,67%),	

<b>LIMIT dotacji OPERACJI WŁASNYCH LGD</b>	1 184 000,00 zł (5,65%),	10 wskaźników (0,82%),
- wykonanie wg zawartych UMÓW	- 1 291 778,00 zł (7,82%),	10 wskaźników (5,41%),
- wykonanie wg wypłaconych dotacji	- 291 778,00 zł (1,78%),	8 wskaźników (4,32%),
- wykonanie kwot schodzących z budżetu	- 291 778,00 zł (1,78%),	

<b>LIMIT dotacji ZADAŃ GRANTOWYCH</b>	- 595 979,32 zł (2,85%),	39 wskaźników (3,99%),
- wykonanie wg zawartych UMÓW	- 599 537,00 zł (3,63%),	39 wskaźników (21,08%),

<sup>42</sup> RAPORT z monitoringu i ewaluacji wewnętrznej za okres 2026-2022 STUDIUM PRZYPADKÓW, Część II Funkcjonowanie Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania, Tabela 10-13, str. 18-21.

- wykonanie wg wypłaconych dotacji - 599 397,13 zł (3,63%), 24 wskaźniki (12,97%),
  - wykonanie kwot schodzących z budżetu - 599 397,13 zł (3,63%);
- 2) **PODDZIAŁANIE 19.3: LIMIT DOTACJI - 1 651 600 zł (10,00% limitu LSR)** na realizację 6 wskaźników (0,62% wskaźników LSR), w tym wykonanie w zł, liczbach i % LIMITU LSR:
- wykonanie wg zawartych UMÓW - 1 657 502,00 zł (10,04%), 6 wskaźników (0,62%),
  - wykonanie wg wypłaconych dotacji - 850 574,32 zł (5,15%), 5 wskaźników (0,51%),
  - wykonanie kwot schodzących z budżetu - 850 574,32 zł (5,15%),
- 3) **PODDZIAŁANIE 19.4: LIMIT DOTACJI - 2 780 620 zł (13,27% limitu LSR)** na realizację 786 wskaźników (80,95% LSR), w tym wykonanie w zł, liczbach i % LIMITU LSR:
- wykonanie wg zawartych UMÓW - 2 780 620,00 zł (13,27%), 786 wskaźników (80,95%),
  - wykonanie wg wypłaconych dotacji - 3 080 097,93 zł (18,65%), 761 wskaźników (78,37%),
  - wykonanie kwot schodzących z budżetu - 3 080 097,93 zł (18,65%).

Tabela 1. LIMIT BUDŻETU I WSKAŹNIKÓW PRODUKTU LSR OW KE NA LATA 2016-2023 W UKŁADZIE OPERACJI I CELÓW - wg stanu na 31.12.2022 roku

CELE LSR	19.2. PROJEKTY INDYWIDUALNE		19.2. OPERACJE WŁASNE LGD		19.2. PROJEKTY GRANTOWE		19.3. PROJEKTY WSPÓŁPRACY		19.4. KOSZTY BIEŻĄCE I AKTYWIZACJA		RAZEM LIMIT LSR	
	szt.	PLN	szt.	PLN	szt.	PLN	szt.	PLN	szt.	PLN	szt.	PLN
1.1.1.	70	8 550 748,48	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	70	8 550 748,48
1.1.2.	42	2 633 543,24	4	1 008 372,64	5	166 336,28	0	0,00	0	0,00	51	3 808 252,16
1.1.3.	2	93 878,52	5	135 623,72	9	153 624,56	5	1 557 530,48	11	62 000,00	32	2 002 657,28
1.1.4.	1	250 385,20	0	0,00	0	0,00	1	94 069,52	0	0,00	2	344 454,72
1.1.5.	0	0,00	1	40 003,64	15	50 715,28	0	0,00	0	0,00	16	90 718,92
1.1.6.	3	122 026,08	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	3	122 026,08
1.1.	118	11 650 581,52	10	1 184 000,00	29	370 676,12	6	1 651 600,00	11	62 000,00	174	14 918 857,64
1.2.1.	1	47 086,00	0	0,00	2	18 317,20	0	0,00	192	24 500,00	195	89 903,20
1.2.3.	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	583	2 694 120,00	583	2 694 120,00
1.2.	1	47 086,00	0	0,00	2	18 317,20	0	0,00	775	2 718 620,00	778	2 784 023,20
1.3.1.	3	399 892,32	0	0,00	8	206 986,00	0	0,00	0	0,00	11	606 878,32
1.3.2.	14	2 638 460,84	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	14	2 638 460,84
1.3.	17	3 038 353,16	0	0,00	8	206 986,00	0	0,00	0	0,00	25	3 245 339,16
RAZEM	136	14 736 020,68	10	1 184 000,00	39	595 979,32	6	1 651 600,00	786	2 780 620,00	977	20 948 220,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji KE LGD i Urzędu Marszałkowskiego WW-M

**WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE REALIZACJI LSR: CELÓW, BUDŻETU I WSKAŹNIKÓW:**

1. Społeczno-ekspertka metoda budowania lokalnej strategii rozwoju, z udziałem ekspertów zewnętrznych i włączeniem społeczności lokalnej w proces konsultowania, ułatwia wdrażanie LSR.
2. CELE LSR i ich powiązania z budżetem i wskaźnikami zostały dopasowane prawidłowo.
3. Cele i budżet LSR są realizowane według planu. Wskaźniki kamieni milowych nie są zagrożone. Stopień realizacji gwarantuje uzyskanie wskaźników budżetu i produktu w kolejnym kamieniu milowym.
4. Wdrażanie LSR, aktywność LGD pozwoliła na uzyskanie trzech bonusów, co podniosło znacząco budżet i ocenę KE LGD.

#### 4.3. REALIZACJA LSR OW KE NA LATA 2016-2023 - SYSTEM WDRAŻANIA LSR OW KE

##### SYSTEM WDRAŻANIA LSR OW KE

LSR OW KE jest realizowana poprzez **306** operacji i zadań. Ogółem zaplanowano **135** operacji, w tym: **114** operacji indywidualnych, **8** operacji własnych KE LGD, **6** projektów grantowych, **6** projektów współpracy, **1** projekt w ramach kosztów bieżących i aktywizacji.

##### NABORY WNIOSKÓW

Łącznie przeprowadzono **30** naborów wniosków, w tym **24** na operacje indywidualne i **6** naborów na zadania grantowe. Nabory były prowadzone łącznie w **8** terminach.

Wpłynęło **269** wniosków na łączną kwotę **30 283 334,84** zł, tj. **137,95%** zadysponowanego limitu wniosków i **150,90%** limitu kwoty.

W projektach indywidualnych wpłynęło **221** wniosków na kwotę **28 246 700,84** zł, tj. **162,50%** limitu wniosków i **158,88%** limitu kwoty. Najwięcej wniosków wpłynęło w zakresie tworzenia firm **90**, rozwijania firm - **61** i infrastruktury niekomercyjnej T R K - **40** wniosków.

W projektach grantowych wpłynęło **40** wniosków na kwotę **737 307** zł, tj. **81,63%** limitu wniosków i **74,53%** limitu kwoty. Najwięcej wniosków wpłynęło w zakresie koncepcji Smart Village - **15** wniosków i infrastruktury T R K - **14** wniosków, **9** wniosków dotyczyło promocji, **1** edukacji.

LGD Kanał Elbląski złożył **8** wniosków na operacje własne LGD, zgodnie z opracowaną procedurą. Kwota złożonych wniosków wynosi **1 299 327** zł.

Złożono również **6** wniosków w ramach działania 19.3 Projekty współpracy na kwotę dotacji **1 657 502** zł, angażujących **22** LGD.

Limit na działanie w ramach działania 19.4 wynosi **2 780.620** zł i realizuje **786** wskaźników produktu i **521** wskaźników rezultatu.

##### OCENA WNIOSKÓW

RADA na **15** posiedzeniach oceniła **258** wniosków, wybrała do finansowania **168** wniosków. Na **135** operacji zawarto umowy, a wypłacone środki dotyczą **118** umów.

Rozpatrzone **30** protestów (**11,63%** złożonych wniosków), w tym **10** zostało uznanych (**33,33%** złożonych), **2** skargi do NSA oddalono.

**Tabela 2. NABORY, BUDŻET I WSKAŹNIKI PRODUKTÓW LSR OW KE 2016-2023 WG RODZAJU OPERACJI I ZADAŃ, wg danych na 31.12. 2022 roku**

WYSZCZEGÓLNIENIE	LIMIT DOTACJI				Złożone wnioski w UM				Zawarte umowy				Wypłacone środki			
	liczba	%	kwota	%	liczba	%	kwota	%	liczba	%	kwota	%	liczba	%	kwota	%
Projekty indywidualne	136	13,92	14 736 020,68	70,34	120	12,94	14 181 715,62	68,91	101	11,31	13 838 718,62	68,6	80	9,21	10 007 879,73	67,5
Zadania grantowe	39	3,99	595 979,32	2,85	39	4,207	659 537,00	3,20	24	2,688	599 537,00	2,97	24	2,76	599 397,13	4,04
Operacje własne	10	1,02	1 184 000,00	5,65	10	1,079	1 299 327,00	6,31	10	1,12	1 291 778,00	6,41	8	0,92	291 778,00	1,97
Projekty współpracy	6	0,61	1 651 600,00	7,88	6	0,647	1 657 502,00	8,05	6	0,672	1 657 502,00	8,22	5	0,58	850 574,32	5,74
Koszty BiA	786	80,45	2 780 620,00	13,27	752	81,12	2 780 620,00	13,51	752	84,21	2 780 620,00	13,8	752	86,54	3 080 097,93	20,8
<b>RAZEM</b>	<b>977</b>	<b>100</b>	<b>20 948 220,00</b>	<b>100</b>	<b>927</b>	<b>100</b>	<b>20 578 701,62</b>	<b>100</b>	<b>893</b>	<b>100</b>	<b>20 168 155,62</b>	<b>100</b>	<b>869</b>	<b>100</b>	<b>14 829 727,11</b>	<b>100</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji KE LGD i Urzędu Marszałkowskiego WW-M

## WYKONANIE BUDŻETU I WSKAŹNIKÓW LSR OW KE 2016-2023 WG CELÓW

Tabela 3. BUDŻET LSR OW KE 2016-2023 W UKŁADZIE CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ WG LIMITU DOTACJI I WSKAŹNIKÓW ORAZ ZREALIZOWANYCH UMÓW, WG STANU NA 31.12.2022 R.

CELE LSR	WSKAŹNIKI i LIMIT WSPARCIA LSR		ZAWARTE UMOWY WSKAŹNIKI I KWOTY		WSKAŹNIKI LIMIT WSPARCIA		WSKAŹNIKI i REFUNDACJA		WYPŁACONA POMOC LIMITU LSR		WYPŁACONA POMOC UMÓW LSR	
	liczba	PLN	liczba	PLN	% liczby	% kwoty	liczba	PLN	% liczby	% kwoty	% liczby	% kwoty
1.1.1.	70	8 550 748,48	57	7 945 115,00	81,43%	92,92%	49	6 271 257,38	70,00%	73,34%	85,96%	78,93%
1.1.2.	51	3 808 252,16	51	4 201 104,25	100,00%	110,32%	49	2 164 041,38	96,08%	56,83%	96,08%	51,51%
1.1.3.	32	2 002 657,28	32	2 047 190,19	100,00%	102,22%	28	1 242 473,61	87,50%	62,04%	87,50%	60,69%
1.1.4.	2	344 454,72	2	393 290,00	100,00%	114,18%	2	315 869,06	100,00%	91,70%	100,00%	80,31%
1.1.5.	16	90 718,92	1	42 614,00	6,25%	46,97%	1	42 614,00	6,25%	46,97%	100,00%	100,00%
1.1.6.	3	122 026,08	3	147 233,00	100,00%	120,66%	3	130 115,24	100,00%	106,63%	100,00%	88,37%
<b>1.1.</b>	<b>174</b>	<b>14 918 857,64</b>	<b>146</b>	<b>14 776 546,44</b>	<b>83,91%</b>	<b>99,05%</b>	<b>132</b>	<b>10 166 370,67</b>	<b>75,86%</b>	<b>68,14%</b>	<b>90,41%</b>	<b>68,80%</b>
1.2.1.	195	89 903,20	195	94 499,93	100,00%	105,11%	253	94 499,93	129,74%	105,11%	129,74%	100,00%
1.2.3.	583	2 694 120,00	583	2 694 120,00	100,00%	100,00%	494	3 014 597,93	84,73%	111,90%	84,73%	111,90%
<b>1.2.</b>	<b>778</b>	<b>2 784 023,20</b>	<b>778</b>	<b>2 788 619,93</b>	<b>100,00%</b>	<b>100,17%</b>	<b>747</b>	<b>3 109 097,86</b>	<b>96,02%</b>	<b>111,68%</b>	<b>96,02%</b>	<b>111,49%</b>
1.3.1.	11	606 878,32	11	654 413,88	100,00%	107,83%	11	545 829,61	100,00%	89,94%	100,00%	83,41%
1.3.2.	14	2 638 460,84	14	1 948 575,37	100,00%	73,85%	10	1 008 428,97	71,43%	38,22%	71,43%	51,75%
<b>1.3.</b>	<b>25</b>	<b>3 245 339,16</b>	<b>25</b>	<b>2 602 989,25</b>	<b>100,00%</b>	<b>80,21%</b>	<b>21</b>	<b>1 554 258,58</b>	<b>84,00%</b>	<b>47,89%</b>	<b>84,00%</b>	<b>59,71%</b>
<b>RAZEM</b>	<b>977</b>	<b>20 948 220,00</b>	<b>949</b>	<b>20 168 155,62</b>	<b>97,13%</b>	<b>96,28%</b>	<b>900</b>	<b>14 829 727,11</b>	<b>92,12%</b>	<b>70,79%</b>	<b>94,84%</b>	<b>73,53%</b>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji KE LGD i Urzędu Marszałkowskiego WW-M

## WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE REALIZACJI LSR OW KE:

1. Cele są realizowane poprzez 306 operacji i zadań - 135 operacji: 114 PI, 8 OW LGD, 6 PG, 6 PW, 1 KBiA i 171 zadań: 39 grantowych, 30 aktywizacyjnych, 102 w ramach kosztów bieżących.
2. Niektóre z operacji i zadań realizują po kilka wskaźników. Na 1 operację przypada 3,19 wskaźnika produktu.
3. NABORY WNIOSKÓW na operacje poprzedzają spotkania informacyjne i warsztaty pisania wniosków. Udzielane jest także doradztwo indywidualne wnioskodawcom w biurze KE LGD. Nie wszyscy beneficjenci korzystają ze szkoleń i doradztwa mimo premiowania tej usługi w kryteriach wyboru operacji.
4. DORADZTWO pozwala wyeliminować słabe wnioski lub nieprzemyślane do końca decyzje o inwestowaniu.
5. Organizacja pracy RADY i ocena oraz wypracowane KRYTERIA oceny i wyboru operacji i zadań pozwalają wyeliminować wnioski niezgodne z LSR lub niedopracowane przez wnioskodawców. Tylko w jednym przypadku w wyniku protestu wnioskodawcy, Zarząd LGD nie zgodził się z decyzją Rady. Wniosek został zrealizowany i rozliczony.



#### 4.4. OCENA REALIZACJI LSR OW KE 2016-2023 - WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU

##### MINITORING WSKAŹNIKÓW LSR OW KE NA LATA 2016-2023

Wyniki prezentowanych wskaźników obowiązkowych pochodzą głównie ze sprawozdania z realizacji LSR za 2022 rok i odpowiadają układowi tego sprawozdania.

Wskaźniki dodatkowe opisujące bardziej szczegółowo cele LSR OW KE zostały zaczerpnięte z RAPORTU Z MONITORINGU I EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ za okres 2016-2022 STUDIUM PRZYPADKÓW Część I, II i III.

Realizowane projekty są także prezentowane w corocznych KRONIKACH KE LGD TOM I-XII.

Tabela 4a. WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU LSR OW KE 2016-2023 DZIAŁANIE 19.2 W UKŁADZIE CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ - LIMIT I WYKONANIE, wg stanu na 31.12.2022 r.

CEL	NAZWA WSKAŹNIKA i KOD			PLANOWANE WSKAŹNIKI LSR				WYKONANE WSKAŹNIKI				
	NAZWA	kod	X	j. miary	liczba	źródło danych	symbol	j. miary	liczba	źródło danych	symbol	%
1.1.1.	Liczba operacji polegającej na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	1.1.	<b>OGÓŁEM</b>	sztuka	43	LSR OW KE		sztuka	23	Sprawozdanie LGD		53,49
		1.1.1.	Osoby niepełnosprawne	sztuka		LSR OW KE		sztuka	0	Sprawozdanie LGD		
		1.1.2.	Osoby bezrobotne	sztuka		LSR OW KE		sztuka	4	Sprawozdanie LGD		
		1.1.3.	Osoby powyżej 50 r. życia	sztuka		LSR OW KE	PI	sztuka	5	Sprawozdanie LGD	PI	
		1.1.4.	Osoby młode do ukończenia 25 r.ż.	sztuka		LSR OW KE		sztuka	6	Sprawozdanie LGD		
		1.1.5.	Mężczyzna	sztuka		LSR OW KE		sztuka	7	Sprawozdanie LGD		
		1.1.6.	Kobieta	sztuka		LSR OW KE		sztuka	16	Sprawozdanie LGD		
	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	1.2.	<b>OGÓŁEM</b>	sztuka	27	LSR OW KE	PI	sztuka	23	Sprawozdanie LGD	PI	85,19
1.1.1.	Liczba utworzonych miejsc pracy	1.3.	<b>OGÓŁEM - REZULTAT</b>	sztuka	83	LSR OW KE		sztuka	39	Sprawozdanie LGD		46,99
		1.3.1.	Kobieta	sztuka		LSR OW KE		sztuka	12	Sprawozdanie LGD		
		1.3.2.	Mężczyzna	sztuka		LSR OW KE		sztuka	27	Sprawozdanie LGD		
		1.3.3.	Osoby niepełnosprawne	sztuka	0	LSR OW KE	PI	sztuka	0	Sprawozdanie LGD	PI	
		1.3.4.	Osoby bezrobotne	sztuka		LSR OW KE		sztuka	21	Sprawozdanie LGD		
		1.3.5.	Osoby powyżej 50 r. życia	sztuka		LSR OW KE		sztuka	15	Sprawozdanie LGD		
		1.3.6.	Osoby młode do ukończenia 25 r.ż.	sztuka		LSR OW KE		sztuka	8	Sprawozdanie LGD		
1.1.5.	Liczba sieci w zakresie usług turystycznych, które otrzymały wsparcie w ramach realizacji LSR	1.5.	Sieć Ekomuzeum Krainy Kanału Elbąskiego	sztuka	1	LSR OW KE	OW	sztuka	1	Raport LGD II, str. 31.	OW	100,00
	Liczba podmiotów w ramach sieci w zakresie usług turystycznych	1.6.	Sieć Ekomuzeum Krainy Kanału Elbąskiego	sztuka	25	LSR OW KE	OW	sztuka	25	Raport LGD II, str. 31.	OW	100,00
1.1.4	Liczba nowych inkubatorów przetwórstwa lokalnego	1.9.	<b>OGÓŁEM</b>	sztuka	1	LSR OW KE	PI	sztuka	1	Sprawozdanie LGD	PI	100,00
1.3.1.	Długość wybudowanych lub przebudowanych dróg	1.12.	<b>OGÓŁEM</b>	kilometr	4,56	LSR OW KE	PI	sztuka	3,84	Sprawozdanie LGD	PI	84,15
		1.12.1.	Drogi wybudowane	kilometr	0,00	LSR OW KE	PI	sztuka	0,00	Sprawozdanie LGD	PI	0,00
		1.12.2.	Drogi przebudowane	kilometr	4,56	LSR OW KE	PI	sztuka	3,84	Sprawozdanie LGD	PI	84,15
1.3.1.	Liczba osób korzystających z nowej lub przebudowanej infrastruktury drogowej w zakresie włączenia społecznego	1.13.	<b>OGÓŁEM - REZULTAT</b>	osoba	0	LSR OW KE	PI	osoba	3709	Sprawozdanie LGD	PI	
1.2.3.	Liczba godzin pracy wolontariuszy zaangażowanych w realizację operacji	1.14.	<b>OGÓŁEM - REZULTAT</b>	osobogo dzina	0	LSR OW KE	PI	osobogo dzina	2071	Raport LGD II, str. 45.	PI	
1.1.5	Liczba przygotowanych koncepcji Smart Village	1.15.	<b>OGÓŁEM</b>	sztuka	15	LSR OW KE	PG	sztuka	0,00	Sprawozdanie LGD	PG	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji KE LGD i Urzędu Marszałkowskiego WW-M

Tabela 4b. WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU LSR OW KE 2016-2023, DZIAŁANIE 19.2 I 19.3 W UKŁADZIE CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ - LIMIT I WYKONANIE, wg stanu na 31.12.2022 r. c.d.

CEL	WSKAŹNIK			PLANOWANE WSKAŹNIKI WG LSR				WYKONANE WSKAŹNIKI				
	NAZWA	kod	X	j. miary	liczba	źródło danych	symbol	j. miary	liczba	źródło danych	symbol	
1.2.1.	Liczba szkoleń	2.1.	<b>OGÓLEM</b>	sztuka	30	LSR OW KE		sztuka	31			
		2.1.1.	Liczba szkoleń przez BO	sztuka	1	LSR OW KE	PI	sztuka	1	KRONIKA KE LGD	PI	
		2.1.2.	Liczba szkoleń przez BO	sztuka	2	LSR OW KE	PG	sztuka	2	KRONIKA KE LGD	PG	
		2.2.3.	Liczba szkoleń dla BO	sztuka	9	LSR OW KE	OW	sztuka	10	Raport LGD II, str. 34.	OW	
		2.2.4.	Liczba szkoleń dla BO	sztuka	18	LSR OW KE	PW	sztuka	18		PW	
1.2.1.	Liczba osób przeszkolonych	2.2.	<b>OGÓLEM - REZULTAT</b>	osoba	990	LSR OW KE		osoba	1068			
		2.2.1.	Liczba osób przeszkolonych przez BO	osoba	150	LSR OW KE	PI	osoba	120	KRONIKA KE LGD	PI	
		2.2.2.	Liczba osób przeszkolonych przez BO	osoba	40	LSR OW KE	PG	osoba	120	KRONIKA KE LGD	PG	
		2.2.3.	Liczba osób przeszkolonych dla BO	osoba	340	LSR OW KE	OW	osoba	345	Raport LGD II, str. 34.	OW	
		2.2.4.	Liczba osób przeszkolonych dla BO	osoba	460	LSR OW KE	PW	osoba	483		PW	
1.2.1.	Liczba osób oceniająca szkolenie jako adekwatne do oczekiwań	2.3.	<b>OGÓLEM - REZULTAT</b>	osoba		LSR OW KE		osoba	813	Sprawozdanie LGD		
1.1.2.	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	2.4.	<b>OGÓLEM</b>	sztuka	47	LSR OW KE		sztuka	42	Sprawozdanie LGD	89	
		2.2.1.	obiekty noclegowe	sztuka	0	LSR OW KE		sztuka	0			
		2.2.2.	obiekty gastronomiczne	sztuka	0	LSR OW KE		sztuka	0			
		2.2.3.	obiekty sportowe/rekreacyjne	sztuka	47	LSR OW KE	PI	sztuka	42			PI
	Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	2.4.	<b>OGÓLEM</b>	sztuka	21	LSR OW KE		sztuka	20	Sprawozdanie LGD		
		2.4.1.	obiekty noclegowe	sztuka	0	LSR OW KE		sztuka	0			
		2.4.2.	obiekty gastronomiczne	sztuka	0	LSR OW KE		sztuka	0			
2.4.3.	obiekty sportowe/rekreacyjne	sztuka	21	LSR OW KE	PI	sztuka	20		PI			
1.1.6.	Liczba zabytków poddanych pracom konserwatorskim lub restauratorskim	2.8.	<b>OGÓLEM</b>	sztuka	3	LSR OW KE	PI	sztuka	3	Sprawozdanie LGD	PI	
1.1.3.	Liczba wydarzeń / imprez	2.12.	<b>OGÓLEM</b>	sztuka	1	LSR OW KE	PI	sztuka	1	Sprawozdanie LGD	PI	
1.1.3. 1.1.4.	Liczba przygotowanych projektów współpracy	3.1.	<b>OGÓLEM</b>	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	6	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.1.1.	projekty międzyregionalne	sztuka	5	LSR OW KE	PW	sztuka	5	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.1.2.	Projekty międzynarodowe	sztuka	1	LSR OW KE	PW	sztuka	1	Sprawozdanie LGD	PW	
1.1.3. 1.1.4.	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	3.2.	<b>OGÓLEM</b>	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.2.1.	projekty międzyregionalne	sztuka	4	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.2.2.	Projekty międzynarodowe	sztuka	1	LSR OW KE	PW	sztuka	1	Sprawozdanie LGD	PW	
1.1.3. 1.1.4.	Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby	3.3.	<b>OGÓLEM</b>	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.3.1.	Zasoby przyrodnicze	sztuka	5	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.3.2.	Zasoby kulturowe	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.3.3.	Zasoby historyczne	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.3.4.	Zasoby turystyczne	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.3.5.	Produkty lokalne	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
1.1.3. 1.1.4.	Liczba projektów współpracy wykorzystujących lokalne zasoby	3.4.	<b>OGÓLEM</b>	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.4.1.	Przedsiębiorcy	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.4.3.	Osoby bezrobotne	sztuka	5	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.4.4.	Osoby powyżej 50 r.ż.	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.4.5.	Osoby do 25 r.ż.	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.4.6.	Młodzież	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.4.7.	Kobiety	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.4.9.	Turyści	sztuka	6	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	
		3.4.11.	Organizacje pozarządowe	sztuka	5	LSR OW KE	PW	sztuka	4	Sprawozdanie LGD	PW	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji KE LGD i Urzędu Marszałkowskiego WW-M

Tabela 4c. WSKAŹNIKI PRODUKTU I REZULTATU LSR OW KE 2016-2023 DZIAŁANIE 19.4 W UKŁADZIE CELÓW I PRZEDSIĘWZIĘĆ - LIMIT I WYKONANIE, WG STANU NA 31.12.2022 R. C.D.

CEL	NAZWA WSKAŹNIKA I KOD			PLANOWANE WSKAŹNIKI LSR				WYKONANE WSKAŹNIKI				
	NAZWA	kod	X	j. miary	liczba	źródło danych	symbol	j. miary	liczba	źródło danych	symbol	%
1.2.1.	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD	4.1.	OGÓŁEM	osobodzień	180	LSR OW KE	KBiA	osobodzień	223	Raport Część III. Str. 34	KBiA	123,89
	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	4.2.	OGÓŁEM - REZULTAT	sztuka	400	LSR OW KE	KBiA	sztuka	244	Sprawozdanie LGD	KBiA	61,00
		4.2.1.	Osoby fizyczne	sztuka		LSR OW KE	KBiA	sztuka	112	Sprawozdanie LGD	KBiA	
		4.2.2.	Instytucje	sztuka		LSR OW KE	KBiA	sztuka	132	Sprawozdanie LGD	KBiA	
		4.2.3.	Liczba podmiotów, które złożyły wnioski o przyznanie pomocy	sztuka	0	LSR OW KE	KBiA	sztuka	132	Sprawozdanie LGD	KBiA	
4.2.4.	Liczba podmiotów, które zawarły umowę o przyznaniu pomocy	sztuka	40	LSR OW KE	KBiA	sztuka	49	Sprawozdanie LGD	KBiA	122,50		
1.2.1.	Liczba spotkań / wydarzeń adresowanych do mieszkańców	4.3.	OGÓŁEM	sztuka	72	LSR OW KE	KBiA	sztuka	62	Raport LGD II, str. 39.	KBiA	86,11
	Liczba konferencji / targów / prezentacji (odbywających się poza terenem LGD) z udziałem przedstawicieli LGD	4.4.	OGÓŁEM	sztuka	2	LSR OW KE	KBiA	sztuka	55	Raport LGD II, str. 39.	KBiA	2750,00
1.1.3.	Liczba odwiedzin strony internetowej LGD	4.5.	OGÓŁEM	sztuka	50000	LSR OW KE	KBiA	sztuka	74663	Sprawozdanie LGD	KBiA	149,33
	Liczba złożonych wniosków o przyznanie pomocy w ramach prowadzonych naborów		OGÓŁEM	sztuka	172	LSR OW KE	PI PG OW	sztuka	269	Sprawozdanie LGD	PI PG OW	156,40
			Wnioski zgodne z LSR	sztuka	172	LSR OW KE	PI PG OW	sztuka	264	Sprawozdanie LGD	PI PG OW	153,49
			Wnioski wybrane przez LGD	sztuka	172	LSR OW KE	PI PG OW	sztuka	168	Sprawozdanie LGD	PI PG OW	97,67

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji KE LGD i Urzędu Marszałkowskiego WW-M

**WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE OCENY WSKAŹNIKÓW PRODUKTU I REZULTATU LSR OW KE:**

1. W LSR OW KE na lata 2016-2023 należy urealnić wskaźniki i skorygować różnice w tabelach budżetowych i wskaźnikach produktu i rezultatu.
2. UJEDNILIĆ ZAPISY TABEL BUDŻETOWYCH i WSKAŹNIKÓW. Nie agregować różnych rodzajów operacji.
3. W nowej LSR w tabelach szczegółowych dotyczących budżetu i wskaźników nie należy łączyć zakresów i rodzajów operacji, ze względu na przejrzystości budżetu i wskaźników.
4. W nowej LSR zastosować jednolite nazwy wskaźników, możliwe do porównywania i oceny skuteczności narzędzi.

#### 4.5. ANEKSY LSR OW KE NA LATA 2016-2023

Do 2022 roku wprowadzono 9 zmian LSR, w tym w 2021 roku XI aneksem III bonus na kwotę 1 151 680,00 EURO (4 606 720,00 PLN). Zwiększyło to kwotę dotacji LSR ogółem do 5 237 055 EURO (20 948 220 PLN). W 2022 roku XII aneks LSR dotyczył aktualizacji Lokalnej Strategii Rozwoju i dostosowaniu wskaźników do obecnych norm i przyszłych naborów.

Tabela 5. ZESTAWIENIE ANEKSÓW DO UMOWY NR 00004-6933-UM1410008/15 z 20 maja 2016 roku

Nr aneksu	Data aneksu	Zakres aneksu
<b>Aneks nr 1</b>	10.08.2016 r.	Dostosowano LSR do zmian w Kryteriach wyboru operacji i Kryteriów wyboru grantobiorców. Dokonano zmian w procedurach wyboru i oceny operacji w ramach LSR, Regulaminie organu decyzyjnego, Kryteriach wyboru operacji wraz z procedurą ustalania lub zmiany kryteriów, planie szkoleń dla członków organu decyzyjnego i pracowników biura LGD, procedury wyboru i oceny grantobiorców w ramach projektów grantowych
<b>Aneks nr 2</b>	19.04.2017 r.	Dostosowano LSR do zmian w Kryteriach wyboru operacji i Kryteriów wyboru grantobiorców. Dokonano zmian w procedurach wyboru i oceny operacji w ramach LSR, Regulaminie organu decyzyjnego, Kryteriach wyboru operacji wraz z procedurą ustalania lub zmiany kryteriów, procedury wyboru i oceny grantobiorców w ramach projektów grantowych, Kryteriach wyboru grantobiorców wraz z procedurą ustalania lub zmiany kryteriów
<b>Aneks nr 3</b>	14.06.2017 r.	Zmiany w umowie ramowej
<b>Aneks nr 4</b>	07.05.2018 r.	Dostosowano LSR do zmian w Kryteriach wyboru operacji i Kryteriów wyboru grantobiorców. Dokonano zmian w procedurach wyboru i oceny operacji w ramach LSR, Regulaminie organu decyzyjnego, Kryteriach wyboru operacji wraz z procedurą ustalania lub zmiany kryteriów, procedury wyboru i oceny grantobiorców w ramach projektów grantowych, Kryteriach wyboru grantobiorców wraz z procedurą ustalania lub zmiany kryteriów
<b>Aneks nr 5</b>	28.11.2018 r.	Dostosowanie LSR do kwot i wskaźników
<b>Aneks nr 6</b>	26.02.2019 r.	Zmiany w umowie ramowej
<b>Aneks nr 7</b>	27.06.2019 r.	Zmiany w umowie ramowej związane z dodatkowymi środkami oraz Dostosowanie LSR do zmian środków, Kryteriów wyboru operacji i Kryteriów wyboru grantobiorców. Dokonano zmian w procedurach wyboru i oceny operacji w ramach LSR, Regulaminie organu decyzyjnego, Kryteriach wyboru operacji wraz z procedurą ustalania lub zmiany kryteriów
<b>Aneks nr 8</b>	15.04.2020 r.	Zmiany w umowie ramowej związane z dodatkowymi środkami oraz Dostosowanie LSR do zmian środków, Kryteriów wyboru operacji i Kryteriów wyboru grantobiorców. Dokonano zmian w procedurach wyboru i oceny operacji w ramach LSR, Regulaminie organu decyzyjnego, Kryteriach wyboru operacji wraz z procedurą ustalania lub zmiany kryteriów, procedury wyboru i oceny grantobiorców w ramach projektów grantowych, Kryteriach wyboru grantobiorców wraz z procedurą ustalania lub zmiany kryteriów
<b>Aneks nr 9</b>	17.08.2020 r.	Zmiany w umowie ramowej – różnica kursowa
<b>Aneks nr 10</b>	29.10.2020 r.	Dostosowanie LSR do kwot i wskaźników
<b>Aneks nr 11</b>	20.10.2021 r.	Zmiany w umowie ramowej
<b>Aneks nr 12</b>	29.11.2022 r.	Zmiany w umowie ramowej

#### WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE ANEKSÓW UMOWY RAMOWEJ WDRAŻANIA LSR OW KE:

1. Aneksy umowy ramowej są reakcją na wyniki monitoringu w realizacji LSR, kryteriów i procedur.

## 5. OCENA BADANIA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA

### 5.1. CHARAKTERYSTYKA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA KANAŁU ELBLĄSKIEGO<sup>43</sup>

#### NAZWA I FORMA PRAWNA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA (KE LGD)

##### Nazwa LGD:

- Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania - pełna;
- Kanał Elbląski LGD lub KE LGD - skrócona.

##### Forma prawna KE LGD:                      stowarzyszenie

- Data powołania:                              18 stycznia 2006 roku
- Data wpisu do KRS                            20 lutego 2006 roku
- KRS:    0000251035
- NIP:    5782930542
- REGON:                                         280107270 - 9499Z
- Nr identyfikacyjny ARiMR:                062786372

#### OPIS OBSZARU OBJĘTEGO LOKALNĄ STRATEGIĄ ROZWOJU (LSR OW KE 2016-2023)

##### Ludność

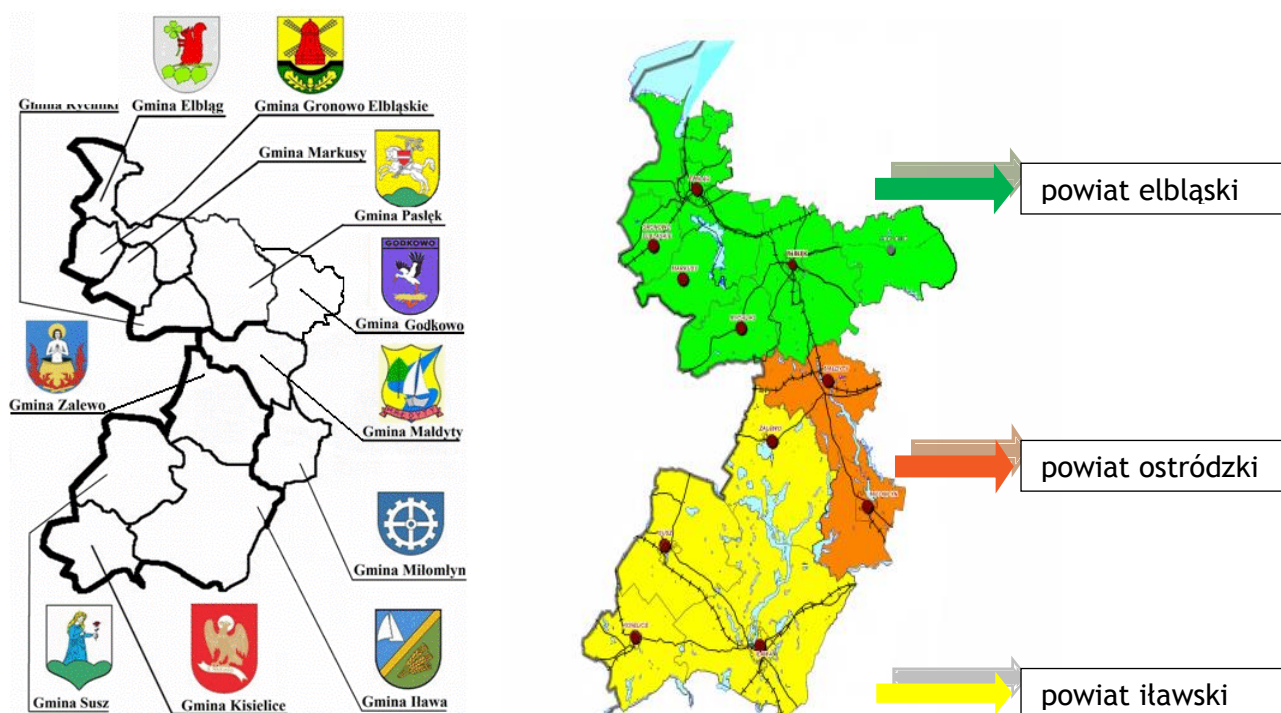
Obszar objęty LSR w 2013 roku był zamieszkiwany przez 94.173 osoby, a 89 778 osób w 2020 roku (wynik po korekcie GUS). Od 2013 do 2020 roku ludność zmalała o 4.683 osoby.

##### Zasięg terytorialny Kanał Elbląski LGD wg podziału administracyjnego

Obszar objęty LSR jest spójny przestrzennie, obejmuje 12 gmin w 3 powiatach:

- powiat elbląski                                6 gmin: Elbląg, Godkowo, Gronowo Elbląskie, Markusy, Pastęk, Rychliki;
- powiat iławski                                   4 gminy: Iława, Kisielice, Susz, Zalewo;
- powiat ostródzki                              2 gminy: Małdyty, Miłomłyn.

Rys. 1. OBSZAR Kanał Elbląski LGD



Rys. 3 i 4. Granice administracyjne gmin i powiatów KE LGD

Źródło: Opracowanie własne: Elbląg, Godkowo, Gronowo Elbląskie, Markusy, Pastęk, Rychliki w powiecie elbląskim; Iława, Kisielice, Susz, Zalewo w powiecie iławskim; Małdyty i Miłomłyn w powiecie ostródzkim.

<sup>43</sup> RAPORT z monitoringu i ewaluacji wewnętrznej za okres 2026-2022 STUDIUM PRZYPADKÓW, Część II Funkcjonowanie Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania, Tabela 10-13, str. 3-17.

## PATRNERSTWO KE LGD

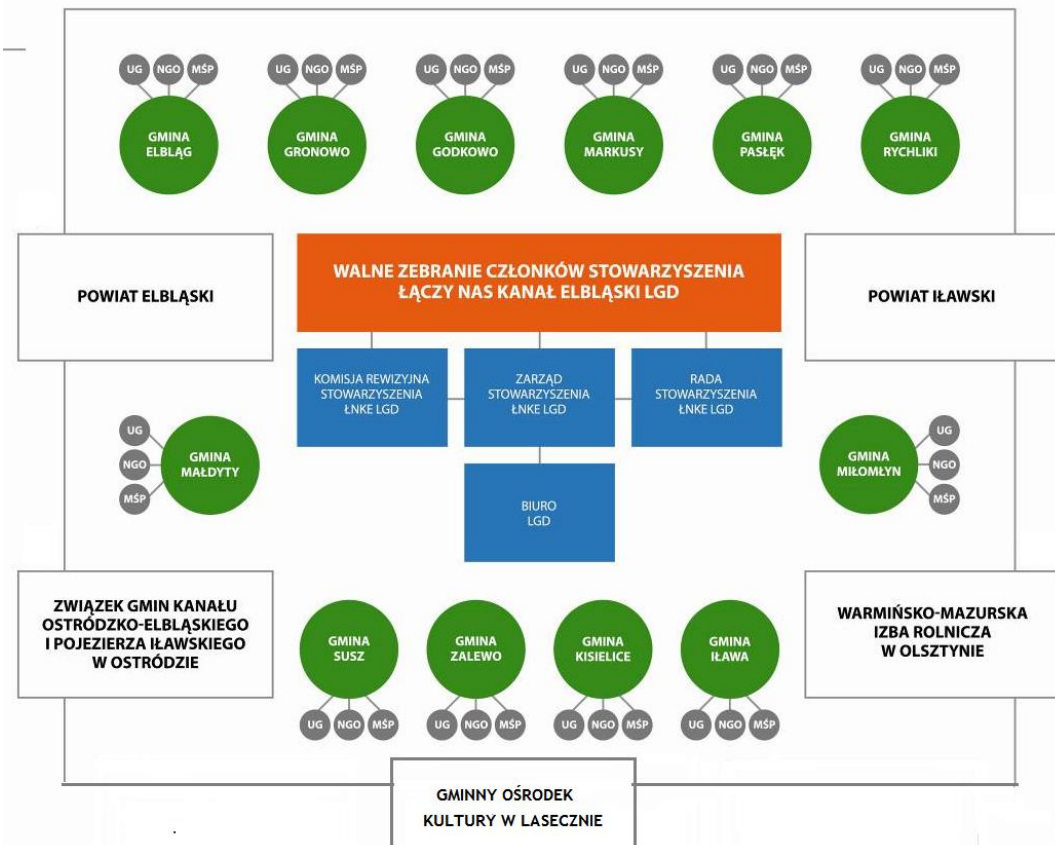
Stowarzyszenie zostało powołane na czas nieokreślony 18 stycznia 2006 roku przez 34 Członków Założycieli. Działa nieprzerwanie od 17 lat. Aktualnie liczy 101 członków.

Wzrasta zwłaszcza liczba przedstawicieli sektora społecznego i gospodarczego, świadczy to o zainteresowaniu działalnością lokalnej społeczności.

Stowarzyszenie odpowiada za opracowanie i aktualizację, system wdrażania i wyniki realizacji LSR OW KE w kolejnych okresach programowania. KE LGD od rejestracji jest Stowarzyszeniem.

## STRUKTURA ORGANIZACYJNA KANAŁ ELBLĄSKI LGD

Rys. 2. Struktura organizacyjna Biura Kanał Elbląski LGD



## WALNE ZEBRANIE CZŁONKÓW

Jest to najważniejszy organ Stowarzyszenia. Na dzień 31.12.2022 r. Stowarzyszenie Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania liczyło 101 członków.

W latach 2016-2022 Walne Zebranie Członków obradowało 8 razy podejmując 86 uchwał.

W l. 2016-2022 średnia frekwencja posiedzeń Walnego Zgromadzenia Członków wyniosła 36,97%.

Struktura Walnego Zebrania Członków na 31.12.2022 roku przedstawia się następująco:

— 50 kobiet	49,5%
— 51 mężczyzn	50,5%,
— 16 członków z sektora publicznego	15,8%,
— 14 członków z sektora społecznego	13,86%,
— 26 członków z sektora gospodarczego	25,7%,
— 45 członków reprezentuje mieszkańców	44,6%.

## ZARZĄD STOWARZYSZENIA:

Zarząd jest wybierany i odwoływany przez Walne Zebranie Członków. Zarząd może składać się z: Prezesa, od 1 do 2 Wiceprezesów, Skarbnika i od 1 do 2 innych członków Zarządu. Zarząd obraduje w oparciu o Regulamin organizacyjny Zarządu. Kadencja Zarządu trwa 4 lata.

Struktura Zarządu IV kadencji na 31.12.2022 roku przedstawia się następująco:

– 1 kobieta	20%,
– 4 mężczyzn	80%,
– 1 członek z sektora publicznego	20%,
– 1 członek z sektora gospodarczego	20%,
– 3 członków reprezentujących mieszkańców	60%.

W latach 2016-2022 Zarząd obradował **51** razy podejmując **129** uchwał.

W latach 2016-2022 średnia frekwencja posiedzeń Zarządu wyniosła **87,40%**.

## KOMISJA REWIZYJNA

Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Stowarzyszenia. Może składać się z Przewodniczącego i od 1 do 3 członków wybieranych i odwoływanych przez Walne Zebranie Członków<sup>44</sup>. Komisja Rewizyjna obraduje w oparciu o Regulamin organizacyjny Komisji Rewizyjnej. Kadencja Komisji Rewizyjnej trwa 4 lata.

Struktura Komisji Rewizyjnej V kadencji na 31.12.2022 roku przedstawia się następująco:

– 2 kobiety	67%,
– 1 mężczyzna	33%,
– 1 członek z sektora publicznego	33%,
– 1 członek z sektora społecznego	33%,
– 0 członków z sektora gospodarczego	0%,
– 1 członek reprezentujący mieszkańców	33%.

W latach 2016-2022 Komisja Rewizyjna obradowała **8** razy podejmując **33** uchwały.

W latach 2016-2022 średnia frekwencja posiedzeń Komisji Rewizyjnej wyniosła **95,29%**.

## RADA STOWARZYSZENIA

Rada Stowarzyszenia to organ decyzyjny ds. oceny i wyboru operacji i zadań oraz ustalania kwoty wsparcia. Rada może składać się z Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego i od 11 do 13 członków wybieranych (i odwoływanych) przez Walne Zebranie Członków. Kadencja trwa 4 lata.

Rada wybiera i ocenia projekty oraz ustala kwotę wsparcia, których realizacja przyczynia się do osiągnięcia celów Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanątu Elbląskiego.

Struktura Rady IV kadencji na 31.12.2022 roku przedstawia się następująco:

– 10 kobiet	66,67%,
– 5 mężczyzn	33,33%,
– 4 członków z sektora publicznego	26,67%,
– 2 członków z sektora społecznego	13,33%,
– 5 członków z sektora gospodarczego	33,33%,
– 4 członków reprezentujących mieszkańców	26,67%.

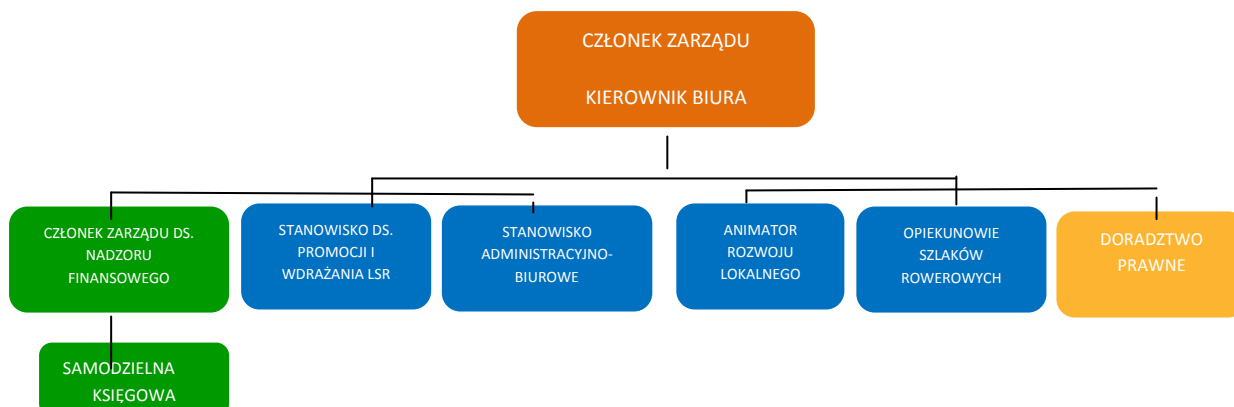
W latach 2016-2022 Rada Stowarzyszenia obradowała **15** razy podejmując **298** uchwał.

W latach 2016-2022 średnia frekwencja posiedzeń Rady wyniosła **82,53%**.

<sup>44</sup> Tamże, s. 6.

## STRUKTURA ORGANIZACYJNA BIURA KANAŁ ELBLĄSKI LGD

Rys. 4. Struktura organizacyjna Biura Kanał Elbląski LGD



Źródło: Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2016-2023, Elbląg 2021 s. 12.

### DO GŁÓWNYCH ZDAŃ BIURA KE LGD NALEŻY:

- promocja obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju oraz Lokalnej Grupy Działania,
- informowanie o konkursach w ramach LSR, przyjmowanie wniosków i doradztwo przy ich opracowywaniu, realizacji i rozliczaniu,
- obsługa administracyjna i prawna organów KE LGD oraz Rady Stowarzyszenia,
- obsługa prawna organów KE LGD oraz Rady Stowarzyszenia,
- doradztwo beneficjentom operacji;
- obsługa finansowa Lokalnej Grupy Działania, w tym rozliczenia zadań realizowanych w ramach dotacji i wniosków o płatność.

Średnioroczne zatrudnienie w Biurze Kanał Elbląski LGD w latach 2016-2022 wyniosło 7 osób na równowartość 5,43 etatu.

W latach 2016-2022 łącznie zawarto 347 umów, w tym 277 umowy zlecenia, 58 umów o dzieło, 7 umów o pracę i 5 umów wieloletnich. Zestawienie zawartych umów zawiera Tabela II.8<sup>45</sup>.

W latach 2016-2022 w KE LGD nieodpłatne prace w 12 zakresach świadczyło 42 wolontariuszy, w tym 6 członków LGD, w ramach 40 zadań, przepracowując 518 dni (2 071 godzin).

### WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE OCENY ORGANIZACJI LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA:

1. LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA liczy 101 członków. Każda Gmina ma w LGD przedstawicieli trzech sektorów. Kadencja organów trwa 4 lata. W składzie WZC pozostało 15 z 34 członków założycieli.
2. Każdy z SEKTORÓW ma reprezentację w organach KE LGD. Zachowane są proporcje płci.
3. W składzie RADY żaden z sektorów nie przekracza 49% składu. Frekwencja wynosi 82,53%.
4. FREKWENCJA na posiedzeniach organów, zgodnie ze statutem, pozwala podejmować decyzje. Najwyższą frekwencję miała Komisja Rewizyjna (95,29%) i Zarząd (87,40%), WZC (36,97%).
5. ZATRUDNIENIE w Biurze KE LGD przekracza obowiązkowe 3 etaty średniorocznie, z uwagi na podejmowane dodatkowe zobowiązania.

<sup>45</sup> RAPORT z monitoringu i ewaluacji wewnętrznej za okres 2026-2022 STUDIUM PRZYPADKÓW, Część II Funkcjonowanie Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania, Tabela 8, str. 15.



## 5.2. OCENA FUNKCJONOWANIA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA KANAŁU ELBLĄSKIEGO<sup>46</sup>

Lokalna Grupa Działania od 17 lat jest przede wszystkim operatorem dotacji typu LEADER w ramach kolejnych PROW i realizuje zadania wypracowane w procesie planowania z udziałem lokalnej społeczności.

OGÓLEM wysokość pozyskanych środków przez KE LGD w latach 2006-2022 wg zawartych umów wynosi **42 598 497,78** zł, w tym środki w ramach działań LEADERA wynoszą **40 926 533,89** zł, co stanowi **96,08%** budżetu dotacji KE LGD. W l. 2026-2022 zrealizowano **90** projektów, w tym **67** w l. 2016-2023.

OGÓLEM wysokość pozyskanych środków przez KE LGD w latach 2016-2022 wg zawartych umów wynosi **22 346 551,64** zł, w tym środki w ramach działań LEADERA wynoszą **20 970 122,00** zł, co stanowi **93,84%** budżetu dotacji KE LGD. W l. 2016-2022 pod umowami jest **117** operacji działania LEADER.

LIMIT DOTACJI LSR OW KE z PROW 2014-2020 w działaniu 19 wynosi **5 237 055** EURO na lata 2016-2023, tj. **20 948 220** zł (przy kursie 4 zł/EURO), w tym odpowiednio w poddziałaniach:

W latach 2021-2022 LGD Kanału Elbląskiego prowadziła Biuro Związku Gmin i Powiatów Kanału Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego z siedzibą w Ostródzie. Efektem tej współpracy jest:

- 1) przyjęta Strategia Rozwoju Krainy Kanału Elbląskiego na lata 2022-2030 na wartość **2,7** mld zł;
- 2) wpisane wprost **402** mln zł dotacji na cztery projekty strategiczne Krainy Kanału Elbląskiego w regionalny program operacyjny Fundusze Europejskie dla Warmii i Mazur. Projekty strategiczne dotyczą ochrony wód Kanału Elbląskiego, infrastruktury przybrzeżnej, tras rowerowych Canal Velo i Szlaku Kulturowego Kanału Elbląskiego;
- 3) powołany Szlak Kulturowy Kanału Elbląskiego.

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA KE skupia się na następujących kierunkowych działaniach:

- 1) **BADANIA I ANALIZY - 2 694 120 zł (12,86 % limitu dotacji)**, wykonanie wg refundacji schodzącej z budżetu wynosi **111,90%**, **583** wskaźniki planowane (**50,67%** puli wskaźników) wykonano **494** wskaźniki: **84,73%** planowanych.
  - **608** innych opracowań jako wskaźniki dodatkowe, nie wliczane w rozliczenie LSR<sup>47</sup>;
- 2) **SZKOLENIA - 89 903,20 zł (0,43% limitu dotacji)**, wykonanie limitu: **105,11%**, **195** wskaźników (**19,96%** puli wskaźników), wykonanie planowanych wskaźników wynosi **129,74%**, w tym:
  - szkolenia ogółem **594** zadań (304,6% puli), **608** dni, **5 714** osobodni<sup>48</sup>;
  - pracowników i organów LGD i RADY **18** szkoleń, **24** dni, **223** osobodni,
  - wnioskodawców - **94** szkoleń, **88** dni, **1 277** osobodni;
- 3) **INWESTOWANIE - 15.976 751,08 zł (76,26% limitu dotacji)**, wykonanie limitu dotacji: **74,26%**, **150** planowanych zadań, wykonanie planowanych wskaźników wynosi **78,67%**<sup>49</sup>
  - tworzenie i rozwój firm **8 550 748,48** zł limitu dotacji (**40,82%**) **70** zadań (**7,16%**),
  - infrastruktura niekomercyjna **4 415 130,48** zł limitu dotacji (**21,08%**) **62** zadania (**6,35%**),
  - inkubator przetwórstwa lokalnego **250 385,20** zł limitu dotacji **1** wskaźnik (**0,10%**),
  - dziedzictwo kulturowe (zabytki) **122 026,08** zł limitu dotacji (**0,58%**) **3** wskaźniki (**0,31%**),
  - drogi publiczne **2 638 460,84** zł limitu dotacji (**12,60%**) **14** zadań (**1,43%**);

<sup>46</sup> RAPORT z monitoringu i ewaluacji wewnętrznej za okres 2026-2022 STUDIUM PRZYPADKÓW, Część II Funkcjonowanie Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania, Tabela 10-13, str. 3-17.

<sup>47</sup> Tamże, CZĘŚĆ II. Załącznik 10. poz. 1-22, str. 58 oraz str. 20.

<sup>48</sup> Tamże, Tabela II. 15. poz. 1-11, str. 34.

<sup>49</sup> Tamże, Tabela II. 12. str. 20.

- 4) **INFORMOWANIE I PROMOCJA - 2 002 657,28 zł (9,56% limitu dotacji)**, wykonanie limitu dotacji: **62,08%**, **32** wskaźniki (**114,29%** puli wskaźników), **28** wykonanie planowanych wskaźników: **87,50%**, w tym dodatkowo:
- udział w konferencjach i szkoleniach, targach i prezentacjach poza obszarem LGD, wizytach studyjnych wyjazdowych ogółem **237** zadań, **281** dni, **697** osobodni<sup>50</sup>,
  - prowadzenie mediów społecznościowych - **4** strony i **4** grupy na Facebooku, **8 293** posty, **1 734 383** wyświetleń postów<sup>51</sup>,
  - założona Moja Firma Google Kraina Kanału Elbląskiego - **5 577** obserwujących, **1 000 390** wyświetleń obrazów Street View trasy rowerowej Kanału Elbląskiego<sup>52</sup>,
  - WWW - **4** strony, **1 080** artykułów, **68 809** użytkowników, **266 519** odston<sup>53</sup>,
  - wydawanie publikacji - **70** opracowań, **88 651** egz.<sup>54</sup>,
  - oznakowanie tras rowerowych - **668** km, kajakowych - **121,5** km, konnej Pocztyliona - **36** km, atrakcji turystycznych - **400** obiektów;
- 5) **KOMERCJALIZOWANIE - 184 788,44 zł (0,88% limitu dotacji)**, **17** wskaźników (**11,76%** wykonanie planowanych wskaźników):
- operator dotacji i projektów - na obszar KE LGD wpłynęło **40 032 630,96** zł w **90** projektach<sup>55</sup>,
  - działalność statutowa odpłatna - zrealizowane **13** zadań na kwotę **239 408,22** zł<sup>56</sup>,
  - tworzenie sieci na obszarze LGD Kanału Elbląskiego:
    - Ekomuzeum Krainy Kanału Elbląskiego,
    - Wsi Tematycznych Krainy Kanału Elbląskiego,
    - organizacja, rozwój i promocja Szlaku Kulturowego Kanału Elbląskiego<sup>57</sup>,
  - pakietowanie produktów lokalnych i turystycznych Krainy Kanału Elbląskiego.

#### WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE OCENY FUNKCJONOWANIA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA:

1. Działanie sprawdzoną metodą LEADER ułatwia podejmowanie decyzji związanych z działaniem i kierunkami rozwoju.
2. Lokalna Grupa Działania skupia się na badaniach i analizach i na tej podstawie podejmuje decyzje o organizowaniu edukacji, wspieraniu przedsiębiorczości, budowaniu infrastruktury niekomercyjnej ze wsparciem dotacji z LSR.
3. Wyróżnikami LGD są działania promocyjne, budowanie partnerstwa i komercjalizowanie usług.
4. Lokalna Grupa Działania wykazuje skuteczność w pozyskiwaniu dodatkowych środków.
5. Podejmowanie dodatkowych zadań przez KE LGD przynosi dla obszaru wymierne efekty.

<sup>50</sup> Tamże, Tabela II. 22. poz. 1-7, str. 39, Tabela II. 12. str. 20.

<sup>51</sup> Tamże, Tabela II. 23. poz. 1-4, 1, str. 40, Tabela II. 12. str. 20.

<sup>52</sup> Tamże, str. 40, Tabela II. 12. str. 20.

<sup>53</sup> Tamże, Tabela II. 24. poz. 1-4, str. 41, Tabela II. 12. str. 20.

<sup>54</sup> Tamże, Tabela II. 25. poz. 1-22, str. 42, Tabela II. 12. str. 20.

<sup>55</sup> Tamże, str. 18-32.

<sup>56</sup> Tamże, str. 29-30.

<sup>57</sup> Tamże, str. 31-32.

## 6. OCENA WYNIKÓW BADAŃ EWALUACYNYCH MIESZKAŃCÓW LSR OW KE

### 6.1. ORGANIZACJA BADAŃ ANKIETOWYCH MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW WIEJSKICH KE

**BADANIA ANKIETOWE MIESZKAŃCÓW** obszarów wiejskich, dotyczące wdrażania LSR i funkcjonowania LGD oraz sytuacji społeczno-gospodarczej są prowadzone zgodnie z Wytycznymi nr 10/1/2022 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie monitoringu i ewaluacji. Są przeprowadzane corocznie wśród członków KE LGD, beneficjentów i mieszkańców.

W okresie od czerwca 2022 roku do stycznia 2023 roku przeprowadzono badanie ankietowe on-line i stacjonarnie wśród mieszkańców obszaru objętego LSR. Wyniki są prezentowane w 11 raportach cząstkowych i opracowane jako średnie ważone. W badaniach ankietowych wzięło łącznie udział 356 osób, w tym 106 respondentów odpowiedziało na ankietę dotyczącą realizacji LSR i funkcjonowania LGD, a 250 odpowiedzi dotyczyło oceny i planowania nowej LSR, 232 ankiet zostało wypełnionych stacjonarnie, a 124 on-line.

W poszczególnych badaniach (CZERWIEC 2022 roku - STYCZEŃ 2023 roku), wzięło udział odpowiednio:

- |  |            |                  |             |
|--|------------|------------------|-------------|
| – członków LGD, beneficjentów, partnerstw, ... | 57 ankiet; | 34 stacjonarnie  | 23 on-line, |
| – mieszkańców                                  | 49 ankiet; | 0 stacjonarnie   | 49 on-line, |
| – młodzieży                                    | 52 ankiety | 0 stacjonarnie   | 52 on line, |
| – uczestników warsztatów nowej LSR             | 198 ankiet | 198 stacjonarnie | 0 on line.  |

BADANIA ANKIETOWE BENEFICJENTÓW, CZŁONKÓW LGD, PARTNERSTW były prowadzone trzykrotnie: po warsztatach strategicznych, przed, po i w trakcie warsztatu refleksyjnego. Wyniki trzech badań ankietowych zagregowano z odpowiedziami mieszkańców i przedstawiono jako średnie ważone (łącznie 78 odpowiedzi).

W badaniu ankietowym **MŁODZIEŻY** wzięły udział trzy szkoły średnie (50% istniejących w KE LGD), uzyskano 52 odpowiedzi on-line. Badanie zostało wprowadzone jako wynik spotkania fokusowego.

Badania ankietowe skierowane do **MIESZKAŃCÓW** przeprowadzona w dwóch etapach: na początku procesu ewaluacji i po warsztatach strategicznych i konsultacjach społecznych. Łącznie uzyskano 49 odpowiedzi on-line, w tym 21 badań ankietowych przed warsztatami strategicznymi i 28 przed warsztatem refleksyjnym.

#### METRYCZKA ANKIETOWANYCH:

- **PŁEĆ:** 53,92% respondentów to kobiety, 39,22% to mężczyźni, 6,86% nie określiło swojej płci,
- **WIEK:** 26,47% nie przekroczyło 25 roku życia, 36,27% ma od 25 do 50 lat, 33,33% jest powyżej 50 roku życia, 3,93% ankietowanych nie określiło swojego wieku,
- **WYKSZTAŁCENIE:** 1,42% podstawowe i gimnazjalne, 2,45% zawodowe, 43,14% średnie, 48,04% wyższe, 4,90% ankietowanych nie określiło swojego wykształcenia,
- **SEKTOR:** 13,16% gospodarczy, 28,96% publiczny, 51,97% społeczny, 5,92% ankietowanych nie określiło swojej przynależności sektorowej,
- **ZAMIESZKANIE:** 68,75% mieszka na wsi, 26,25% w mieście do 50 tys. mieszkańców, 5% w mieście powyżej 50 tys. mieszkańców,
- **GMINY:** 35,84% ankietowanych pochodzi z gminy **Pastęki**, 11,56% z gminy **Itawa**, 10,41% z gminy **Elbląg**, 9,83% z gminy **Gronowo Elbląskie**, 32,36% pochodzi z pozostałych 8 gmin KE LGD wg aktywności: Kisielice, Rychliki, Miłomłyn, Małdyty, Godkowo, Susz, Zalewo, Markusy.

Równoległe z procesem EWALUACJI LSR i LGD podjęto badania ankietowe i grupowe wywiady pogłębione w procesie tworzenia nowej LSR podczas warsztatów strategicznych. Badania dotyczyły

potencjału, potrzeb, problemów, celów, partnerstwa, sieciowania, budżetu, kryteriów, grup defaworyzowanych, planu komunikacji. Uzyskano łącznie **198** ankiet, w tym **198** stacjonarnie z tego:

- 1) **29** ankiet i dyskusji z I warsztatu strategicznego: potencjał, problemy, potrzeby, oczekiwania, wyróżniki LSR i LGD;
- 2) **18** ankiet i dyskusji z II warsztatu strategicznego - zakresy wsparcia, diagnoza, problemy potrzeby i cele, wyróżniki, szanse, bariery, priorytety rozwoju wsi, zakresy edukacji;
- 3) **18** ankiet i dyskusji z II warsztatu strategicznego - analiza SWOT;
- 4) **14** ankiet i dyskusji z III warsztatu strategicznego - zadania i budżet w zakresach: innowacyjności, cyfryzacji, środowiska i klimatu, starzenia się społeczeństwa, budowania partnerstwa, sieciowania przedsięwzięć, koncepcji SMART VILLAGE;
- 5) **13** ankiet i dyskusji z IV warsztatu strategicznego - kryteria w zakresach: innowacyjności, cyfryzacji, środowiska i klimatu, starzenia się społeczeństwa, budowania partnerstwa, sieciowania przedsięwzięć, koncepcji SMART VILLAGE;
- 6) **17** ankiet i dyskusji z V warsztatu strategicznego - kanały komunikacji w zakresach: innowacyjności, cyfryzacji, środowiska i klimatu, starzenia się społeczeństwa, budowania partnerstwa, sieciowania przedsięwzięć, koncepcji SMART VILLAGE
- 7) **15** ankiet i dyskusji z V warsztatu strategicznego - model zarządzania LSR i LGD, monitoring i ewaluacja LSR, sieciowanie, cyfryzacja, grupy defaworyzowane;
- 8) **74** ankiety i dyskusji podczas spotkań konsultacyjnych.

#### **BADANIE W RAMACH GRUPOWYCH WYWIADÓW POGŁĘBIONYCH:**

BADANIA ankietowe uzupełniają GRUPOWE WYWIADY POGŁĘBIONE przeprowadzone w trakcie warsztatów strategicznych, konsultacji społecznych i warsztatu refleksyjnego. Łącznie w **20** spotkaniach, w trakcie **15** dni, wzięło udział **209** osób (osobodni):

- warsztaty strategiczne:           **5** spotkań   **5** dni,   **129** osobodni,
- konsultacje społeczne:           **14** spotkań   **8** dni   **134** osobodni,
- wizyta studyjna:                   **1** wyjazd   **2** dni   **46** osobodni.

Wyniki badań ankietowych były **przedmiotem GRUPOWYCH WYWIADÓW POGŁĘBIONYCH** podczas warsztatu refleksyjnego. W procesie realizacji LSR, wnioski z warsztatów refleksyjnych były podstawą zmian LSR OW KE 2016-2023 oraz procedur oceny i wyboru operacji. Wyniki były prezentowane w corocznych RAPORTACH z monitoringu i ewaluacji LSR, LGD oraz sytuacji społeczno-gospodarczej, jako STUDIUM przypadków.

#### **WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE ORGANIZACJI BADAŃ ANKIETOWYCH:**

1. PROCES EWALUACJI KOŃCOWEJ wewnętrznej i zewnętrznej LSR OW KE i KE LGD był prowadzony równoległe z procesem planowania strategicznego nowej LSR.
2. Procesy planowania LSR i procesy ewaluacji LSR i LGD od początku funkcjonowania KE LGD są prowadzone metodami społecznymi z udziałem ekspertów zewnętrznych. Ta sprawdzona metoda pracy, przynosi wymierne korzyści społeczności lokalnej. Włącznie mieszkańców wywołuje efekt współuczestnictwa i sprawstwa. Znikają problemy ze znajomością LSR, jej wdrażaniem i oceną. Wnioski z RAPORTU służą do podejmowania decyzji i planowania nowej LSR.
3. Korzystanie z mądrości zbiorowej społeczności lokalnej jest wartością dodaną KE LGD, podobnie jak zdobyte w tych procesach doświadczenie.
4. Wzorcem dla RAPORTU KOŃCOWEGO jest Raport opracowany przez pracowników BIURA KE LGD w 2012 roku, rozliczający LSR z poprzedniego okresu programowania. Gwarantuje to ciągłość procesu i porównywalność danych.

## 6.2. WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH CZŁONKÓW LGD, BENEFICJENTÓW OPERACJI ...

Wyniki badań ankietowych podano jako średnie ważone z 78 lub 102 uzyskanych ankiet w zakresach:

### I. REALIZACJA FINANSOWA I RZECZOWA LSR OW KE

- 1) **91,03%** ankietowanych stwierdziło, że realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiega zgodnie z planem;
- 2) **20,51%** odpowiedziało TAK i stwierdziło, że niski poziom realizacji LSR negatywnie wpłynie na realizację celów, **38,46%** odpowiedzi było na NIE, a **41,03%** odpowiedzi, że NIE MAM ZDANIA;
- 3) **41,03%** badanych za przyczynę odstępstw od planu wskazało zbyt trudne procedury wyboru, **12,86%** wskazało na wycofywanie się wnioskodawców, po **10,26%** wskazało na pandemię i trudne procedury, **6,41%** podało, że inne przyczyny, a **19,22%** nie miało zdania;
- 4) **32,05%** badanych wskazało, na potrzebę uproszczenia procedur, **28,21%** na potrzebę wsparcia doradczego i szkoleń, **14,1%** na inne przyczyny, a **25,64%** nie miało zdania.

### II. JAKOŚĆ SKŁADANYCH WNIOSKÓW

- 5) **4,34** w skali 1-5 to ocena jakości składanych projektów, najwyżej w rozwijaniu działalności gospodarczej i promocji, najniżej w podejmowaniu działalności gospodarczej;
- 6) **52,56%** ankietowanych uważa jakość wniosków za zadowalającą, **16,67%** niezadowalającą, a **30,77%** nie ma zdania. Najniżej oceniono wnioski z podejmowania działalności gospodarczej - **29,48%**;
- 7) **44,87%** ankietowanych uważa, że jakość wniosków może wpłynąć na realizację celów LSR, **16,67%** uznała, że nie wpłynie, a **38,46%** NIE MIAŁO ZADANIA;
- 8) **35,90%** ankietowanych uważa, że jakość wniosków mogą podnieść szkolenia, **21,79%** doradztwo indywidualne, **5,13%** poprawa procedur, **5,13%** podniesienie umiejętności wnioskodawców, a **32,05%** nie ma zdania w tym temacie;

### III. KRYTERIA WYBORU OPERACJI I ZADAŃ

- 9) **4,24** w skali 1-5 to ocena jakości stosowanych kryteriów wyboru i oceniony operacji i zadań;
- 10) **4,15** w skali 1-5 to ocena jednoznaczności, obiektywności kryteriów wyboru najlepszych wniosków;
- 11) **51,28%** ankietowanych zgłosiło wątpliwości odnośnie kryteriów oceny operacji, **14,10%** NIE, a **34,62%** NIE MIAŁO ZDANIA;
- 12) **11,54%** ankietowanych uznało, że poprawę katalogu kryteriów może przynieść uproszczenie procedur, po **3,85%** obniżenie punktów dla grup defaworyzowanych, doradztwo indywidualne specjalistów i szczegółowe instrukcje objaśniające, a **74,36%** nie miało zdania.

### IV. WYBÓR OPERACJI/ZADAŃ a osiągnięcie celów LSR

- 13) **4,37** w skali 1-5 to ocena stopnia wpływu wybieranych projektów na osiągnięcie celów zaspokajających potrzeby społeczności lokalnej;
- 14) **14,04%** ankietowanych uznało, że wpływ na dezaktualizację LSR może mieć pandemia Covid 19, **14,04%** inflacja, **12,28%** kryzys gospodarczy, **10,53%** wojna, **26,31%** inne przyczyny, a **22,80%** NIE MIAŁO ZADANIA;
- 15) **22,81%** ankietowanych uznało, że zróżnicowanie potrzeb między gminami ma wpływ położenie geograficzne, **15,79%** nieaktywne społeczeństwo, **7,02%** zarządzanie, po **5,26%** niewiedza i zamożność gminy, **7,01%** inne przyczyny, a **36,85%** NIE MIAŁO ZDANIA;

## V. WSKAŹNIKI LSR

- 16) **92,30%** ankietowanych pozytywnie oceniło przyjęty system wskaźników, **3,85%** negatywnie, a **3,85%** NIE MIAŁO ZDANIA;
- 17) **92,31%** uznało, że zbierane dane są wiarygodne, **6,41%** negatywnie, a **1,28%** NIE MIAŁO ZDANIA;
- 18) **3,85%** ankietowanych poprawę systemu wskaźników upatruje w uproszczeniu oceny, publikowaniu wskaźników w formie graficznej, zaleca poprawę systemu w nowej LSR, **96,15%** nie zaproponował żadnych zmian;

## VI. PROCEDURY NABORÓW, WYBORÓW I REALIZACJI OPERACJI I ZADAŃ

- 19) **69,23%** ankietowanych uznało, że procedury naboru i oceny operacji nie są przyjazne dla beneficjentów, a **30,77%** że NIE;
- 20) **21,79%** ankietowanych uznało, że przyjazność procedur można poprawić podnosząc kwalifikacje, **16,67%** udoskonalając procedury, **5,13%** wskazało inne przyczyny, a **56,41%** NIE MIAŁO ZDANIA;

## VII. SKUTECZNOŚĆ DZIAŁAŃ BIURA KE LGD

- 21) **4,77** w skali 1-5 to skuteczność działań BIURA KE LGD (działań animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych);
- 22) **12,80%** ankietowanych uznało, że skuteczność działań BIURA KE LGD można poprawić poprzez ustabilizowanie kadry i kwalifikacje, **6,41%** zaleca wzmożoną promocję działań, **2,56%** poprawę warunków pracy, **17,89%** wskazało inne przyczyny, a **60,25%** NIE MIAŁO ZDANIA;

## VII. INNE ZAGADNIENIA ZWIĄZANE Z PROCESEM REALIZACJI LSR, KTÓRE NALEŻY POPRAWIĆ

- 23) **19,30%** ankietowanych wskazało potrzebę poprawy procesu realizacji LSR, a **80,70%** NIE MIAŁO ZDANIA. Propozycje poprawy dotyczą:
- procedur poprzez wprowadzenie prostego języka i wymogu kwalifikacji beneficjentów,
  - organizacji więcej szkoleń, korzystania z doradztwa, dzielenia się wiedzą,
  - warunków pracy poprzez budowę nowej siedziby,
  - mobilności pracowników Biura KE LGD,
  - promocji działań LGD, zwiększenia motywacji członków LGD do działania na rzecz LSR,
  - podejmowania innych inicjatyw;
- 24) **26,32%** ankietowanych wskazało sposób wykorzystania rekomendacji, a **73,68%** NIE MIAŁO ZDANIA. Propozycje dotyczą:
- prestiżu LGD,
  - wzbogacania doświadczenia,
  - promocji działań LGD,
  - podnoszenia jakości działania,
  - utrzymania wysokiego poziomu usług;
- 25) **25,64%** ankietowanych proponuje przenieść wartości działania LEADER do nowego okresu programowania, a **73,68%** NIE MIAŁO ZDANIA. Propozycje przeniesienia działania LEADER dotyczą:
- doświadczenia LGD i utrzymania wysokiej oceny LGD,
  - prowadzenia warsztatów, wizyt studyjnych, szkoleń,
  - dofinansowania rozwoju przedsiębiorczości,
  - organizacji pracy Rady,
  - modyfikacji LSR, nie rewolucji,
  - współpracy partnerskiej i promocji wsi tematycznych,
  - promocji udanych projektów i realizacji LSR oraz LGD,
  - wdrażania innowacyjności i nowych technologii (np. Street View tras turystycznych, obiektów kulturowych, wirtualnych przewodników);

## 26) METRYCZKA:

- **PLEĆ:** 52,95% respondentów to kobiety, 33,33% to mężczyźni, 13,72% nie określiło płci,
- **WIEK:** 6,86% nie przekroczyło 25 roku życia, 49,02% jest w wieku od 25 do 50 lat, 36,27% powyżej 50 roku życia, 7,84% nie określiło przedziału wiekowego,
- **WYKSZTAŁCENIE:** 53,92% ma wykształcenie wyższe, 29,41% średnie, 3,92% zawodowe, 2,94% podstawowe/gimnazjum, 9,80% nie określiło wykształcenia,
- **SEKTOR:** 49,02% ankietowanych reprezentuje sektor społeczny, 29,41% publiczny, 12,75% gospodarczy, 8,82% ankietowanych nie określiło reprezentowanego sektora.

### WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH CZŁONKÓW LGD, BO, ...:

1. Realizacja RZECZOWA I FINANSOWA LSR OW KE przebiega zgodnie z planem, a opóźnienia są wynikiem trudnych procedur wdrażania LSR. Należy zwiększyć szkolenia i doradztwo.
2. JAKOŚĆ składanych wniosków jest zadowalająca, najwyższa w zakresie rozwoju firm i promocji, a najniższa w zakresie podejmowania działalności gospodarczej. Należy zachęcać do korzystania z doradztwa i szkoleń, a także uprościć formularze i procedury.
3. KRYTERIA WYBORU OPERACJI I ZADAŃ uznano za przejrzyste i spełniające swoją rolę. Zalecono uprościć procedury, obniżyć punktację w premiowaniu ogólnym grup defaworyzowanych, zwiększyć doradztwo i opracować szczegółowe i jednoznaczne definicje kryteriów.
4. SYSTEM WSKAŹNIKÓW został pozytywnie oceniony, a źródła danych wiarygodne. Propozycje zmian dotyczą publikowania wskaźników w formie graficznej i uproszczenia oceny w nowej LSR.
5. PROCEDURY NABORÓW, WYBORÓW I REALIZACJI OPERACJI I ZADAŃ nie są przyjazne beneficjentom. Sytuację może poprawić przez uproszczenie procedur i podniesienie kwalifikacji.
6. BIURO KE LGD uzyskało najwyższą ocenę za skuteczność promocji, animacji, informowania, szkolenia, doradztwa. Należy ustabilizować kadrę, poprawić warunki pracy, edukować, poprawić promocję samej KE LGD.
7. W PODSUMOWANIU badania wskazano na potrzebę uproszczenia procedur, intensyfikacji szkoleń i doradztwa, poprawy warunków pracy i mobilności pracowników Biura KE LGD, promocji działań KE LGD, motywacji członków LGD do wzmożonego działania.
8. WARTOŚCI do przeniesienia w nowej LSR to: doświadczenie i wysoki poziom usług LGD, szkoleń, doradztwa, organizacji pracy RADY, wspieranie przedsiębiorczości, tylko modyfikację LSR nie rewolucję, współpraca partnerska i sieciowanie, promocję KKE i wsi tematycznych, wdrażanie cyfryzacji w promocji np. digitalizację tras turystycznych, obiektów kulturowych, przewodników.

## 6.3. WYNIKI Z BADAŃ ANKIETOWYCH MIESZKAŃCÓW - 49 ankietowanych

### BIEŻĄCA DZIAŁALNOŚĆ LGD:

- 1) 66,67% ankietowanych korzystało z usług KE LGD, w tym:
  - 81,0% ze strony internetowej, mediów społecznościowych,
  - 81,0% spotkań informacyjnych,
  - 71,4% szkoleń i warsztatów,
  - 61,9% imprez,
  - 38,1% dotacji,
- 2) 4,75 w skali 1-5 to średnia ważona ocena pracy KE LGD, w tym:
  - 4,89 działania promocyjne i imprezy,
  - 4,72 działania szkoleniowe,

- 4,68 spotkania informacyjne,
  - 4,69 obsługa dotacji,
  - 4,65 publikacje;
- 3) 33,33% ankietowanych zgłosiła sugestie i pomysły na poprawę funkcjonowania KE LGD, z tego 19,05% uznało, że nie trzeba nic poprawiać w działaniach KE LGD, a 14,29% zasugerowało zmiany:
- punktu ciężkości w wydawaniu materiałów promocyjnych z tradycyjnych form na cyfrowe,
  - wprowadzenia więcej spotkań animacyjnych w terenie,
  - popularyzowania działalności KE LGD;

#### EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - WDRAŻANIE LSR:

- 4) 4,48 w skali 1-5 to średnia ważona ocena stopnia osiągnięcia celu głównego i przypisanych do niego wskaźników.
- 5) 52,38% ankietowanych uzasadniło swoją oceny i odstępstwa od planu następującymi czynnikami:
- realizacja dodatkowych zadań, aby zachować uporządkowanie działań i powtarzalność,
  - wysoki stopień realizacji budżetu i wskaźników, zwłaszcza w zakresie przedsiębiorczości, turystyki oraz modernizacji infrastruktury,
  - osiągnięcia są widoczne zwłaszcza w dziedzinie promocji, gdyż w krótkim czasie wypromowano region, wprowadzono zmiany w organizacji atrakcji turystycznych (oznakowanie tras turystycznych, informacji, punktów widokowych, infrastruktury turystycznej),
  - migracja całego pokolenia ludzi młodych,
  - zbyt małe środki w stosunku do ambitnych celów.

#### EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - KAPITAŁ SPOŁECZNY:

- 6) 4,0 w skali 1-5 to średnia ważona ocena za budowanie kapitału społecznego,
- 7) 52,38% ankietowanych zgłosiła sugestie i pomysły na budowanie kapitału społecznego poprzez:
- aktywizowanie społeczności lokalnej ze środków LSR,
  - wspieranie wszystkich organizacji budujących dobro wspólne, integrujących mieszkańców, zachęcających do pracy na rzecz lokalnych społeczności,
  - pobudzanie, promocję i kształcenie lokalnych liderów oparte na wartościach, wrażliwości społecznej, promowanie zarabiania, dzielenia się tym co potrafią robić najlepiej,
  - budowanie kapitału kadrowego, materialnego, partnerstwa KE LGD, aby móc pomagać innym,
  - włączenie do współpracy sołtysów wsi,
  - wzmacnianie infrastruktury społecznej (publiczną wsi);
- 8) 47,33% ankietowanych zgłosiła sugestie i pomysły wspierania rozwoju kapitału społecznego w przyszłości poprzez:
- kształcenie z zakresu budowania PARTNERSTW w oparciu o wartości i metodę: badania, analizy, organizacja, promocja, sprzedaż, uczenie wrażliwości, reagowania na krzywdę i niesprawiedliwości społeczne, uczenie dawania, nie tylko brania,
  - poszukiwanie, docenianie, motywowanie i wspieranie lokalnych liderów,
  - przekonywanie społeczności lokalnej, że rozwój turystyki w atrakcyjnym regionie to ich przyszłość;

#### EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI:

- 9) 4,29 w skali 1-5 to średnia ważona ocena za ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI;
- 10) 52,38% ankietowanych uzasadniła swoją ocenę:



- niewielkie środki LSR nie mają wielkiego wpływu na rozwój przedsiębiorczości,
- zwiększyć środki finansowe na wspieranie działalności gospodarczej,
- edukować, doradzać, rozwijać kreatywność i przedsiębiorczość,
- wspierać rozwój turystyki i jej promocji,
- uczyć wrażliwości i otwarcia na innych;

11) **52,38%** ankietowanych wskazała sposoby wspierania przedsiębiorczości w kolejnej edycji LSR:

- wspierać podejmowanie nowych działalności, bo wiąże się to z bardzo dużym ryzykiem,
- inicjowanie, wspieranie, wdrażanie międzysektorowych projektów partnerskich,
- uczyć zarządzania, zatrudniać ekspertów,
- informować o osiągnięciach i nowych planach rozwoju,
- konsultować na najniższym poziomie;

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - BUDOWANIE LOKALNEGO POTENCJAŁU W ZAKRESIE TURYSTYKI I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO:**

12) **4,52** w skali 1-5 to średnia ważona ocena za BUDOWANIE LOKALNEGO POTENCJAŁU W ZAKRESIE TURYSTYKI I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO;

13) **52,38%** ankietowanych uznała za właściwy wybór tego kierunku rozwoju i uznała, że:

- budowanie infrastruktury i testowanie produktu jest najlepszym sposobem inwestowania, podnosi jakość i atrakcyjność usług turystycznych,
- w LSR zbyt małe środki przeznacza się na ten kierunek rozwoju,
- wydawanie publikacji, doskonale prowadzone strony internetowe i media społecznościowe, sprzedaż pakietów, organizowanie wycieczek zachęcają turystów do odwiedzin,
- budowanie potencjału i tożsamości obszaru, pozyskiwanie środków na promocję zwiększa zainteresowanie turystyką;

14) **47,62%** ankietowanych wskazała kierunki wspierania rozwoju lokalnego potencjału turystycznego:

- rozwijać potencjał i dywersyfikować źródła dochodu, badać i analizować rynek i na tej podstawie podejmować decyzje, sprzedawać idee, wartości, pasje, emocje i produkty,
- rozwijać wewnętrzną turystykę i rekreację, budować poczucie tożsamości z miejscem zamieszkania, polepszać warunki bytowe mieszkańców,
- dofinansowywać szkolenia i wizyty studyjne,
- rozwijać infrastrukturę i usługi lokalne, turystykę zdrowotną i rekreacyjną,
- wydłużać sezon turystyczny w oparciu o trasy rowerowe, wodę i las.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - GRUPY DEFAWORYZOWANE**

15) **90,48%** ankietowanych uznała, że w ramach LSR należy wspierać grupy defaworyzowane, jednak w LSR zdefiniowano je na wysokim poziomie ogólności i nie ma to większego znaczenia dla tych grup defaworyzowanych.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE**

16) **71,43%** ankietowanych zabrało głos w tej sprawie, jednak zdania były podzielone co do wpływu LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego, a część uznała, że są do tego inne źródła;

17) **52,38%** ankietowanych na pytanie o podejmowanie działań na rzecz ograniczania ubóstwa uznała:

- motywowanie do pracy i oszczędzania czasu, ludzi i pieniędzy,
- podejmowanie kompleksowych działań w partnerstwie międzysektorowym,
- edukowanie, angażowanie, uwrażliwianie społeczności lokalnej,
- LGD nie powinna się tym zajmować i zastępować wyspecjalizowane instytucje typu GOPS, MOPS, instytucje pomocy społecznej.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - INNOWACYJNOŚĆ PROJEKTÓW**

- 18) **4,52** w skali 1-5 to średnia ważona ocena za INNOWACYJNOŚĆ PROJEKTÓW,
- 19) **100%** ankietowanych zabrała głos w sprawie premiowania innowacyjności:
- na poziomie miejscowości,
  - za racjonalność i funkcjonalność inwestycji,
  - niepotrzebnie wprowadzane są pod kryteria nikomu niepotrzebne udziwnienia;
- 20) **4,52** w skali 1-5 to średnia ważona ocena za INNOWACYJNOŚĆ PROJEKTÓW;
- 21) **42,86%** ankietowanych wyróżniła typy innowacyjności powstałych z ramach LSR i przyznała, że zna innowacje produktowe, procesowe, marketingowe i usługowe o zasięgu terytorialnym.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - PROJEKTY WSPÓŁPRACY**

- 22) **4,52** w skali 1-5 to średnia ważona ocena skuteczności i efektywności PROJEKTÓW WSPÓŁPRACY;
- 23) **52,38%** ankietowanych uzasadniła swoją ocenę:
- KE LGD to dobry przykład wdrażania projektów współpracy, sprzyjających aktywizacji lokalnej społeczności, rozwojowi i promocji regionu,
  - cenione jest dzielenie się wiedzą, podpatrywanie innych pomysłów, łączenie sił i środków;
- 24) **38,10%** ankietowanych podzieliło się przemyśleniami nt. projektów współpracy w nowej LSR:
- przyczyniające się do rozwoju i promocji regionu,
  - edukacyjne.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - PARTNERSTWO**

- 25) **4,71** w skali 1-5 to średnia ważona ocena skuteczności i efektywności PARTNERSTWA LSR;
- 26) **38,10%** ankietowanych uzasadniła swoją ocenę PARTNERSTWA zachowaniem równowagi między sektorami, poszanowaniem partnerów, zdecydowaniem i konsekwencją działania;

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - BIURO KANAŁ ELBLĄSKI LGD**

- 27) **61,90%** ankietowanych skuteczność i efektywność działań BIURA KE LGD oceniła jako bardzo wysoką, wiodącą w regionie, zwłaszcza promocję przekładającą się na napływ turystów.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - PROPOZYCJE ZMIAN W DZIAŁANIACH LGD**

- 28) **33,33%** ankietowanych wypowiedziało się nt. propozycji zmian w działaniu LGD, w tym **9,25%** zaproponowało uproszczenie procedur, zwiększenie pracy z ludźmi i otwartości.

#### **EWALUACJA ZEWNĘTRZNA - KOMUNIKACJA, SIECIOWANIE, SPÓJNOŚĆ**

- 29) **80,95%** ankietowanych określiło, że działania LGD wpłynęły na poprawę komunikacji, budowanie powiązań i sieciowanie;
- 30) **76,19%** ankietowanych uznała, że potencjał rozwojowy stworzony przy wsparciu LGD jest w dostateczny sposób zagospodarowany, **9,52%** - jeszcze NIE, a **14,29%** nie ma zdania;
- 31) **76,19%** ankietowanych uznało, że realizowane projekty są spójne ze zidentyfikowanym potencjałem i wzmacniają ten potencjał, a **23,81%** nie ma zdania;
- 32) **71,43%** ankietowanych uznało, że realizowane inwestycje są komplementarne względem siebie i wiodącym tematem strategii, **4,76%** NIE są komplementarne, a **23,81%** nie ma zdania;

#### **SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA - PROCESY DEMOGRAFICZNE**

- 33) **3,19** w skali 1-5 to średnia ważona ocena procesów demograficznych zachodzących na obszarze LGD;

- 34) **61,91%** ankietowanych uznało, że zmiany demograficzne będą miały negatywny wpływ na liczbę ludności obszaru LGD KE, **4,76%** - pozytywny, **33,33%** NIE MA ZDANIA;
- 35) **66,67%** ankietowanych nie ma zdania nt. minimalizacji skutków zachodzących zmian demograficznych, **4,76%** ankietowanych uważa, że LGD nie ma do tego narzędzi, **28,57%** zaproponowało następujące działania KE LGD:
- budować partnerstwa, tożsamość lokalną, rozwiązywać problemy, łagodzić spory,
  - rozwijać przedsiębiorczość, tworzyć miejsca pracy, stosować zachęty dla młodych, poprawiać jakość zamieszkania,
  - skutecznie uprawiać marketing terytorialny.

#### SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA - RYNEK PRACY

- 36) ocena rynku pracy i przedsiębiorczości na obszarze LGD KE w skali 1-5 jest następująca:
- **3,82** możliwość znalezienia pracy wymagającej niskich kwalifikacji;
  - **3,43** przedsiębiorczość mieszkańców,
  - **3,29** dostępność instytucji otoczenia biznesu,
  - **3,00** dostępność zasobów ludzkich o pożądanym kwalifikacjach,
  - **2,81%** możliwość znalezienia pracy wymagającej wysokich kwalifikacji,
  - **2,76** poziom aktywności zawodowej mieszkańców,
- 37) **42,86%** ankietowanych stwierdziła że sytuacja na rynku pracy ma decydujący wpływ na rozwój obszaru KE LGD, a **57,14%** nie ma zdania w tym temacie;
- 38) **66,67%** ankietowanych nie ma propozycji poprawy warunków rynku pracy i przedsiębiorczości, a **33,33%** przedstawiło następujące pomysły dotyczące:
- podniesienia efektywności procesu dotacyjnego: doradztwo → edukacja → dotacja,
  - uruchomienia **GENERATORA ROZWOJU LOKALNEGO** w formie Think Tanku, zajmującego się badaniami i analizami rynku pracy, poszukiwaniem rozwiązań problemów społecznych, doradztwem, organizacją debaty publicznej,
  - stworzenia oferty spędzania **CZASU WOLNEGO MIESZKAŃCOM**,
  - wpisania Kanatu Elbląskiego na Listę Informacyjną **UNESCO**,
  - skupienia sił i środków na rozwoju i promocji **PRZEDSIĘBIORCZOŚCI**.

#### SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA - FINANSE PUBLICZNE

- 39) ocena STANU FINANSÓW PUBLICZNYCH na obszarze LGD KE w skali 1-5 jest następująca:
- **3,81** dostępność, stan i jakość szlaków turystycznych;
  - **3,43** dostępność, stan i jakość obiektów sportowo-rekreacyjnych,
  - **3,14** dostępność, stan i jakość obiektów kulturalnych,
  - **2,90** współpraca gmin z innymi podmiotami,
  - **2,90** dostępność, stan i jakość obiektów turystycznych,
  - **2,81** dostępność, stan i jakość dróg publicznych,
  - **2,76** zamożność gmin,
- 40) **76,19%** ankietowanych stwierdziła, że finanse publiczne mają decydujący wpływ na rozwój obszaru KE LGD, a **23,81%** nie ma zdania w tym temacie;

#### SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA - DZIAŁANIA PUBLICZNE

- 41) **71,43%** ankietowanych nie zaproponowało żadnych działań publicznych, natomiast **28,57%** zaproponowało następujące rozwiązania:
- PARTNERSKA WSPÓŁPRACA GMIN z wymiernymi korzyściami,
  - inwestowanie w infrastrukturę, drogi i trasy rowerowe,
  - umiejętność pozyskiwania dużych środków finansowych dla samorządów,
  - kształcenie w nowych i niszowych zawodach i kształcenie kadry instytucji publicznych;

## PRZYSZŁY OKRES PROGRAMOWANIA (lata 2023-2030)

- 42) ZAKRESY na jakich powinna się skupić nowa LSR OW KE w skali 1-5:
- 3,76 budowanie partnerstwa,
  - 3,10 środowisko i klimat,
  - 2,71 innowacyjność,
  - 2,67 cyfryzacja,
  - 2,62 zmiany demograficzne;
- 43) POTENCJAŁ w poszczególnych zakresach w skali 1-5:
- 3,29 budowanie partnerstwa,
  - 2,90 środowisko i klimat,
  - 2,86 zmiany demograficzne,
  - 2,81 innowacyjność,
  - 2,81 cyfryzacja;
- 44) POTRZEBY na jakich powinna się skupić nowa LSR OW KE w skali 1-5:
- 3,29 budowanie partnerstwa,
  - 2,95 środowisko i klimat,
  - 2,86 zmiany demograficzne,
  - 2,81 innowacyjność,
  - 2,71 cyfryzacja;
- 45) OCZEKIWANIA na jakich powinna się skupić nowa LSR OW KE w skali 1-5:
- 3,57 budowanie partnerstwa,
  - 3,24 innowacyjność,
  - 3,24 cyfryzacja,
  - 3,10 środowisko i klimat,
  - 1,90 zmiany demograficzne;
- 46) PROBLEMY na jakich powinna się skupić nowa LSR OW KE w skali 1-5:
- 3,48 budowanie partnerstwa,
  - 3,05 środowisko i klimat,
  - 3,05 zmiany demograficzne,
  - 2,86 cyfryzacja,
  - 2,52 innowacyjność;
- 47) ZAGROŻENIA na jakich powinna się skupić nowa LSR OW KE w skali 1-5:
- 3,57 budowanie partnerstwa,
  - 3,19 środowisko i klimat,
  - 3,10 cyfryzacja,
  - 2,76 innowacyjność,
  - 2,00 zmiany demograficzne;

SZCZEGÓŁOWE OPISOWE WYNIKI dotyczące potencjału, potrzeb, oczekiwań, problemów, zagrożeń zostały dołączone do wyników badań cząstkowych wykonanych podczas warsztatów strategicznych.

- 48) Propozycje ankietowanych wspierania operacji w zakresie INNOWACYJNOŚCI w nowej LSR OW KE:
- 57,1% preferencje w kryteriach wyboru operacji,
  - 52,3% realizacja innowacyjnych działań przez LGD,
  - 42,9% wpisanie innowacyjnych projektów w LSR;
- 49) Propozycje ankietowanych wspierania operacji w zakresie CYFRYZACJI w nowej LSR OW KE:

- **71,14%** preferencje w kryteriach wyboru operacji,
  - **52,4%** realizacja działań związanych z cyfryzacją przez LGD,
  - **38,1%** wpisanie realizacji projektów związanych z cyfryzacją w LSR;
- 50) Propozycje ankietowanych wspierania operacji w zakresie ŚRODOWISKA I KLIMATU w nowej LSR OW KE:
- **61,9%** preferencje w kryteriach wyboru operacji,
  - **57,1%** wpisanie realizacji projektów związanych z ochroną środowiska i klimatu w LSR,
  - **51,7%** realizacja działań związanych z ochroną środowiska i klimatu przez LGD;
- 51) Propozycje ankietowanych wspierania operacji w zakresie PRZECIWDZIAŁANIA ZMIANOM DEMOGRAFICZNYM w nowej LSR OW KE:
- **61,0%** wpisanie realizacji projektów związanych z przeciwdziałaniem zmianom demograficznym w LSR,
  - **52,4%** preferencje w kryteriach wyboru operacji,
  - **51,7%** realizacja działań związanych z przeciwdziałaniem zmianom demograficznym przez LGD, a **4,8%** ankietowanych uważa, że LGD raczej nie ma wpływu na zmiany demograficzne;
- 52) Propozycje ankietowanych sposobu budowania PARTNERSTWA I SIECIOWANIA w nowej LSR OW KE:
- **71,4%** realizacja działań związanych z budowaniem partnerstwa i sieciowaniem przez LGD,
  - **57,1%** preferencje w kryteriach wyboru operacji,
  - **57,1%** wpisanie realizacji projektów związanych z budowaniem partnerstwa i sieciowaniem w LSR;
- 53) Inne propozycje ankietowanych dotyczące poszczególnych zakresów w nowej LSR OW KE:
- **INNOWACYJNOŚĆ:** warsztaty przedsiębiorczości, szersze podejście do projektów, poszukiwanie taniej energii, transport wodny, chwytliwe hasła reklamowe,
  - **CYFRYZACJA:** digitalizacja trasy wodnej Kanału Elbląskiego i tras rowerowych, łączenie świata cyfrowego AR z realnym, powstanie wirtualnej mapy tras turystycznych (wirtualne spacery), łatwy dostęp do Internetu i komputerów, utworzenie szkół mistrzostwa, gdzie młody uczy starszego, a starszy młodego,
  - **BUDOWANIE PARTNERSTWA, ŚRODOWISKA I KLIMATU, ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH:** ponad **50** procent ankietowanych nie miała żadnej propozycji.

#### METRYCZKA:

- **PŁEĆ:** **55,10%** respondentów to kobiety, **44,90%** to mężczyźni,
- **WIEK:** **0,00%** nie przekroczyło 25 roku życia, **46,94%** jest w wieku od 25 do 50 lat, **36,27%** powyżej 50 roku życia, **7,84%** nie określiło przedziału wiekowego,
- **WYKSZTAŁCENIE:** **53,92%** ma wykształcenie wyższe, **53,06%** średnie, **0,00%** zawodowe, **0,00%** podstawowe/gimnazjum, **0,00%** nie określiło wykształcenia,
- **SEKTOR:** **57,14%** ankietowanych reprezentuje sektor społeczny, **28,57%** publiczny, **14,29%** gospodarczy, **0,00%** ankietowanych nie określiło reprezentowanego sektora.,
- **GMINY:** **14,3%** Elbląg, **14,3%** Pastęk, **9,5%** Gronowo, **61,9%** pozostałe gminy.

**WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH MIESZKAŃCÓW:**

1. Ocena **4,75** w skali 1-5 za **DZIAŁALNOŚĆ LGD**. KE LGD jest znana z mediów społecznościowych, strony internetowej, spotkań informacyjnych. W całym badaniu praca LGD uzyskała najwyższą ocenę za promocję, szkolenia, spotkania informacyjne, obsługę dotacji. Zalecono wprowadzić więcej cyfrowych metod promocji, więcej spotkań animacyjnych i popularyzowania działań LGD. Propozycje zmian dotyczą także uproszczenia procedur, zwiększenia pracy w terenie i otwartości.
2. Ocena **4,48** w skali 1-5 za osiągnięte w zadowalającym stopniu **CELE LSR**. Wysoką ocenę uzasadniono wysokim poziomem uzyskanych wskaźników i budżetu, realizacją dodatkowych zadań, widocznymi efektami promocji Kraju Kanału Elbląskiego pomimo zbyt małych środków w stosunku do bardzo ambitnych celów i emigracji całego pokolenia młodych ludzi.
3. Ocena **4,0** w skali 1-5 za budowanie **KAPITAŁU SPOŁECZNEGO** poprzez aktywizowanie społeczności lokalnej, kształcenie i promowanie lokalnych liderów, budowanie kapitału i wzmocnienie struktury KE LGD. Sugestie w stosunku do nowej LSR dotyczą **BUDOWANIA PARTNERSTWA**, wspierania lokalnych liderów i budowanie rozwoju kapitału społecznego w oparciu o turystykę wewnętrzną.
4. Ocena **4,29** w skali 1-5 za rozwijanie **PRZEDSIĘBIORCZOŚCI** za zwiększenie środków na podejmowanie działalności gospodarczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości, rozwijanie i promowanie turystyki. Rekomendacje dotyczą dalszego wspierania rozwoju turystyki wewnętrznej, budowania międzysektorowego partnerstwa, edukowania z zakresu zarządzania, informowania i konsultowania ważnych decyzji z lokalną społecznością.
5. Ocena **4,52** pkt w skali 1-5 za **BUDOWANIE LOKALNEGO POTENCJAŁU TYSTYCZNEGO** poprzez promocję, oferty i ich testowanie, pozyskiwanie dodatkowych środków. Rekomendowane jest rozwijanie potencjału turystyki wewnętrznej, budowanie tożsamości ludzi i miejsc, edukowanie.
6. Ograniczenie premiowania grup docelowych, gdyż nie ma to znaczącego wpływu dla tych grup.
7. LGD powinna uwrażliwiać na **UBÓSTWO I WYKLUCZENIE SPOŁECZNE**. LGD nie powinna zajmować się tym problemem, od tego są wyspecjalizowane służby i instytucje.
8. Ocena **4,52** w skali 1-5 za **PREMIOWANIE INNOWACYJNYCH PROJEKTÓW** i budowanie lokalnego potencjału w oparciu o turystykę. Rekomendowane jest premiowanie innowacyjnych projektów w skali miejscowości w zakresie poprawy racjonalności i funkcjonalności.
9. Ocena **4,52** w skali 1-5 za skuteczność i efektywność **PROJEKTÓW WSPÓŁPRACY** poprzez dzielenie się wiedzą, poznawanie dobrych praktyk, edukowanie, promocję mającą wpływ na rozwój regionu.
10. Ocena **4,71** w skali 1-5 za skuteczność i efektywność **PARTNERSTWA LGD** dzięki zachowaniu równowagi, poszanowania partnerów, zdecydowania i konsekwencji w działaniu.
11. Nastąpiła poprawa **KOMUNIKACJI I SIECIOWANIA**. Potencjał jest zagospodarowany, projekty są spójne z potencjałem, komplementarne z wiodącym tematem strategii.
12. Ocena **3,19** w skali 1-5 zachodzących **PROCESÓW DEMOGRAFICZNYCH**. Sytuację społeczno-gospodarczą można poprawić poprzez budowanie partnerstwa, rozwój przedsiębiorczości, tworzenie miejsc pracy, zachęty dla młodych, jakość zamieszkania, marketing terytorialny.
13. Ocena **3,19** w skali 1-5 **RYNKU PRACY**. Poprawy sytuacji na rynku pracy ankietowani upatrują w ukierunkowanym procesie dotacyjnym, utworzeniu generatora rozwoju lokalnego, wpisie Kanału Elbląskiego na Listę Informacyjną UNESCO, rozwoju i promocji przedsiębiorczości.
14. Ocena **3,11** w skali 1-5 **FINANSÓW PUBLICZNYCH** to efekt oceny stanu zainwestowania w infrastrukturę publiczną. Pomysły ankietowanych na **DZIAŁANIA PUBLICZNE** dotyczą **PARTNERSKIEJ WSPÓŁPRACY**, inwestowania w infrastrukturę, drogi i trasy rowerowe, pozyskiwanie środków finansowych dla samorządów, kształcenie kadry instytucji publicznych.
15. Propozycje dotyczące nowej LSR wskazują w pierwszej kolejności na **BUDOWANIE PARTNERSTWA**, najmniej ważne wg ankietowanych są **ZMIANY DEMOGRAFICZNE** i **CYFRYZACJA**.
16. Propozycje premiowania **KRYTERIAMI** dotyczą **ZADAŃ** z zakresu **INNOWACYJNOŚCI**, **CYFRYZACJI**, **ŚRODOWISKA I KLIMATU**, a realizacja projektów przez LGD dotyczy **BUDOWANIA PARTNERSTWA**.
17. Zgłoszone inne propozycje do nowej LSR dotyczą warsztatów przedsiębiorczości, digitalizacji trasy wodnej Kanału Elbląskiego, tworzenia mapy wirtualnych spacerów.

## 6.4. WYNIKI Z BADAŃ ANKIETOWYCH MŁODZIEŻY - 52 odpowiedzi

Wyniki badań ankietowych podano jako średnie ważone z 54 uzyskanych odpowiedzi ankietowych.

- 1) **59,6%** ankietowanej młodzieży słyszało promocyjną nazwę **Kraina Kanału Elbląskiego**;
- 2) **38,5%** ankietowanej młodzieży **płynęło Kanałem Elbląskim**;
- 3) **13,5%** ankietowanej młodzieży **słyszało** o Lokalnej Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego;
- 4) **21,2%** ankietowanej młodzieży **słyszało** o projektach realizowanych w ramach LSR OW KE;
- 5) **21,2%** ankietowanej młodzieży **słyszało** o Stowarzyszeniu Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania;
- 6) **9,6%** ankietowanej młodzieży **słyszało** o podjętych projektach Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania;
- 7) **5,8%** ankietowanej młodzieży chciałoby **zaangażować się** w działania Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania;
- 8) **55,77%** ankietowanej młodzieży odpowiedziało na pytanie o **oczekiwania** wobec LGD, z tego **30,77%** niczego nie oczekuje od LGD, **21,15%** oczekuje warsztatów, szkoleń, wizyt studyjnych, **3,85%** wsparcia ich działalności;
- 9) **50,00%** ankietowanej młodzieży wypowiedziało się co do **miejsca zamieszkania**, z tego **17,31%** pozostanie w miejscu zamieszkania, **17,31%** jeszcze nie wie co zrobi, **9,62%** zamierza wyjechać;
- 10) **82,69%** ankietowanej młodzieży wypowiedziało się co do swoich **marzeń**, z tego **30,77%** nie ma marzeń, **23%** pozytywnie planuje swoje życie, **17,31%** nie przyznaje się do marzeń, a **17,31%** ankietowanych marzenia są absurdalne;
- 11) **86,54%** ankietowanej młodzieży wypowiedziało się co do **problemów**, z tego **32,69%** za główny problem uznało transport, drogi i komunikację, **30,77%** nie widzi problemów, **9,62%** uznało za problem biedę i brud, **5,77%** ma problemy osobiste, **5,55%** brak sklepu, **1,92%** brakuje kanalizacji.

### METRYCZKA:

**PŁEĆ:** **55,77%** respondentów to kobiety, **44,23%** to mężczyźni.

**WIEK:** **90,38%** nie przekroczyło 25 roku życia, **1,92%** jest w wieku od 25 do 50 lat, **7,69%** powyżej 50 roku życia.

**ZAMIESZKANIE:** **75%** ankietowanych pochodzi ze wsi, **25%** z miasta do 50 tys. mieszkańców.

**84,6%** uczy się w Pastęku, **9,6%** w Elblągu, **5,5%** w Gronowie Górnym. Nie odpowiedziało młodzież ze szkół w Dobrocinie, Kisielicach i Suszu.

### WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH MŁODZIEŻY:

1. Znajomość Krainy Kanału Elbląskiego i Kanału Elbląskiego przez młodzież nie jest zadowalająca.
2. Znajomość Lokalnej Strategii Rozwoju i Lokalnej Grupy Działania przez młodzież jest znikoma.
3. Zaledwie **17,31%** młodzieży zamierza pozostać w miejscu zamieszkania.
4. Młodzież bardzo dobrze potrafi ocenić **PROBLEMY** obszaru LSR i możliwości wsparcia LGD. Niewielki procent badanych chce bezpośrednio zaangażować się w działania KE LGD.

## 6.5. WYNIKI CZĄSTKOWYCH BADAŃ ANKIETOWYCH PROCESU PLANOWANIA NOWEJ LSR

**CZĄSTKOWE BADANIA ANKIETOWE** dały głównie odpowiedzi dotyczące poszczególnych etapów prac nad strategią. Były prowadzone wyprzedzająco do warsztatów strategicznych. Ich wyniki pozwalały na modyfikowanie przebiegu procesu planowania, w tym wprowadzenie zmian programu warsztatów, pokazywanie dobrych praktyk własnej LGD, wprowadzenie elementu kultury i edukacji przyrodniczej. Jako wynik ankiet i dyskusji zaplanowano wizytę studyjną do wyróżniających się LGD w kierunku wsi tematycznych, gospodarstw edukacyjnych i opiekuńczych.

BADANIA ankietowe nad nową LSR skutkowały założeniami nowej LSR w poszczególnych etapach:

### 1) DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ;

- **POTENCJAŁ:** za największy potencjał uznano w kolejności: środowisko i klimat **62,07%**, ludzie **48,28%**, Kanał Elbląski **31,03%** i dziedzictwo kulturowe **27,59%**,
- **PROBLEMY:** za największy problem uznano: drogi i infrastrukturę **44,83%**, aktywność społeczną **37,93%**, wyludnienie **27,59%**, starzejące się społeczeństwo **24,14%**,
- **POTRZEBY:** poprawa jakości dróg i infrastruktury **51,72%**, inwestycje w ludzi **44,83%**, wsparcie dla firm **31,03%**,
- **OCZEKIWANIA:** rozwój przedsiębiorczości **58,61%**, drogi i infrastruktura **37,93%**, kapitał społeczny **31,03%**,
- **WYRÓŻNIKI LSR:** Kanał Elbląski **48,28%**, dziedzictwo kulturowe **20,69%**, oznakowanie obszaru **20,69%**,
- **WYRÓŻNIKI LGD:** zaangażowanie **51,72%**, kompetencje **51,72%**, aktywizowanie **24,1%**,
- **ANALIZA SWOT:**
  - mocne strony - wzrost pozycji z 4 na 3 „atrakcyjne kompleksy leśne i bogate dziedzictwo przyrodnicze”,
  - słabe strony - wzrost pozycji z 4 na 2 „słaba infrastruktura techniczna”,
  - szanse - wzrost pozycji z 8 na 3 „potrzebę ucieczki od cywilizacji i kontaktu z naturą”,
  - zagrożenia - wzrost pozycji z 7 na 2 „niestabilna polityka cenowa”.

### 2) CELE, PRZEDSIĘWZIĘCIA, BUDŻET LSR I ZADANIA:

Wyróżnione w „drzewie celów” cele szczegółowe zredukowano z pięciu do trzech i określono procentowy budżet. Wypracowane CELE TEMATYCZNE to:

**RACJONALNIE ZAGOSPODAROWANY POTENCJAŁ TURYSTYCZNY OBSZARU KANAŁU ELBLĄSKIEGO - 70% środków LSR;**

**ROZWIĘTA PARTNERSKA WSPÓŁPRACA - 20% środków LSR dotyczy:**

- WSI TEMATYCZNYCH KRAINY KANAŁU ELBLĄSKIEGO,
- PRODUKTÓW LOKALNYCH i ORGANIZACJI BIORYNECZKÓW,
- EKOMUZEUM KRAINY KANAŁU ELBLĄSKIEGO,
- SIECI SMART VILLAGE KRAINY KANAŁU ELBLĄSKIEGO,
- SZLAKU KULTUROWEGO KANAŁU ELBLĄSKIEGO;

**WYSOKI POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO - 10 % środków LSR obejmuje zakresy tematyczne:**

- usługi dla lokalnych społeczności,
- kształtowanie świadomości obywatelskiej,
- włączenie społeczne grup defaworyzowanych



3) Wskazane ZADANIA z zakresu:

- INNOWACYJNOŚCI - **21,88%**
  - aktywizacja społeczności i sektorów **30,78%**,
  - cyfryzacja **23,08%**, natura **15,38%**,
  - przedsiębiorczość i przetwórstwo **15,38%**,
- ŚRODOWISKA I KLIMATU - **21,10%**
  - edukacja ekologiczna **38,46%**,
  - inwestycje w odnawialne źródła energii **38,46%**,
  - infrastruktura **15,38%**,
- ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH - **20,56%**
  - infrastruktura towarzyska **38,46%**,
  - aktywizacja **38,46%**,
  - systemowe programy wsparcia - **15,38%**,
- CYFRYZACJI - **16,88%**
  - Internet szerokopasmowy **33,33%**,
  - nowoczesne technologie **25%**,
  - pętla informacyjna **25%**,
- KONCEPCJI SMART VILLAGE - **14,40%**
  - Aktywizowanie społeczności
  - Edukacja
  - Promocja regionu
  - Programy rozwoju
  - Nowe technologie
- BUDOWANIA PARTNERSTWA - **13,30%**
  - współpraca **38,46%**
  - promocja partnerstw **30,77%**
  - edukacja i programy rozwoju po **15,38%**
- SIECIOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ - **11,25%**
  - infrastruktury
  - promocji partnerstw **30,77%**
  - edukacja i programów rozwoju **15,38%**
  - inicjatyw społecznych

4) KRYTERIA w poszczególnych zakresach:

- INNOWACYJNOŚCI - przedsiębiorczość **19,89%**,
- ŚRODOWISKA I KLIMATU - zagospodarowanie odpadów **25,43%**,
- ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH - aktywizacja **18,99%**,
- CYFRYZACJI - dostęp do informacji **26,40%**,
- SMART VILLAGE - zdrowie **20,35%**,
- BUDOWANIE PARTNERSTWA - wzajemne tworzenie usług **23,50%**;

5) GRUPY DEFAWORYZOWANE:

- kobiety - **31,4%**,
- osoby powyżej 50 roku życia - **18,18%**,
- osoby do 25 roku życia - **13,64%**;

6) MONITORING i EWALUACJA LSR i LGD w kolejności:

- kryteria wg skuteczności i efektywności,
- analizy danych i dokumentów własnych i zewnętrznych,
- ankiety badawcze;

7) KANAŁY KOMUNIKACJI w zakresach:

- INNOWACYJNOŚCI - media społecznościowe **20,37%** ze 100%,
- ŚRODOWISKA I KLIMATU - spotkania, warsztaty, szkolenia, konferencje **24,75%** ze 100%,
- ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH - spotkania, warsztaty, szkolenia, konferencje **22,77%** ze 100%,
- CYFRYZACJI - strony internetowe **22,83%** ze 100%,
- SMART VILLAGE - spotkania, warsztaty, szkolenia, konferencje **24,49%** ze 100%,
- BUDOWANIA PARTNERSTWA - osobiste kontakty **21,90%** ze 100%,
- SIECIOWANIA PRZEDSIĘWZIĘĆ - spotkania, warsztaty, szkolenia, konferencje **22,86%** ze 100%

8) CECHY LIDERA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ:

JAKO ORGANIZACJI:

- umiejętności budowania partnerstwa - **19,35%** ze 100%,
- wdrażanie zasad metody LEADER - **15,52%** ze 100%,
- umiejętności współpracy zespołowej - **9,68%** ze 100%,
- kreatywności i innowacyjność - **9,68%** ze 100%,

JAKO OSOBY:

- pasja, wizja i działanie - **14,29%** ze 100%,
- zaangażowanie i zapał - **13,33%** ze 100%,
- autentyczność - **6,67%**;

**WNIOSKI I REKOMENDACJE DO NOWEJ LSR na okres 2016-2030:**

1. W ramach częściowych badań ankietowych prowadzonych równoległe w procesie planowana strategicznego uzyskano wyniki dotyczące oceny diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej oraz planowanych celów, zadań i budżetu, kryteriów, grup defaworyzowanych oraz planu komunikacji.

## 6.6. WYNIKI WARSZTATU REFLEKSYJNEGO MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW WIEJSKICH

### WYNIKI WARSZTATU REFLEKSYJNEGO (ANALIZY I DYSKUSJA)

Warsztaty refleksyjne przeprowadzane są corocznie od 2018 roku zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a ich wyniki służą opracowaniu Sprawozdań z realizacji LSR oraz Raportów z monitoringu i ewaluacji LSR i LGD. Ponadto każda zmiana w LSR i w kryteriach wyboru operacji opierała się na wynikach z warsztatu refleksyjnego, badaniach ankietowych oraz konsultacjach z członkami KE LGD, w tym z członkami Rady KE LGD.

Do oceny wyników 2022 roku, warsztat refleksyjny odbył się 10 stycznia 2023 r. w Aniotowie. Udział wzięły 34 osoby. Przedstawiono wyniki monitoringu LSR i LGD za l. 2016-2022 oraz wyniki ewaluacji.

W trakcie warsztatu refleksyjnego wypracowano projekty partnerskie nowej LSR, przedyskutowano ocenę LSR i LGD. Większość ankietowanych, 85% odpowiedziało, że realizacja finansowa i rzeczowa LSR przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą. Jednocześnie wskazano przyczyny odstępstw od planu LSR OW KE na lata 2016-2023. Także wysoko ocenili pracę LGD.

Zaakceptowali pomysł na projekty w grupach partnerskich KE LGD. Wykazali niezwykłą aktywność, wyartykułowali potrzebę wyłonienia liderów grup partnerskich. Skupili się głównie na partnerstwie WSI TEMATYCZNYCH Krainy Kanału Elbląskiego, ich produktach, potrzebie rozwoju rzemiosła, dodatkowych aktywności, poszukiwaniu wyróżników i budowaniu wokół nich ofert.

**WARSZTAT REFLEKSYJNY kończy proces ewaluacji LSR i LGD Kanału Elbląskiego**

## 6.7. GRUPOWE WYWIADY POGŁĘBIONE MIESZKAŃCÓW OBSZARÓW WIEJSKICH

1. **GRUPOWE WYWIADY POGŁĘBIONE** przeprowadzono podczas warsztatów strategicznych (136 osobodni) i warsztatu refleksyjnego z grupami partnerskimi (34 osobodni). W warsztatach wzięło łącznie udział 170 osób. Uczestnicy wysoko ocenili działania LGD i postęp prac nad nową lokalną strategią rozwoju oraz uzgodnione cele i zakresy wsparcia. **W BADANIACH ANKIETOWYCH** oraz w trakcie **GRUPOWYCH WYWIADÓW POGŁĘBIONYCH** wypracowano następujące wnioski i rekomendacje dotyczące LGD:

- 1) efekty pracy BIURA KE LGD należy premiować, motywować, nie psuć;
- 2) popularyzować działalność LGD;
- 3) zwiększyć kontakty z beneficjentami i monitoring w terenie;
- 4) ustabilizować i kształcić kadre;
- 5) promować dobre praktyki, aktywizować członków LGD;
- 6) poprawić komunikację i nadal zabiegać o dodatkowe środki.

## 7. PODSUMOWANIE: WNIOSKI, REKOMENDACJE I ZALECENIA

### 7.1. WNIOSKI I REKOMENDACJE Z MONITORINGU I EWALUACJI WEWNĘTRZNA

Ewaluacja końcowa LSR i LGD za okres 2016-2022 jest kontynuacją stosowanej od 2012 roku metody monitoringu i ewaluacji przez pracowników Biura KE LGD z udziałem ekspertów zewnętrznych i włączania jej wyników w proces bieżącego zarządzania LSR i planowania nowych LSR.

OCENA procesu wdrażania LSR jest pozytywna, a wynik oceny zadowalający. W 33 naborach wniosków wpłynęło łącznie 269 wniosków, w tym 221 projektów indywidualnych, 40 zadań w 6 projektach grantowych i 8 operacji własnych LGD. Wybranych przez Radę do finansowania zostało 120 projektów indywidualnych, 40 zadań grantowych i 8 operacji własnych LGD.

Ponadto KE LGD realizuje 6 projektów współpracy z 22 innymi LGD.

Na 31 złożonych protestów, Zarząd Województwa nie uwzględnił w całości 16 protestów, a 14 uwzględnił w części. Jeden protest został uznany w części przez Zarząd KE LGD. Na 15 uwzględnionych w części protestów, w 14 przypadkach Rada przychyliła się do stanowiska Zarządu Województwa i podczas ponownej oceny wniosków przyznała wnioskodawcom punkty w kryteriach, które uwzględnił Zarząd Województwa i Zarząd LGD. W przypadku 2 protestów wnioskodawcy złożyli skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Skargi zostały oddalone.

Korzystanie z doradztwa indywidualnego w Biurze KE LGD, wpływa na poprawę jakości składanych wniosków. Po udzieleniu doradztwa beneficjenci często rezygnują ze składania wniosków na nieprzemyślane operacje.

LGD Kanatu Elbląskiego sprawnie wdraża LSR i skutecznie zabiega o dodatkowe środki na rozwój lokalny, podejmuje dodatkowe inicjatywy i inspirowanie społeczności lokalnej do współpracy w budowaniu partnerstwa i sieciowania.

Z przeprowadzonego badania i analizy wynika, że na obszarze wiejskim objętym Lokalną Strategią Rozwoju OW KE drzemie ukryty potencjał lokalnych społeczności. Działania KE LGD przyczyniły się do wzrostu aktywności społeczności lokalnej.

Rekomendowane jest kontynuowanie działalności KE LGD w zakresie animacji lokalnej i pobudzania wzrostu aktywności lokalnych społeczności na obszarze objętym LSR OW KE poprzez finansowanie atrakcyjnych tematów w ramach projektów grantowych.

Organy KE LGD i Rada działają sprawnie. Walne Zebranie Członków w latach 2016-2022 obradowało 8 razy i podjęło 86 uchwał. Zarząd w tych samych latach miał 51 posiedzeń, na których podjął 129 uchwał. Natomiast Komisja Rewizyjna miała 8 posiedzeń, na których podjęła 33 uchwały. Rada obradowała 15 razy, podjęła 298 uchwał. Najniższą frekwencję ma WZC.

### 7.2. WNIOSKI I REKOMENDACJE Z BADAŃ ANKIETOWYCH

Badanie ankietowe dotyczące potencjału, realizacji LSR oraz funkcjonowania LGD w 2022 roku przeprowadzono on-line i stacjonarnie wśród beneficjentów operacji, członków LGD i mieszkańców obszaru objętego LSR w okresie od maja 2022 do stycznia 2023 roku.

#### LOKALNA STRATEGIA ROZWOJU

Odnosnie WDRAŻANIA LSR uczestnicy badania ankietowego zgodnie stwierdzili, że wybierane projekty przyczyniają się do realizacji celu głównego i celów szczegółowych LSR, a zebrane dane są wiarygodne, również co do wskaźników produktu i rezultatu. Zebrane dane należałoby publikować. Z ankiety wynika, że średnioważona ocena wdrażania LSR wynosi 4,48 w skali 1-5.

Ankietowani stwierdzili, że PROCEDURY NABORU I REALIZACJI OPERACJI nie są przyjazne beneficjentom i wskazują, że należałoby je uprościć. Dotyczy to również stosowanego słownictwa.

Większość stwierdziła, że **REALIZACJA FINANSOWA I RZECZOWA LSR** przebiega zgodnie z planem, a jakość składanych projektów znacząco wpływa na osiągnięcie wskaźników w zaplanowanym czasie.

Największą wątpliwość co do jakości budzą wnioski w zakresie **podejmowania działalności gospodarczej**. Uczestnicy podkreślili, że jest problem z generowaniem dobrych pomysłów na rozpoczęcie działalności gospodarczej i to może być przyczyną gorszej jakości wniosków.

**KRYTERIA WYBORU OPERACJI** nie powinny zostawiać pola do interpretacji przez oceniającego. Ankietowani zwrócili uwagę na doprecyzowanie opisu kryterium wyboru operacji i uproszczenie języka. Kryteria oceny i wyboru według ankietowanych pozwalają w znacznym stopniu wybrać najlepsze wnioski. Wątpliwości budzą tylko kryteria dotyczące **grup defaworyzowanych**, które według badanych są zbyt uprzywilejowane i obniżają jakość wybieranych wniosków.

Należy również zwrócić uwagę na zachęcanie beneficjentów do **DORADZTWA INDYWIDUALNEGO**, aktywizowanie mieszkańców w terenie oraz kształcenie poprzez szkolenia i warsztaty.

Zalecane jest również włączenie młodzieży w zadania LSR dotyczące edukacji. **Ponadto uczestnicy badania ankietowego stwierdzili, że:**

Wpływ LSR na **ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI** jest raczej znikomy, ponieważ środki na wsparcie w tym zakresie w ramach LSR są również niewielkie. Istnieje jednak duża potrzeba dalszego wspierania rozwoju przedsiębiorczości, zarówno w formie dotacji, jak i szkoleń z przedsiębiorczości lub umiejętności miękkich typu zarządzanie.

Zdaniem ankietowanych LSR przyczyniła się w dużym stopniu do **BUDOWANIA LOKALNEGO POTENCJAŁU** w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego, nie tylko poprzez udzielanie dotacji na rozwój niekomercyjnej infrastruktury, ale przede wszystkim przez promocję i szkolenia. Realizacja wielu projektów w zakresie **promocji**, w tym liczne publikacje, także miały duży wpływ na wzrost atrakcyjności turystycznej obszaru i liczbę turystów. Dzięki szkoleniom wzrosła jakość świadczenia usług i atrakcyjność obszaru **pod względem turystycznym**. Według ankietowanych działalność LGD w tym zakresie przynosi bardzo dobre rezultaty, więc należy kontynuować dotychczasowe działania.

W zakresie wdrażania **PROJEKTÓW WSPÓŁPRACY** uczestnicy bardzo dobrze ocenili skuteczność i efekty zrealizowanych zadań w obszarze budowania partnerstw, wymiany doświadczeń czy promocji. W związku z tym LGD powinno kontynuować obrany kierunek i realizować projekty w podobnych zakresach.

**PARTNERSTWO** w ramach LGD badani również uznali za skuteczne i efektywne w realizowaniu LSR. Sprzyja temu zapewnienie parytetów wszystkich sektorów w organach decyzyjnych LGD. Skuteczne jest również Biuro KE LGD w działaniach promocyjno-informacyjnych, animacyjnych i doradczych.

**SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA** na obszarze KE LGD jest niekorzystna. Procesy depopulacyjne zachodzą w bardzo szybkim tempie, starzejące się społeczeństwo obniża kapitał społeczny obszaru. Ważne jest zatem przeciwdziałanie odpływowi ludzi młodych dzięki tworzeniu **miejsc pracy**, jak też poprzez **budowanie tożsamości lokalnej**. Sytuację społeczno-gospodarczą dodatkowo pogorszyła wysoka inflacja, pandemia i wojna panująca na Ukrainie.

W **PLANOWANIU PRZYSZŁEJ LSR** ankietowani uznali, że największy potencjał należy skupić na **BUDOWANIU PARTNERSTWA I SIECIOWANIU PRZEDSIĘWZIĘĆ**. Dlatego planowana LSR powinna zawierać działania w tym zakresie. Za ważne lecz mniej istotne uznali natomiast takie obszary jak środowisko i klimat, cyfryzacja czy innowacyjność. Obszary te, zdaniem ankietowanych, powinny być wspierane tak jak do tej pory, czyli premiiowane punktami w kryteriach wyboru operacji.

Kluczowymi zasobami obszaru jest **BOGATE DZIEDZICTWO KULTUROWE I PRZYRODNICZE** oraz czyste środowisko, które stanowią znaczny potencjał dla rozwoju turystyki. Proponują wspieranie rozwoju turystyki wewnętrznej, zdrowotnej i rekreacyjnej. Ważne jest zatem, aby przyszła LSR wspierała zarówno rozwój niekomercyjnej infrastruktury, jak też podmioty świadczące usługi turystyczne poprzez dofinansowanie inwestycji oraz szkolenia i wzmoczoną promocję.

#### LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA:

Uczestnicy badania ankietowego bardzo dobrze oceniają pracę Biura KE LGD (średnia ocen wynikająca z przeprowadzonych ankiet wynosi 4,75 w skali 1-5). Według badanych Biuro KE LGD jest skuteczne w promocji, działaniach animacyjnych i wdrażaniu LSR. Stopień realizacji celu głównego i celów szczegółowych ankietowani oceniają zadowolająco.

Ankietowani zwrócili uwagę, że należałoby **ZWIĘKSZYĆ DZIAŁANIA PROMOCYJNE** w postaci informacji udostępnianych gminom do umieszczania na stronach internetowych i zwiększenia liczby spotkań z mieszkańcami.

Zwracają też uwagę, że Lokalna Grupa Działania powinna wspierać przede wszystkim **LOKALNE ORGANIZACJE POZARZĄDOWE** budujące dobro wspólne, integrujące mieszkańców, zachęcające do pracy na rzecz własnej społeczności. Wsparcie LGD powinno dotyczyć **kształcenia lokalnych liderów** w zakresie budowania wartości, wrażliwości społecznej, ale też promowania i zarabiania. LGD powinna zbudować swój kapitał kadrowy, materialny, partnerstwa, aby móc pomagać innym.

Za realizację zadań wyznaczonych przez organy KE LGD odpowiedzialne jest sprawnie działające **Biuro KE LGD**. W związku z płynną realizacją zleconych zadań można uznać, że Biuro KE LGD funkcjonuje dobrze. Świadczy o tym uzyskanie I bonusu w 2019 roku i II bonusu w 2020 roku oraz premii wynikającej z różnic kursowych. Rekomendowane jest utrzymywanie wysokich standardów jakościowych pracy Biura KE LGD. Wzmocnienia wymaga premiowanie pracowników w formie finansowej, jak i rzeczowej oraz zwiększenia samodzielności pracowników Biura KE LGD. Stabilna kadra stanowi m.in. o sile Stowarzyszenia Łączy Nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania.

W zakresie bieżącej działalności, wszyscy ankietowani stwierdzili, że w ostatnich 7 latach mieli kontakt ze Stowarzyszeniem, najczęściej poprzez udział w spotkaniach informacyjnych i korzystaniu ze strony internetowej, Fanpage na Facebooku lub z publikacji. Ponadto pozytywnie oceniono pracę KE LGD w ramach spotkań informacyjnych, działań szkoleniowych, promocyjnych i obsługi dotacji. Ankietowani zaproponowali zwiększenie liczby spotkań z mieszkańcami i działań promocyjnych o działalności Stowarzyszenia poprzez członkowskie Gminy.

### 7.3. WNIOSKI I REKOMENDACJE Z GRUPOWYCH WYWIADÓW POGŁĘBIONYCH

Zdecydowana większość uczestników warsztatów stwierdziła, że **REALIZACJA FINANSOWA I RZECZOWA** przebiegała zgodnie z planem i można ją uznać za zadowalającą, a osiągnięcie wytyczonych celów mierzonych wskaźnikami produktu i rezultatu nie jest zagrożone.

Zauważono, że zmiany w **SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ** jakie nastąpiły w ostatnich latach na skutek wzrostu inflacji, pandemii, panującej na Ukrainie wojny i niepewnej sytuacji politycznej, spowodowały, że LSR w znacznej części się zdezaktualizowała.

Ponadto długa **PROCEDURA OCENY WNIOSKÓW** przez Urząd Marszałkowski oraz często zmieniające się wytyczne sprawiają, że realizacja LSR nie przebiegała zgodnie z planem, a umowa ramowa wymagała wielokrotnego aneksowania. Rekomendowane jest uproszczenie procedur wdrażania LSR.

Uznano, że **KRYTERIA WYBORU** są jednoznaczne, obiektywne, spełniają swoją rolę i pozwalają wybrać najlepsze wnioski. Wątpliwości dotyczyły interpretacji poszczególnych kryteriów. Rekomendowane jest jednoznaczne zdefiniowanie kryteriów wyboru i oceny operacji i zadań.

Uczestnicy wywiadów pogłębionych zauważyli także, że najwięcej **rezygnacji z umów** występuje wśród wnioskodawców realizujących operacje w zakresie podejmowania działalności gospodarczej. Rekomendowane jest szczególnie uważne potraktowanie nowych wnioskodawców.

#### REKOMENDACJE I ZALECENIA DO WDRAŻANIA BIEŻĄCEJ LSR DOTYCZĄ:

- 1) Uproszczenia procedur i trzymania się planu wdrażania LSR;
- 2) szkoleń, doskonalenia umiejętności, doradzania zwłaszcza nowym wnioskodawcom;
- 3) publikowania wskaźników realizacji LSR i poprawy system wskaźników i kryteriów w nowej LSR.

#### **REKOMENDACJE I ZALECENIA DO PLANOWANIA NOWEJ LSR DOTYCZĄ:**

- 1) precyzyjnego zaplanowania nowej Lokalnej Strategii Rozwoju;
- 2) ewolucyjnego planowania strategii: tylko modyfikować istniejącą nie wprowadzać rewolucji;
- 3) kształcenia, motywowania, budowania tożsamości ludzi, miejscowości, obszaru;
- 4) obniżenia premiowania grup docelowych;
- 5) doprecyzowania definicji kryteriów i intensywnego szkolenia Rady Stowarzyszenia;
- 6) uproszczenia procedur, stosowania zrozumiałego słownictwa, bycia uważnym na nowych wnioskodawców;
- 7) pobudzania aktywności społecznej, doceniania i wspierania lokalnych liderów;
- 8) promowania liderów i dobrych praktyk, przykładów dobrych i złych działań;
- 9) zadbania o budowanie kapitału własnej organizacji, w tym kadry i siedziby KE LGD.

W trakcie warsztatów strategicznych i refleksyjnych usystematyzowano wyniki i oceny LSR i LGD oraz skupiono się głównie na **PROJEKTACH PARTNERSKICH** nowej LSR, które były wskazywane w ocenach jako najważniejsze zadanie Lokalnej Grupy Działania, usystematyzowane w kolejności:

- 1) WSIE TEMATYCZNE KRAINY KANAŁU ELBLĄSKIEGO;
- 2) PRODUKTY LOKALNE i ORGANIZACJA BIORYNECZKÓW;
- 3) EKOMUZEUM KRAINY KANAŁU ELBLĄSKIEGO;
- 4) SIECI SMART VILLAGE KRAINY KANAŁU ELBLĄSKIEGO;
- 5) SZLAK KULTUROWY KANAŁU ELBLĄSKIEGO.

#### **REKOMENDACJE I ZALECENIA DO LGD DOTYCZĄ:**

Lokalna Grupa Działania jest ceniona za zaangażowanie, kompetencje i doświadczenie oraz partnerstwo. Zalecane jest popularyzowanie działań KE LGD, zwiększenie liczby spotkań animacyjnych i cyfrowych metod promocji oraz budowanie kapitału kadrowego i materialnego LGD.

W nadchodzącym okresie programowania należy położyć nacisk na rozwój kapitału ludzkiego, promocję oraz utrzymanie jakości działań KE LGD.

#### **WNIOSKI I REKOMENDACJE DOTYCZĄCE SYTUACJI SPOŁECZNO -GOSPODARCZEJ**

Można powiedzieć, że depopulacja przekreśla szanse na rozwój Krainy Kanału Elbląskiego. W związku z tym należy tworzyć korzystne warunki do zamieszkania na obszarze objętym Lokalną Strategią Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2016-2023, poprzez rozwijanie przedsiębiorczości, budowanie infrastruktury drogowej i społeczno-rekreacyjnej.

- 1) Lokalna Strategia Rozwoju Obszarów Wiejskich Kanału Elbląskiego na lata 2016-2023 jest potrzebna, jednak ma niewielki wpływ na wskaźniki makroekonomiczne;
- 2) Wskaźnik dotyczący liczby ludności będzie trudny do zrealizowania, z powodu panującej tendencji wyludniania się całego obszaru (poza gminą Elbląg);
- 3) Wskaźnik dotyczący spadku salda migracji jest zagrożony, ale dalej możliwy do zrealizowania;
- 4) Wskaźnik dotyczący bezrobocia na tę chwilę nie jest zagrożony, ponieważ bezrobocie spadło dużo bardziej, niż zakładała LSR OW KE;
- 5) Wskaźnik dotyczący wzrostu dochodów podatkowych gmin jest niezagrożony, ponieważ gminy odnotowują znaczny przyrost dochodów w każdym roku.

Lokalna Strategia Rozwoju ma mało znaczący wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą obszaru funkcjonalnego Kanału Elbląskiego, z uwagi na bardzo niski limit dotacji. Ma jednak wielki wpływ na pobudzanie aktywności społeczności lokalnej, inspirowanie liderów i promocję obszaru.

## 8. WNIOSKI Z EWALUACJI KOŃCOWEJ LSR OW KE I LGD 2016-2023

EWALUACJA KOŃCOWA LSR i LGD jest bardzo potrzebnym i rzetelnym narzędziem oceny procesu planowania i realizacji LSR. Wykonana zgodnie z proponowaną metodologią daje argumenty do stosowania działania LEADER, jako efektywnej metody aktywizowania i inspirowania społeczności lokalnej. Wykonana siłami własnymi KE LGD ze wsparciem ekspertów zewnętrznych, gwarantuje korzystanie z wyników, wniosków i rekomendacji w bieżącej pracy i planowaniu nowej LSR. Jest wartością dodaną Stowarzyszenia Łączy nas Kanał Elbląski Lokalna Grupa Działania.

### RAPORT Z EWALUACJI KOŃCOWEJ WSKAZUJE, ŻE:

- 9) PODEJŚCIE LEADER JEST BARDZO DOBRĄ METODĄ AKTYWIZOWANIA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ.
- 10) LOKALNE STRATEGIE ROZWOJU SĄ BARDZO DOBRYM NARZĘDZIEM PLANOWANI I WDRAŻANIA ROZWOJU.
- 11) REALIZACJA LSR I WYKONANIE ZAŁOŻONYCH WSKAŹNIKÓW NIE JEST ZAGROŻONE.
- 12) LOKALNE GRUPY DZIAŁANIA MAJĄ ZNIKOMY WPŁYW NA SYTUACJĘ SPOŁECZNO-GOSPODARCZĄ OBSZARU Z UWAGI NA NIEWIELKIE ŚRODKI JAKIMI DYSPONUJĄ.
- 13) OCZEKIWANIA WOBEC LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA SĄ NIEADEKWATNE DO ZAANGAŻOWANYCH SIŁ I ŚRODKÓW.
- 14) LOKALNE GRUPY DZIAŁANIA, POMIMO PRACY JAKĄ WYKONUJĄ NA RZECZ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ SĄ NIEDOCENIANE, NIEDOWARTOŚCIOWANE I NIEPROMOWANE.
- 15) ANKIETOWANI TROSCZĄ SIĘ O LOKALNĄ GRUPĘ DZIAŁANIA I OCZEKUJĄ POPRAWY WARUNKÓW PŁACY I PRACY BIURA KANAŁ ELBLĄSKI LGD.
- 16) NAJWIĘKSZY WPŁYW NA POZYCJĘ LEADERA JAKO ORGANIZACJI MA LIDER JAKO OSOBA.

### WNIOSKI KOŃCOWE:

POMIMO WYTEŻONEJ PRACY KANAŁ ELBLĄSKI LGD, STOSOWANIA OD 30 LAT METODY LEADER I WIDOCZNYCH EFEKTÓW DZIAŁALNOŚCI LGD NADAL NALEŻY:

8. KONTYNUOWAĆ PRACE NA RZECZ ROZUMIENIA I BUDOWANIA PARTNERSTWA OPARTEGO NA WARTOŚCIACH.
9. UCZYĆ PARTNERSKIEJ WSPÓŁPRACY OPARTEJ O ZAANGAŻOWANIE, WIEDZĘ, DOŚWIADCZENIE, ZAUFANIE I AUTORYTETY.
10. BUDOWAĆ TOŻSAMOŚĆ LUDZI, MIEJSCOWOŚCI, ORGANIZACJI TAK, ABY MIAŁY PRESTIŻ, AUTORYTET I WIĘKSZE ODDZIAŁYWANIE NA LOKALNĄ SPOŁECZNOŚĆ.
11. WSPÓŁPRACOWAĆ Z NAJLEPSZYMI MISTRZAMI W SWOIM FACHU.
12. WSPIERAĆ LOKALNYCH LIDERÓW I ANIMATORÓW, UCZYĆ BYCIA DOBRYM DLA SIEBIE I INNYCH, PROSIĆ I DZIĘKOWAĆ ZA WSPARCIE, PROMOWAĆ LIDERÓW I LOKALNE GRUPY DZIAŁANIA.
13. PODJĄĆ DZIAŁANIA W ŚRODOWISKU SZKÓŁ I MŁODZIEŻY.
14. UWZGLĘDNIĆ PODPOWIEDZI ANKIETOWANYCH W ZAKRESIE TWORZENIA NOWEJ LSR.

NINIEJSZY RAPORT JEST PODZIĘKOWANIEM ZA WSPARCIE, DORADZTWO, WYTEŻONĄ PRACĘ PRACOWNIKOM KANAŁ ELBLĄSKI LGD, CZŁONKOM I ORGANOM KE LGD, MENTOROM I DORADCOM ZAANGAŻOWANYM W PROCES EWALUACJI I PLANOWANIA NOWEJ LSR OW KE NA LATA 2023-2030.

SZCZEGÓLNE PODZIĘKOWANIA KIERUJEMY DO PRACOWNIKÓW I DYREKCJI DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA ZA NIEOCENIONĄ POMOC I ZROZUMIENIE, SZUKANIE DOBRYCH ROZWIĄZAŃ W NAPOTYKANYCH PROBLEMACH I TRUDNOŚCIACH, ZA OPIEKĘ I PROMOWANIE LIDERÓW I LEADERA.

WIELKIE PODZIĘKOWANIA SKŁADAMY ANKIETOWANYM ZA POŚWIĘCONY CZAS I DZIELENIE SIĘ WIEDZĄ A MODERATOROM ZA SKUTECZNE DORADZTWO I PRZEPROWADZENIE GRUPOWYCH WYWIADÓW POGŁĘBIONYCH.

Elbląg, 25 stycznia 2023 roku